మంచి లక్షణాలు గల నమాజు గ్రంథం

1వ అధ్యాయం

(అల్లాహు అక్బర్ అనే) తక్బీరు (అంటే తక్బీరె తహ్రీమ) పలకటం వాజిబ్. ఆ తరువాతనే నమాజును ప్రారంభించాలి.[1]

699. అనస్ బిన్ మాలిక్ అన్సారి (రజిఅన్) ఇలా ఉల్లేఖించారు; దైవప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసమ్) ఒకసారి ఒక గుర్రంమీద స్వారీ చేస్తూ దానిపై నుంచి క్రింద పడిపోయారు. అప్పుడు ఆయన (స) గారి శరీరం కుడి భాగానికి దెబ్బలు తగిలి గాయాలయ్యాయి. ఆయన (స) ఆ రోజున ఫరజ్ నమాజుల్లోని ఒక ఫరజ్ నమాజును కూర్చోని చేయించారు. మేము కూడా ఆయన (స) గారి వెనుక కూర్చోని ఆ నమాజును చేశాము. తరువాత ఆయన (స) సలాము చేసి ఇలా సెలవిచ్చారు; "ఇమామ్ నియామకం జరిగేది ముఖ్తదీలు అతణ్ణి అనుసరించాలనే ఉద్దేశ్యంతోనే. అతను గనక నిలబడి నమాజు చేస్తే, మీరు కూడా నిలబడే నమాజు చెయ్యండి; అతను గనక రుకూ చేస్తే, మీరు కూడా రుకూ చెయ్యండి. ఇంకా అతను గనక తన శిరస్సును లేపితే, మీరు కూడా మీ శిరస్సును ఎత్తండి. ఇంకా అతను గనక సజ్దా చేస్తే, మీరు కూడా సజ్దా చెయ్యండి; అతను గనక 'సమిఅల్లాహు లిమన్ హమిదహ్' అంటే మీరు అప్పుడు 'రబ్బనా లకల్ హమ్ద్' అని పలకండి.

700. అనస్ బిన్ మాలిక్ (రజిఅన్) ఇలా ఉల్లేఖించారు; ఒకసారి దైవప్రవక్త

---

1. ఇమామ్ బుఖారి (రహ్మలై) గారు జమాఅత్, ఇమామత్ లకు సంబంధించిన హదీసులను ప్రస్తావించిన తరువాత ఆయన, ఇప్పుడు మంచి లక్షణాలు గల నమాజుకు సంబంధించిన హదీసులను గురించి వివరిస్తున్నారు.

మహాశయులు ముహమ్మద్ (సఅసమ్) ఒక అశ్వం మీద స్వారీ చేస్తూ దానిపై నుంచి క్రింద పడిపోయారు. అప్పుడు ఆయన (స) గారి శరీరానికి దెబ్బలు తగిలి గాయాలయ్యాయి. అప్పుడు ఆయన (స) గారు మా చేత కూర్చోని నమాజు చేయించారు. మేము కూడా ఆయన (స) గారితోపాటు కూర్చోని నమాజు చేశాము. నమాజు చెయ్యటం ముగిసిన తరువాత ఆయన (స) ఇలా సెలవిచ్చారు; ఇమామ్ నియామకం జరిగేది ప్రజలు ఆయన్ని అనుసరించటానికే. అతను తక్బీర్ పలికినప్పుడు మీరు కూడా తక్బీర్ పలకండి; అతను రుకూ చేసినప్పుడు, మీరు కూడా రుకూ చెయ్యండి. ఇంకా అతను రుకూలో నుంచి తన శిరస్సును ఎత్తినప్పుడు, మీరు కూడా మీ శిరస్సును ఎత్తండి. ఇంకా అతను 'సమిఅల్లాహు లిమన్ హమిదహ్' అని పలికినప్పుడు మీరు 'రబ్బనా లకల్ హమ్ద్' అని పలకండి. ఇంకా ఆయన సజ్దా చేసినప్పుడు మీరు కూడా సజ్దా చెయ్యండి.

701. దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్ (సఅసమ్) ఇలా సెలవిచ్చారని హజ్రత్ అబూహురైరా (రజిఅన్) ఉల్లేఖించారు; ఇమామ్‌ను ప్రజలు అనుసరించాలనే ఉద్దేశ్యంతోనే అతని నియామకం జరుగుతుంది. అతను తక్బీర్ చెప్పినప్పుడు మీరు కూడా తక్బీర్ పలకండి; అతను రుకూ చేసినప్పుడు మీరు కూడా రుకూ చెయ్యండి. ఇంకా అతను 'సమిఅల్లాహు లిమన్ హమిదహ్' అని పలికినప్పుడు మీరు 'రబ్బనా లకల్ హమ్ద్' అని పలకండి. అతను సజ్దా చేస్తే మీరు కూడా సజ్దా చెయ్యండి; అతను గనక కూర్చోని నమాజు చేస్తే మీరందరూ కూర్చోని నమాజు చేయండి.

2వ అధ్యాయం

నమాజు ప్రారంభంలోనే తక్బీరె తహ్రీమ పలకగానే అదేకాలంలో రెండు చేతులు ఎత్తటం. [1]

702. తన తండ్రిగారైన అబ్దుల్లా బిన్ ఉమర్ (రజిఅన్) ఇలా సెలవిచ్చారని సాలిమ్ ఇబ్నె అబ్దుల్లా ఉల్లేఖించారు; దైవప్రవక్త మహనీయులు ముహమ్మద్(స)

2-1. అంటే అల్లాహు అక్బర్ అనే తక్బీర్ మరియు చేతులు ఎత్తటం రెండు పనులూ ఒకేసారి ఏకకాలంలో జరగాలి. ఇదే ధర్మసమ్మతమైనదని నూవీ(రహ్మాలై) అన్నారు. ఇమామ్ మాలిక్ (రహ్మాలై) గారి దృష్టిలో కూడా, ఇదే ఉత్తమమైనది. తక్బీర్‌తో పాటు రెండు చేతులూ ఎత్తాలి అని అబూదావూద్ వాయెల్ బిన్ హజర్‌ను ఉటంకిస్తూ ఉల్లేఖించారు. హనఫీ విద్వాంసులు, మొదట చేతులు ఎత్తాలి ఆ తరువాత అల్లాహు అక్బర్ అని పలకాలి. ఇదే ధర్మ సమ్మతమైనది అని అన్నారు.

నమాజును ప్రారంభించినప్పుడు తన రెండు భుజాల వరకు చేతులను ఎత్తేవారు. ఇంకా రుకూకు సంబంధించిన తక్బీర్ చెప్పినప్పుడు మరియు రుకూలో నుంచి తన శిరస్సును ఎత్తినప్పుడు కూడా ఇదేవిధంగా తన రెండు చేతులను ఎత్తేవారు.[1] ఇంకా 'సమిఅల్లాహులిమన్ హమిదహ్', 'రబ్బనా లకల్ హమ్ద్'[2] అని అనేవారు. ఇంకా సజ్దాలకు మధ్య చేతులు ఎత్తేవారు కాదు.

3వ అధ్యాయం

'తక్బీరె తహ్రీమ' పలికేటప్పుడు, రుకూలోకి పోయేటప్పుడు ఇంకా రుకూలో నుంచి శిరస్సును ఎత్తే సమయంలోనూ రెండు చేతులు ఎత్తటం.[1]

703. హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ ఉమర్(రజిఅన్) ఇలా ఉల్లేఖించారు; నేను దైవ ప్రవక్త మహాశయులు(స)గారిని చూశాను; ఆయన(స) నమాజు కోసం నిలబడి

702-1. చేతులు ఎత్తటం అనేది ప్రపంచాన్ని త్యజించటానికి సంకేతం. ఇమామ్ షాఫయి(రహ్మాలై) ఇలా సెలవిచ్చారు; "చేతులు ఎత్తటం వల్ల అల్లాహ్‌ను గౌరవించినట్లు అవుతుంది." ఇంకా దైవప్రవక్త ముహమ్మద్(స)గారి సంప్రదాయాన్ని పాటించినట్లు అవుతుంది. ఇబ్నె ఉమర్(ర)ను ఉటంకిస్తూ ఇబ్నె అబ్దుల్ బిన్ ఇలా అన్నారు; "చేతులు ఎత్తటం నమాజ్ యొక్క అందం." ఉఖబా బిన్ ఆమిర్ ఇలా అన్నారు; ప్రతిసారి చేతులు ఎత్తటానికి బదులుగా పది పుణ్యాలు లభిస్తాయి. చేతిలోని ప్రతి వ్రేలుకు ఒక పుణ్యం చొప్పున లభిస్తుంది.

702-2. ఈ హదీసు ద్వారా ఒక విషయం రుజువు అయింది. అదేమిటంటే, ఇమామ్ కూడా 'రబ్బనా లకల్ హమ్ద్' అని పలకటం. అహ్లెహదీస్ మస్లక్ వారు ఈ అభిప్రాయంతో ఏకీభవిస్తారు. కాని హనఫీ మస్లక్‌వారి అభిప్రాయం ప్రకారం, ఇమామ్ కేవలం 'సమిఅల్లాహులిమన్ హమిదహ్' అని మాత్రమే పలకాలి. మరియు ముక్తదీలు 'రబ్బనాలకల్ హమ్ద్' అని పలకాలి.

3-1. అహ్లెహదీస్ మస్లక్‌కు చెందినవారూ, ఇమామ్ షాఫయి (రెహ్మాలై), ఇమామ్ అహ్మద్(రెహ్మాలై) మరియు చాలామంది విద్వాంసుల అభిప్రాయం ఏమిటంటే; రుకూ చేసేటప్పుడు, రుకూలో నుంచి శిరస్సును ఎత్తేటప్పుడు రఫెదైన్ చెయ్యాలి. అంటే రెండు చేతులను ఎత్తాలి. ఇంకా దైవప్రవక్త (స)గారి ఈ సంప్రదాయాన్ని ఆయన(స) గారి ప్రత్యక్ష అనుచరులు డెబ్బై మంది మరియు 'అష్రయె ముబషిర'ల ఉల్లేఖనాలు సమర్థిస్తున్నాయి. ఇంకా ఇమామె బుఖారి (రెహ్మాలై) 'రఫెదైన్' సమస్యను గురించి ప్రత్యేకంగా ఒక పుస్తకాన్ని కూడా రాశారు.

నప్పుడు (అంటే తక్బీరె తహ్రీమ పలికేటప్పుడు) తన రెండు చేతులను తన రెండు భుజాలకు సరిసమానంగా ఎత్తేవారు. ఇంకా రుకూ కోసం తక్బీర్(అల్లాహు అక్బర్) పలికినప్పుడు కూడా ఆయన(స) ఇదే విధంగా తన రెండు చేతులను భుజాల వరకు ఎత్తేవారు. ఇంకా రుకూలో నుంచి తన శిరస్సును ఎత్తే సమయంలో కూడా ఆయన (స) తన రెండు చేతులను పై విధంగానే తన భుజాల వరకు ఎత్తేవారు. ఇంకా 'సమి అల్లాహులిమన్ హమిద' అని అనేవారు. కాని సజ్దాల మధ్య సమయంలో ఆయన (స) తన చేతులను ఎత్తేవారుకాదు.

704. అబూ ఖిలాబ ఇలా ఉల్లేఖించారు; నేను మాలిక్ బిన్ హువైరిస్ (రజిఅన్)ను చూశాను; ఆయన(ర) నమాజు చెయ్యటాన్ని ప్రారంభించినప్పుడు అల్లాహు అక్బర్ అంటూ తన రెండు చేతులను ఎత్తుతారు. ఇంకా రుకూ చేసేటప్పుడు కూడా ఆయన రెండు చేతులను ఎత్తుతారు. ఇంకా రుకూలో నుంచి తన శిరస్సును ఎత్తేటప్పుడు కూడా ఆయన తన రెండు చేతులను ఎత్తుతారు. ఆయన(ర) దైవప్రవక్త(స) ఇలా చేస్తూ ఉండగా తాను చూశానని ఉల్లేఖించారు.

4వ అధ్యాయం

చేతుల్ని ఎంతవరకు ఎత్తాలి?[1]

అబూ హుమైద్ సాది (ఒక సహాబి) గారు తన సహచరుల ముందు ఇలా అన్నారు; దైవప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసమ్) తన రెండు చేతుల్ని భుజాల వరకు ఎత్తేవారు.

705. అబ్దుల్లా బిన్ ఉమర్ (రజిఅన్) ఇలా ఉల్లేఖించారు; దైవప్రవక్త మహనీయులు ముహమ్మద్ (సఅసమ్) ఇలా నమాజు చేస్తూ ఉండగా నేను చూశాను; ఆయన (స) గారు అల్లాహు అక్బర్ అని పలికి నమాజును ప్రారంభించారు. ఇంకా అల్లాహు అక్బర్ అని పలికే సమయంలో ఆయన (స) తన రెండు చేతుల్ని తన భుజాలకు సమానంగా ఉండేటట్లు ఎత్తారు. ఇంకా రుకూకు సంబంధించిన తక్బీర్ పలికేటప్పుడు కూడా ఆయన (స) అలానే చేశారు. 'సమి అల్లాహు లిమన్ హమిదహ్' అని పలికినప్పుడు కూడా ఆయన (స) అలానే చేశారు. మరియు "రబ్బనా లకల్

4-1. ఈ విషయం గురించి అభిప్రాయభేదం ఉంది. అహ్లె హదీస్, ఇమామ్ షాఫయి (రెహ్మాలై) మరియు ఇమామ్ అహ్మద్ (రెహ్మాలై) గార్ల ప్రకారం చేతుల్ని భుజాల వరకు ఎత్తాలి. బహుశా ఇమామ్ బుఖారి (రెహ్మాలై) గారి దృష్టిలో కూడా ఈ అభిప్రాయమే బలమైనది. కనుకనే ఆయన గారు దీనినే ప్రమాణంగా తీసుకున్నారు. హనఫి మస్లక్ ప్రకారం చేతుల్ని చెవుల వరకు ఎత్తాలి.

హమ్‌ద్' అని పలికారు. కాని సజ్దాలో ఆయన (స) అలా చెయ్యలేదు (అంటే చేతులు ఎత్తలేదు). ఇంకా సజ్దాలో నుంచి శిరస్సును ఎత్తేటప్పుడు కూడా ఆయన (స) తన చేతులు ఎత్తలేదు.

5వ అధ్యాయం

(నాలుగు రకాతుల నమాజులోను లేదా మూడు రకాతుల నమాజులోను) రెండు రకాతులు పూర్తి చేసిన తరువాత లేచినప్పుడు రెండు చేతులను ఎత్తాలి.

706. నాఫె ఇలా ఉల్లేఖించారు; అబ్దుల్లా బిన్ ఉమర్ (రజిఅన్) నమాజులోకి ప్రవేశించినప్పుడు తక్బీర్ పలికే వారు మరియు తన రెండు చేతుల్ని ఎత్తేవారు. ఇంకా రుకూ చేసినప్పుడు కూడా ఆయన (ర) తన రెండు చేతుల్ని ఎత్తేవారు. ఇంకా 'సమి అల్లాహులిమన్ హమిద' అని పలికినప్పుడు కూడా ఆయన (ర) తన రెండు చేతుల్ని ఎత్తేవారు. ఇంకా రెండు రకాతులను పూర్తి చేసి లేచినప్పుడు కూడా ఆయన (ర) తన రెండు చేతుల్ని ఎత్తేవారు. అబ్దుల్లా బిన్ ఉమర్ (ర) ఇలా అన్నారు; దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్ (సఅసమ్) ఇలానే చేసేవారు.

6వ అధ్యాయం

నమాజు చేసే సమయంలో కుడి చేతిని ఎడమ చేతిపై పెట్టటం.

707. సహల్ బిన్ సాద్ (రజిఅన్) ఇలా ఉల్లేఖించారు; ప్రజల్ని ఇలా ఆజ్ఞాపించటం జరిగేది; నమాజు చేసే సమయంలో ప్రతి మనిషీ తన కుడి చేతిని తన ఎడమ చేతిపై పెట్టుకోవాలి. అబూ హాజిమ్ ఇలా అన్నారు; ఈ ఆదేశం దైవప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసమ్) నుంచి వచ్చిందనే విషయం నాకు తెలుసు.

7వ అధ్యాయం

నమాజులో అణుకువ.[1]

708. దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్ (సఅసమ్) ఇలా సెలవిచ్చారని,

7-1. అణుకువ అంటే మర్యాద, భయం, వినమ్రత అని భావం. మహారాజుగారి దర్బారులో ఆయన ముందు ఎవరైనా నిలబడినప్పుడు ఎంత వినయంగా, ఎంత మర్యాదగా ఉంటారు? చలనం అనేది ఉండదు. అనవసరమైన కదలిక ఏదీ ఉండదు. హృదయంపై రాజుగారి భయం ఆవరించి ఉంటుంది. ఇదేవిధంగా నమాజు చేసే వ్యక్తి కూడా భూమ్యాకాశాల సామ్రాజ్యానికి అధిపతి అయిన అల్లాహ్ ముందు నిలబడినప్పుడు ఆయనకు భయపడుతూ నిలబడాలి. మనస్సులో, హృదయంలో అణుకువ ఉన్నప్పుడు శరీరంలోని అన్ని అవయవాలపై దాని ప్రభావం పడుతుంది.

అబూ హురైరా (రజిఅన్) ఉల్లేఖించారు; నా ముఖం ఖిబ్లా వైపునకు ఉన్నదని మీరు అనుకుంటున్నారా? అల్లాహ్‌పై ప్రమాణం చేసి చెబుతున్నాను. మీరు చేసే రుకూ, మీలోని అణుకువ నాకు తెలియకుండా, గుప్తంగా లేవు. నేను మిమ్మల్ని నా వీపు వెనుక నుంచే చూస్తూ ఉంటాను.

709. దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్(స) ఇలా సెలవిచ్చారని అనస్ బిన్ మాలిక్ (రజిఅన్) ఉల్లేఖించారు; రుకూను, సజ్దాను సక్రమమైన రీతిలో చెయ్యండి. ఎందుకంటే, అల్లాహ్ సాక్షిగా చెబుతున్నాను! మీరు రుకూ, సజ్దాలను చేస్తున్నప్పుడు నేను మిమ్మల్ని నా వెనుక నుంచి లేదా నా వీపు వెనుక నుంచి చూస్తాను.

8వ అధ్యాయం

తక్బీరె తహ్రీమ తరువాత ఏమి పలకాలి? (లేదా ఏమని పఠించాలి?)

710. అనస్ బిన్ మాలిక్(రజిఅన్) ఇలా ఉల్లేఖించారు; దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్(స)గారు, అబూబకర్ సిద్దీఖ్(రజిఅన్)గారు మరియు ఉమర్ (రజిఅన్) గారు నమాజ్‌ను, 'అల్‌హమ్‌దులిల్లాహి రబ్బిల్ ఆలమీన్ (ప్రశంస లన్నీ అల్లాహ్‌కు మాత్రమే చెందుతాయి. ఆయన సకల లోకాలకు ప్రభువు)'తో ప్రారంభించేవారు.

711. అబూ హురైరా(రజిఅన్) ఇలా ఉల్లేఖించారు; దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్(స) తక్బీరె తహ్రీమ మరియు ఖుర్‌ఆన్ పారాయణానికి మధ్య కాసేపు మౌనంగా ఉండేవారు. నేను దైవప్రవక్త(స)గారితో ఇలా విన్నవించుకున్నాను; ఓ దైవప్రవక్తా(స)! నేను నా తల్లిదండ్రుల్ని మీ కోసం త్యాగం చేస్తాను! తక్బీరె తహ్రీ మాకు ఖుర్‌ఆన్ పారాయణానికి మధ్య మీరు కొంచెంసేపు మౌనం పాటిస్తారు. అప్పుడు మీరు ఏమి పఠిస్తారు? దానికి సమాధానంగా ఆయన(స) ఇలా సెలవిచ్చారు; నేను ఇలా పలుకుతాను, "అల్లాహుమ్మ బాఇద్ బయ్‌నీ వ బైన ఖతాయాయ కమా బాఅద్‌త బయ్‌నల్ మష్‌రిఖి వల్ మగ్‌రిబి, అల్లాహుమ్మ నఖ్ఖిని మినల్ ఖతాయా కమా యునఖ్ఖస్సవ్‌బుల్ అబ్‌యజు మినద్దనసి, అల్లాహుమ్మగ్‌సిల్ ఖతాయాయ బిల్‌మాఇ వస్సల్‌జి వల్ బరద్." ఓ అల్లాహ్! తూర్పుకూ పడమరకూ ఎంత దూరమైతే ఉందో నన్ను నా పాపాల నుంచి అంత దూరంగా ఉంచు (అంత విడిగా పెట్టు). తెల్లటి వస్త్రం ఎలాంటి మరకలు, మాలిన్యం లేకుండా తెల్లగా ఉతక బడుతుందో అలా నన్ను పాపాల నుంచి ప్రక్షాళనం చెయ్యి. ఓ అల్లాహ్! నా పాపాలను నీళ్ళతోను, మంచు తోను, వడగళ్ళతోనూ కడిగెయ్యి.

712. అస్మా బిన్తె అబీబకర్(రజిఅన్) ఇలా ఉల్లేఖించారు; దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్(స) ఒకసారి సూర్యగ్రహణానికి సంబంధించిన నమాజు చేశారు. ఆయన(స) చాలాసేపు నిలబడ్డారు. తరువాత రుకూ చేశారు. రుకూలో చాలాసేపు ఉన్నారు. ఆ తరువాత నిలబడ్డారు. చాలాసేపు నిలబడ్డారు. ఆ తరువాత తన శిరస్సును ఎత్తారు. తరువాత సజ్దా చేశారు, చాలాసేపటి వరకు సజ్దాలో ఉన్నారు. ఆ తరువాత నిలబడ్డారు. చాలాసేపటివరకు నిలబడి ఉన్నారు. తరువాత రుకూ చేశారు. చాలా సేపు రుకూలో ఉన్నారు. తరువాత తన శిరస్సును ఎత్తారు. చాలాసేపటి వరకు రుకూ లోనే ఉన్నారు. తరువాత తన శిరస్సును ఎత్తారు. మరియు సజ్దా చేశారు. చాలా సేపటి వరకు సజ్దాలోనే ఉండిపోయారు. ఆ తరవాత తన శిరస్సును ఎత్తారు. తరు వాత సజ్దా చేశారు. చాలాసేపు సజ్దాలోనే ఉన్నారు. తరువాత నమాజు ముగించి ఇలా సెలవిచ్చారు; స్వర్గం నా దగ్గరకు వచ్చేసింది. ఎంత దగ్గరకు వచ్చిం దంటే ఒకవేళ నేను ధైర్యం చేసినట్లయితే అందులోని పండ్ల గుత్తులలో నుంచి ఒక పండ్లగుత్తిని తీసుకువచ్చి మీకు ఇచ్చేవాడిని. నరకం కూడా నాకు ఎంత దగ్గరగా వచ్చిందంటే, నేను అరుస్తూ ఇలా అన్నాను; "ఓ నా ప్రభూ! ఏమిటి, నేను కూడా ఆ నరక వాసుల్లో ఉన్నానా? తరువాత నేను ఏమి చూశానంటే, ఒక పిల్లి ఒక స్త్రీని తన గోళ్ళతో రక్కుతూ గాయపరుస్తోంది. నేను ఇలా అడిగాను; ఈ స్త్రీకి ఏమ యింది? పిల్లి ఆమెను అలా రక్కుతోంది? వారు ఇలా అన్నారు; "ఆ స్త్రీ ఇహలోకంలో ఆ పిల్లిని కట్టిపడేసింది. దానికి ఆమె అన్నమూ పెట్టేది కాదు. వదిలిపెట్టేదికాదు. చివరకు అది చనిపోయింది."

10వ అధ్యాయం

నమాజులో ఇమామ్ వైపు చూడటం

హజ్రత్ ఆయెషా (రజిఅన్) ఇలా ఉల్లేఖించారు; దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్ (సఅసమ్) సూర్యగ్రహణానికి సంబంధించిన నమాజును గురించి వివరిస్తూ ఇలా సెలవిచ్చారు; నేను నరకాన్ని చూశాను. అది తనను తానే ధ్వంసం చేసుకుం టోంది (తింటోంది). మీరు నన్ను చూసినప్పుడు (నమాజులో) నేను వెనక్కు జరిగిపోయాను.

713. అబూ మఅమర్ ఇలా ఉల్లేఖించారు; మేము ఖబ్బాబ్ (రజిఅన్)ను, దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్ (సఅసమ్) జొహర్, అసర్ నమాజుల్లో ఫాతిహా సూరాతోపాటు ఇతర ఖుర్ఆన్ వాక్యాలను కూడా పఠించేవారేనా? అని

అడిగాము. దానికి సమాధానంగా ఆయన గారు 'అవును, పఠించేవారు' అని సమాధానం చెప్పారు. అప్పుడు మేము 'మీకు ఈ విషయం ఎలా తెలుసు?' అని అడిగాము. ఆయన, ఇలా అన్నారు; "దైవప్రవక్త (స) గారి పవిత్రమైన గడ్డం కదులుతూ ఉండేది. దాని ద్వారా నేను గ్రహించాను.[1]

714. బరా బిన్ ఆజిబ్ ఇలా ఉల్లేఖించారు; ఆయన అబద్ధాలు చెప్పే మనిషి కాదు; సహాబాలు (ర) (ప్రవక్త (స) గారి ప్రత్యక్ష అనుచరులు) దైవప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసమ్) గారితో కలిసి నమాజు చేసేటప్పుడు ఆయన (స) గారు రుకూలో నుంచి తన శిరస్సును ఎత్తినప్పుడు వారు ఆయన (స) గారిని చూస్తూ నిలబడి ఉంటారు. చివరకు ఆయన (స) గారు సజ్దాలోకి వెళ్లిపోతారు. అప్పుడు వారు కూడా సజ్దాలోకి వెళ్ళిపోతారు.

715. అబ్దుల్లా బిన్ అబ్బాస్ (రజిఅన్) ఇలా ఉల్లేఖించారు; దైవప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసమ్) గారి కాలంలో ఒకసారి సూర్యగ్రహణం పట్టింది. అప్పుడు ఆయన (స) గారు గ్రహణానికి సంబంధించిన నమాజును చేయించారు. తరువాత ప్రజలు ఆయన (స) గారికి ఇలా విన్నవించుకున్నారు. ఓ దైవప్రవక్తా (స)! మీరు నమాజు చేయించేటప్పుడు (నమాజులోనే) మీ స్థలములో ఉండి ఏదో ఒక వస్తువును తీసుకోవటానికి ముందుకుపోయారు. దీన్ని మేము చూశాము. ఆ తరువాత మీరు వెనక్కి జరిగారు. దీన్ని కూడా మేము చూశాము. (ఇలా ఎందుకు చేశారు?) సమాధానంగా ఆయన (స) గారు ఇలా సమాధానమిచ్చారు; మొదట నేను స్వర్గలోకాన్ని చూశాను. అందులో నుంచి ఒక పండ్ల గుత్తిని తీసుకోదలిచాను. ఒకవేళ నేను ఆ పండ్ల గుత్తిని తీసుకుని ఉన్నట్లయితే ఇహలోకం ఉన్నంతకాలం మీరు అందులో నుంచి పండ్లు తింటూ ఉండేవారు.[1]

716. అనస్ బిన్ మాలిక్ (రజిఅన్) ఇలా ఉల్లేఖించారు; ఒకసారి దైవప్రవక్త

713-1. అధ్యాయంలోని ముఖ్య విషయం ఇక్కడే ఉంది; ఎందుకంటే గడ్డం యొక్క కదలికలు ఆయన గారికి ఇమామ్ వైపు చూడకుండా ఎలా తెలుస్తాయి. మాలికి మస్లక్ వారు ఈ హదీసునే ప్రమాణంగా తీసుకుని ఇలా అన్నారు; ముఖ్తదీలు నమాజులో తమ ఇమామ్‌ను మాత్రమే చూడాలి; సజ్దా చేసే స్థలాన్ని చూడటం తప్పనిసరి ఏమీ కాదు. షాఫయి మస్లిక్ వారు ఏమన్నారంటే, సజ్దా చేసే స్థలం వైపు మాత్రమే చూస్తూ ఉండటం మసున్నాన్.

మహాశయులు ముహమ్మద్ (సఅసమ్) మాచేత నమాజు చేయించారు. తరువాత అయన (స) గారు మెంబరు పైకి ఎక్కారు. అయన (స) తన రెండు చేతులతో మసీదు యొక్క ఖిబ్లా వైపు సైగ చేస్తూ ఇలా సెలవిచ్చారు; "నేను ఇప్పుడిప్పుడే మీ చేత నమాజు చేయించాను. అప్పుడు నేను స్వర్గలోకాన్ని నరకలోకాన్ని చూశాను. వాటి ఛాయాచిత్రాలు ఖిబ్లా వైపు ఉన్న ఈ గోడపై ప్రదర్శించబడ్డాయి. నేను ఈ రోజు చూసిన విధంగా ఇంతవరకు మంచినీ చూడలేదు. చెడునూ చూడలేదు. అయన (స) ఇలా మూడుసార్లు అన్నారు.

11వ అధ్యాయం

నమాజు చేసేటప్పుడు ఆకాశం వైపునకు చూడటం

717. అనస్ బిన్ మాలిక్ అన్సారి (రజిఅన్) ఇలా ఉల్లేఖించారు; దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్ (సఅసమ్) ఇలా సెలవిచ్చారు; ప్రజలకు ఏమైందని వారు నమాజు చేసేటప్పుడు తమ దృష్టిని ఆకాశం వైపునకు సారిస్తున్నారు? అయన (స) ఈ విషయాన్ని ఎంతో కఠినంగా సెలవిచ్చారు. చివరకు అయన (స) ఇలా అన్నారు; "వారు ఇలా చెయ్యటం మానుకోవాలి. లేకపోతే వారి చూపులు ఎగరేసుకు పోబడతాయి."

12వ అధ్యాయం

నమాజ్ చేసే సమయంలో అటూ ఇటూ చూడటం ధర్మసమ్మతమేనా?[1]

718. హజ్రత్ ఆయెషా (రజిఅన్) ఇలా సెలవిచ్చారు; ఒకసారి నేను దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్(స)ను నమాజ్ చేసే సమయంలో అటూ ఇటూ చూడటం గురించి అడిగాను. దానికి సమాధానంగా అయన(స) ఇలా సెలవిచ్చారు;

715-1. అది ఎన్నటికీ నశించదు. ఎందుకంటే, స్వర్గంలోని కానుకలు అన్నీ నశించేవి కావు.

12-1. దీనిని 'ఇల్తిఫాత్' అని అంటారు. అంటే మెడను లేదా ఛాతీని త్రిప్పకుండా కళ్ళ చివర్లతో అటూ ఇటూ చూడటం. అనేకమంది విద్వాంసులు నమాజులో ఇలా చెయ్యటాన్ని మక్రూహ్ (అసహ్యకరమైనదిగా) అభివర్ణించారు. కొందరు దీనిని హరామ్ (నిషిద్ధం) అని కూడా పేర్కొన్నారు. జాహిరియా శాఖవారి అభిప్రాయం కూడా ఇదే. ఇబ్నె అబీషీబాగారు ఇబ్నె సీరీన్ నుంచి ఈ విషయాన్ని తీసుకుని ఇలా వివరించారు. సహాబాలు (దైవప్రవక్త(స)గారి ప్రత్యక్ష అనుచరులు) మొదట నమాజులో ఇల్తిఫాత్ చేస్తూ ఉండేవారు. ఖుర్ఆన్ గ్రంథంలోని ఈ వాక్యం అవతరించిన తరువాత 'ఖద్

అది షైతాన్ పొంచి చేసే దొంగతనం. వాడు మనిషి చేసే నమాజులో నుంచి ఒక భాగాన్ని ఎగరేసుకుపోతాడు.[1]

719. హజ్రత్ ఆయెషా(రజిఅన్) ఇలా ఉల్లేఖించారు; ఒకసారి దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్(స) డిజైన్ ఉన్నటువంటి ఒక నల్లని దుప్పటి మీద నమాజు చేశారు. తరువాత (నమాజు అయిపోయిన పిదప) ఆయన(స) గారు ఇలా సెలవిచ్చారు; దీనిమీద ఉన్న డిజైన్ నా ధ్యానాన్ని మరల్చింది, నన్ను అశ్రద్ధకు గురి చేసింది. దీన్ని అబూజహమ్ వద్దకు వాపసు తీసుకువెళ్ళండి. నా కోసం డిజైన్ లేని ఒక సాదా దుప్పటిని తీసుకురండి.

13వ అధ్యాయం

ఒకవేళ ఏదైనా ప్రమాదం[1] జరిగితే నమాజు చేసే వ్యక్తిపై ఏదైనా పెద్ద వస్తువు పడితే లేదా నమాజు చేసే మనిషి ఏదైనా పెద్ద వస్తువును చూస్తే లేదా ఖిబ్లా వైపు ఉన్నటు వంటి గోడపై ఉమ్మిని చూస్తే అప్పుడు 'ఇల్తిఫాత్' చేస్తే అది దోషం కాదు. సహల్ బిన్ సాద్ ఇలా అన్నారు; అబూబకర్(రజిఅన్) ఇల్తిఫాత్ చేశారు. అప్పుడు ఆయన దైవప్రవక్త(స)గారిని చూశారు.

720. అబ్దుల్లా బిన్ ఉమర్(రజిఅన్) ఇలా ఉల్లేఖించారు; దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్(స) మస్జిద్‌లో ఖిబ్లా దిక్కులో ఉన్న గోడ మీద కళ్ళెను చూశారు. అప్పుడు ఆయన(స) ప్రజలకు ముందు నిలబడి వారిచేత నమాజు చేయిస్తున్నారు. ఆయన(స)గారు నమాజులో ఉన్న స్థితిలోనే దానిని గీకి పారేశారు.[1] నమాజు పూర్తి అయిన తరువాత ఆయన(స) ఇలా సెలవిచ్చారు; మీలో ఎవరైనా నమాజు చేస్తూ

అఫ్లహల్ మూమినూన్ అల్లజీన హుమ్ ఫీ సలాతిహిమ్ ఖాషివూన్ (నిశ్చయంగా సాఫల్యం పొందే విశ్వాసులు తమ నమాజులలో వినమ్రతను పాటిస్తారు) (దివ్య ఖుర్అన్ 23-1,2) నమాజులో సజ్దా చేసే స్థలం మీద దృష్టిని పెట్టటం ప్రారంభించారు.

718-1. ఏమిటంటే, నమాజు ద్వారా లభించే పుణ్యాన్ని కోల్పోవచ్చు. లేదా అది తగ్గి పోవచ్చు. ఒక హదీసులో ఇలా వచ్చింది; నమాజులో ఉన్నప్పుడు మనిషిగనక మూడోసారి అటూ ఇటూ చూసినట్లయితే అల్లాహ్ తన ముఖాన్ని ఆ మనిషి వైపు నుంచి త్రిప్పుకుంటాడు.

13-1. ఇల్లు పడిపోవటం లేదా పాముగానీ, తేలుగానీ రావటం లేదా మరొక ఆపద ఏదైనా రావటం వంటి ప్రమాదాలు.

ఉన్నప్పుడు, అల్లాహ్ అతని ముఖం ముందు ఉంటాడు. కనుక అతను నమాజులో తన ముఖం ముందు ఉన్న స్థలంలో కాండ్రించి (కళ్ళెను) ఉమ్మి వేయకూడదు.

721. అనస్ బిన్ మాలిక్ (రజిఅన్) ఇలా ఉల్లేఖించారు; ఒకసారి ముస్లిములు ఉదయం నమాజు చేస్తూ ఉన్నారు. అప్పుడు దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్(స) హజ్రత్ ఆయిషా(రజిఅన్) నివసించే గది పరదాను తొలగించి అకస్మాత్తుగా వారి ముందు ప్రత్యక్షమయ్యారు. ఆయన(స) వరుసగా పంక్తులలో నిలబడి ఉన్న ముస్లిములను చూశారు. ముస్లిములు దైవప్రవక్త(స)ను హఠాత్తుగా చూసిన కారణంగా భయపడిపోయారు. దైవప్రవక్త(స) హాయిగా,సంతోషంగా నవ్వ సాగారు. అబూబకర్(ర) వెనక్కి తిరిగిపోసాగారు. ఆయన(స) వెనుక ఉన్న పంక్తిలో కలిసి పోదామనే ఉద్దేశంతో అలా చేశారు. ఇంకా దైవప్రవక్త(స) నమాజు కోసం గదిలో నుంచి బయటకు వస్తారని ఆయన(ర) అనుకున్నారు. ముస్లిములు ఆనం దంతో పొంగిపోతూ నమాజునే వదిలిపెట్టే సంకల్పం చేసుకున్నారు. అప్పుడు దైవ ప్రవక్త(స) సైగల ద్వారా నమాజు పూర్తి చెయ్యమని సూచించారు. ఆయన(స) ఇంకా పరదాను కిందికి వదిలేశారు. అదే రోజు సాయంత్రం పూట దైవప్రవక్త(స) స్వర్గస్తులయ్యారు.

14వ అధ్యాయం

ఖుర్ఆన్ పఠించటం అందరిపై వాజిబ్[1] ఇమామ్ అయినా లేదా ముఖ్తదీ అయినా- ప్రతి నమాజులోను బసలో ఉన్నా, బయట ప్రయాణంలో ఉన్నా- జహ్రీ నమాజు (బిగ్గరగా చేసే నమాజు)అయినా సరే, సిర్రీ నమాజు (నిశ్శబ్దంగా చేసే నమాజు) అయినా సరే.

722. జాబిర్ బిన్ సమురా ఇలా ఉల్లేఖించారు; కూఫా పౌరులు సాద్ బిన్ అబీ వఖాస్ (రజిఅన్)కు వ్యతిరేకంగా హజ్రత్ ఉమర్(ర) గారికి ఫిర్యాదు చేశారు. హజ్రత్ ఉమర్(ర) ఆయన గారిని బర్తరఫ్ చేశారు. మరియు అమ్మార్ బిన్ యాసిర్ (ర)ను కూఫా ప్రజలకు గవర్నర్‌గా నియమించారు. కూఫా ప్రజలు సాద్‌కు వ్యతి

720-1. ఇది చాలా చిన్న విషయం, చాలా చిన్నపని కాబట్టి నమాజు చెడిపోదు.

14-1. మెజారిటీ విద్వాంసులు మరియు అహ్లెహదీస్‌వారు ఈ అభిప్రాయాన్నే సమర్థిస్తారు. ఇంకా వారు ముఖ్తదీ కూడా ఫాతిహా సూరా తప్పనిసరిగా పఠించాలని అంటారు. ఇందులో అభిప్రాయభేదం లేదు. కాని హనఫి మస్లక్‌వారు మాత్రమే ముఖ్తదీపై ఖుర్ఆన్ పఠనం వాజిబ్‌కాదు; ఇమామ్ చేసే ఖుర్ఆన్ పఠనం సరిపోతుంది అని అంటారు.

రేకంగా ఎన్నో ఫిర్యాదులు చేశారు. ఆ ఫిర్యాదులతో పాటు వారు; ఆయన నమాజు కూడా సక్రమంగా చేయించలేరు అనేది కూడా ఒకటి. తరువాత హజ్రత్ ఉమర్(ర) సాద్‌ను తన వద్దకు పిలిపించారు మరియు ఆయనతో ఇలా అన్నారు; ఓ అబూ ఇస్‌హాఖ్! (ఇది ఆయనకు తన పూర్వీకుల నుంచి వచ్చిన పేరు) కూఫా నుంచి వచ్చిన ఈ ప్రజలు, నీవు సక్రమంగా నమాజు కూడా చేయించలేవని అంటున్నారు. దానికి సమాధానంగా ఆయన(ర)ఇలా అన్నారు; అల్లాహ్ సాక్షిగా చెబుతున్నాను, దైవప్రవక్త(స) ఏ విధంగా నమాజు చేయించేవారో ఆ విధంగానే నేను కూడా వారిచేత నమాజు చేయించేవాణ్ణి. నేను ఈ విషయంలో కొంచెమైనా లోపం చెయ్యలేదు. ఇషా నమాజు చేయించినప్పుడు మొదటి రెండు రకాతులను నేను పొడుగైనవిగా చేయించే వాణ్ణి. తరువాతి రెండు రకాతులను తేలికైనవిగా చేయించేవాణ్ణి. అప్పుడు హజ్రత్ ఉమర్(ర) ఇలా సెలవిచ్చారు. ఓ అబూ ఇస్‌హాఖ్! నేను నిన్ను గురించి ఇలాంటి అభిప్రాయాన్నే కలిగి ఉన్నాను. తరువాత హజ్రత్ ఉమర్(ర)సాద్(ర)కు తోడుగా ఒక మనిషినో లేక కొంతమందినో ఇచ్చి కూఫా వైపునకు పంపారు; కూఫా వారు సాద్(ర)కు వ్యతిరేకంగా చేసిన ఫిర్యాదులను గురించి పరిశోధించటానికి వారిని పంపారు, వారు కూఫాలోని ప్రతి మస్జిద్ వద్దకు వెళ్ళి సాద్(ర)ను గురించి ప్రశ్నించారు. ఆ మస్జిద్‌లలో ప్రజలందరూ సాద్(ర)ను మంచి వ్యక్తిగా పొగిడారు. ఆ తరువాత వారు బనీ అబస్ తెగకు చెందిన మస్జిద్‌లోకి వెళ్ళారు. అక్కడి ప్రజల్లోని ఉసామా బిన్ ఖతాద అనే పేరుగల వ్యక్తి ఒకడు నిలబడి ఇలా అన్నాడు; "మీరు మా చేత ప్రమాణం చేయించినప్పుడు నేను తప్పకుండా కొన్ని విషయాలు చెబుతాను; నిజం ఏమిటంటే సాద్ యుద్ధం చెయ్యటానికి సైన్యంతో ఎన్నడూ వెళ్ళలేదు. ఆయన విజయధనాన్ని అందరికీ సమానంగా ఎన్నడూ పంచిపెట్టలేదు. ఇంకా వ్యాజ్యాలలో ఆయన చేసే తీర్పులలో న్యాయం చేసేవారు కాదు. సాద్(ర) ఈ విషయాలను విని ఇలా అన్నారు; "అల్లాహ్‌పై ప్రమాణం చేసి చెబుతున్నాను! నేను మీకు మూడు శాపాలు పెడుతున్నాను. (మూడు బద్ దుఆలు చేస్తున్నాను)."

722-1. "ఓ అల్లాహ్! నీ దాసుడైన ఇతను అబద్ధం చెబుతూ ఉన్నట్లయితే, కేవలం ప్రదర్శన కోసం, అబద్ధాన్ని వ్యాపింపజెయ్యటం కోసం నిలబడినట్లయితే, నీవు అతని జీవిత కాలాన్ని పొడిగించు, అతన్ని దారిద్ర్యానికి గురిచెయ్యి. ఇంకా అతన్ని ఆపదలలో చిక్కుకునేలా చెయ్యి." తరువాత ఆ వ్యక్తి ఈ శాపాల ప్రభావానికి గురి

723. ఉబాదా బిన్ సామిత్ (రజిఅన్) దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్ (సఅసమ్) ఇలా సెలవిచ్చారని ఉల్లేఖించారు; ఏ వ్యక్తి అయితే తన నమాజులో ఫాతిహా సూరా పఠించడో ఆ వ్యక్తి చేసే నమాజు చెల్లదు.

724. హజ్రత్ అబూ హురైరా (రజిఅన్) ఇలా ఉల్లేఖించారు; ఒకసారి దైవ ప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్ (సఅసమ్) మసీదులోకి ప్రవేశించారు. ఇంతలో ఒక వ్యక్తి ఆయన (స) గారిని అనుసరిస్తూ మసీదులోకి వెళ్లాడు. అతను నమాజు చేశాడు. తరువాత మహాప్రవక్త (స) గారికి సలామ్ చేశాడు. ఆయన (స) గారు అతని సలామ్‌కు జవాబు పలికి ఇలా సెలవిచ్చారు; 'వెళ్లు' మళ్లీ నమాజు చెయ్యి. నీవు నమాజు చెయ్యలేదు. అతను వెళ్లి మళ్లీ నమాజు చేశాడు. మొదట ఎలా నమాజు చేశాడో రెండోసారి కూడా అతను అలానే నమాజు చేశాడు. నమాజు పూర్తి చేసిన తరువాత అతను దైవప్రవక్త (స) గారి వద్దకు మళ్లీ వచ్చి సలామ్ చేశాడు. అప్పుడు దైవప్రవక్త (స) మళ్లీ ఇలా సెలవిచ్చారు; "వెళ్లు, మళ్లీ నమాజు చెయ్యి. నీవు నమాజు చెయ్యనేలేదు." మూడుసార్లు ఇలానే జరిగింది. చివరకు అతను ఇలా విన్న వించుకున్నాడు; "మిమ్మల్ని దైవప్రవక్తగా చేసి పంపిన అల్లాహ్ సాక్షిగా చెబుతున్నాను! ఈ నమాజు కంటే మంచి నమాజును నేను చెయ్యలేను. దయచేసి నాకు నేర్పండి." అప్పుడు ఆయన (స) ఇలా సెలవిచ్చారు; "నీవు నమాజు కోసం నిలబడినపుడు 'అల్లాహు అక్బర్' అని పలుకు. తరువాత నీకు జ్ఞాపకం ఉన్న ఖురానును, సులభంగా పఠించగలదానిని, పఠించు. ఆ తరువాత నెమ్మదిగా, ప్రశాంతంగా రుకూ చెయ్యి, ఆ తరువాత శిరస్సును పైకి ఎత్తు, నిటారుగా నిలబడు. తరువాత నెమ్మదిగా సజ్దా చెయ్యి. ఆ తరువాత సజ్దా నుంచి శిరస్సును ఎత్తి ప్రశాంతంగా కూర్చుండిపో. (అదే విధంగా రెండో సజ్దా కూడా చెయ్యి). ఈ విధంగా మొత్తం నమాజు చెయ్యి.

15వ అధ్యాయం

జొహర్ నమాజులో ఖుర్ఆన్ పఠనం.

అయ్యాడు. అతని పరిస్థితి దీనాతిదీనంగా మారిపోయింది. ఎవరైనా అతన్ని తన పరిస్థితిని గురించి అడిగితే ఇలా అనేవాడు, "నేను ముసలివాడినైపోయాను, అపదలలో చిక్కుకున్నాను. సాద్ చేసిన బద్దుఆలు నాకు తగిలాయి." అబ్దుల్ మలిక్ ఇలా అన్నారు; "నేను కూడా అతన్ని చూశాను. అతను కడువృద్ధుడైపోయాడు. అతని కనుబొమ్మలు అతని కళ్లపై వ్రేలాడుతున్నాయి. మార్గంలో నిలబడి ఆడపిల్లల్ని వేధిస్తూ వారి తిట్లు తింటూ ఉంటాడు."

725. జాబిర్ బిన్ సముర ఇలా ఉల్లేఖించారు; సాద్ బిన్ అబీ వఖాస్ (రజిఅన్) హజ్రత్ ఉమర్ (రజిఅన్) గారితో ఇలా అన్నారు. (కూఫా ప్రజలు ఆయన(స)కు వ్యతిరేకంగా ఫిర్యాదు చేసినప్పుడు) నేనైతే వారిచేత దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్ (స) గారు చేసిన నమాజు మాదిరిగానే జొహర్, అసర్ నమాజులను చేయిస్తూ ఉండేవాణ్ణి. ఎలాంటి లోపమూ చేసేవాణ్ణి కాదు. మొదటి రెండు రకాతులను పొడుగైనవిగా చేయించేవాణ్ణి. తరువాతి రెండు రకాతులను క్లుప్తంగా చేయించేవాణ్ణి. హజ్రత్ ఉమర్ (రజిఅన్) ఆయనతో 'మిమ్మల్ని గురించి నా అభిప్రాయం కూడా ఇదే.' అనా?

726. తన తండ్రిగారైన అబూ ఖతాద హారిస్ బిన్ రబి ఇలా చెప్పారని అబ్దుల్లా బిన్ అబీ ఖతాద ఉల్లేఖించారు; దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్ (సఅసమ్) జొహర్ నమాజులోని మొదటి రెండు రకాతులలో ఫాతిహా సూరాతోపాటు మరొక రెండు సూరాలను (ప్రతి రకాతులో ఒక సూరా) పఠించేవారు. మొదటి రకాతును పొడుగైనదిగానూ, రెండో రకాతును చిన్నదిగానూ చేసేవారు. అప్పుడప్పుడు ఒకటీ అర వాక్యం మాకు వినిపించేది. ఇంకా అసర్ నమాజులో కూడా ఫాతిహా సూరాతో పాటు మరొక రెండు సూరాలను (ప్రతి రకాతులో ఒక సూరా) పఠించేవారు. మొదటి రకాతు రెండో రకాతు కంటే పొడుగైనదిగా ఉండేది. ఇంకా ఫజర్ నమాజులో కూడా మొదటి రకాతు సుదీర్ఘమైనదిగాను, రెండో రకాతు దానికంటే చిన్నదిగాను ఉండేది.

727. అబూ మామర్ అబ్దుల్లా బిన్ సన్‌జర ఇలా ఉల్లేఖించారు; మేము ఖబ్బాబ్ బిన్ అరత్ (రజిఅన్)ను, దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్(స) జొహర్, అసర్ నమాజులలో ఖుర్ఆన్ పఠించేవారేనా? అని అడిగాము. దానికి సమాధానంగా ఆయన(ర), 'అవును, పఠించేవారు' అని అన్నారు. అప్పుడు మేము, ఆ విషయం మీకు ఎలా తెలుసు అని అడిగాము. ఆయన (ర) ఇలా అన్నారు; దైవప్రవక్త(స)గారి గడ్డం కదిలకల వల్ల ఆ విషయం నాకు తెలిసింది.[1]

727-1. గడ్డం అయితే ఏదైనా దుఆ చేసేటప్పుడు కూడా కదిలే అవకాశం ఉంది. కాని అది దుఆ చేసే సమయం కాదు. కనుక తెలిసిన విషయం ఏమిటంటే, ఆయన(స) ఖురానె షరీఫ్‌ను చదివేవారు. పైన వచ్చిన అబూ ఖతాద(ర)గారి హదీసు కూడా ఈ విషయాన్ని ధృవీకరిస్తుంది.

16వ అధ్యాయం

అసర్ నమాజులో ఖుర్ఆన్ పఠనం గురించి.

728. అబూ మామర్ ఇలా ఉల్లేఖించారు; నేను ఖబ్బాబ్ బిన్ అరత్‌ను, దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్(స) జొహర్, అసర్ నమాజులలో ఖురాన్ షరీఫ్‌ను పఠించేవారేనా? అని అడిగాను. దానికి సమాధానంగా ఆయన అవును, పఠించేవారు' అని అన్నారు. అప్పుడు మేము ఆయన(స)గారు ఖురాన్ షరీఫ్‌ను పఠించేవారని మీకు ఎలా తెలుసు? అని ప్రశ్నించాము. ఆయన ఇలా అన్నారు; దైవప్రవక్త(స)గారి శుభప్రదమైన గడ్డం కదలికల ద్వారా నేను తెలుసుకున్నాను.

729. తన తండ్రిగారు ఇలా అన్నారని అబ్దుల్లా బిన్ అబీ ఖతాద ఉల్లేఖించారు; దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్(స) జొహర్, అసర్ నమాజులలో మొదటి రెండు రకాతులలోను ఫాతిహా సూరాతోపాటు మరొక సూరాను కూడా పఠించేవారు. అప్పుడప్పుడు ఒక సూరాయో లేక అర్ధ సూరాయో మాకు వినిపించేది.

17వ అధ్యాయం

మగ్రిబ్ నమాజులో ఖుర్ఆన్ పఠనం గురించి

730. అబ్దుల్లా ఇబ్నె అబ్బాస్(ర) ఇలా ఉల్లేఖించారు; నా తల్లిగారైన ఉమ్ముల్ ఫజల్, నేను 'వల్‌ముర్ సలాతి ఉర్ఫన్' (దివ్యఖుర్ఆన్– 77) అనే సూరాను పఠిస్తూ ఉండగా విని ఇలా అన్నారు; ఓ నా కుమారా! నీవు ఈ సూరాను పఠించి నాకు ఒక విషయాన్ని జ్ఞాపకం చేశావు. అదేమిటంటే ఇది దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్(స) పఠిస్తూ ఉండగా నేను విన్నటువంటి చివరి సూరా. ఆయన(స) ఈ సూరాను మగ్‌రిబ్ నమాజు చేస్తూ పఠించారు.

731. జైద్ బిన్ సాబిత్ (ర) తనతో ఇలా అన్నారని మర్వాన్ బిన్ అల్‌హకమ్ ఉల్లేఖించారు; "నీకేమైంది, నీవు మగ్రిబ్ నమాజులో చిన్న చిన్న సూరాలు పఠిస్తున్నావు? నేనైతే దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్(స)గారిని చూశాను, ఆయన(స) పొడుగైన రెండు సూరాలలోనుంచి ఎక్కువ పొడుగైన సూరాను పఠించేవారు."

18వ అధ్యాయం

మగ్రిబ్ నమాజులో బిగ్గరగా పఠించడం

732. తన తండ్రిగారు ఇలా అన్నారని ముహమ్మద్ బిన్ జుబేర్ బిన్ ముతీమ్

ఉల్లేఖించారు; దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్(స) మగ్‌రిబ్ నమాజులో 'అత్తూర్' (దివ్యఖుర్ఆన్- 52) సూరాను పఠిస్తూ ఉండగా నేను విన్నాను.

19వ అధ్యాయం

ఇషా నమాజులో బిగ్గరగా పఠించడం గురించి

733. అబూ రాఫె ఇలా ఉల్లేఖించారు; ఒకసారి నేను అబూ హురైరా(ర)తో కలిసి ఇషా నమాజు చేశాను. ఆయన(ర), 'ఇజస్సమావున్ షఖ్‌ఖత్' (దివ్యఖుర్ఆన్: 84) అనే సూరాను పఠించారు. తరువాత సజ్‌దె తిలావత్ చేశారు. అప్పుడు నేను, ఈ సజ్‌దె తిలావత్‌ను ఎందుకు చేశారు? అని ఆయన్ని అడిగాను. సమాధానంగా ఆయన (ర) ఇలా అన్నారు; "నేను దైవప్రవక్త ముహమ్మద్(స)గారి వెనుక నిలబడి నమాజు చేశాను. అప్పుడు ఆయన(స) ఈ సూరాను పఠించారు. మరియు సజ్‌దె తిలావత్ చేశారు. నేను తప్పనిసరిగా ఈ సూరా చదివినప్పుడు సజ్‌దా చేస్తూ ఉంటాను; ఈ విధంగా నేను మరణించేవరకు, దైవప్రవక్త(స)గారిని కలిసేవరకు చేస్తూ ఉంటాను."

734. బరా బిన్ ఆజిబ్ (రజిఅన్) ఇలా చెబుతూ ఉండగా నేను విన్నాను అని అదీ బిన్ సాబిత్ ఉల్లేఖించారు; ఒకసారి దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్(స) ప్రయాణంలో ఉన్నారు. అప్పుడు ఆయన(స) గారు ఇషా నమాజులోని ఒక రకాత్‌లో 'వత్తీని వజ్‌జయ్ తూని'(దివ్యఖుర్ఆన్- 95)అనే సూరాను పఠించారు.

20వ అధ్యాయం

ఇషా నమాజులో సజ్‌దా ఉన్న సూరాను పారాయణం చేయుటం

735. అబూ రాఫె ఇలా ఉల్లేఖించారు; ఒకసారి నేను అబూ హురైరా (రజిఅన్)తో కలిసి ఇషా నమాజు చేశాను. అప్పుడు ఆయన(ర) 'ఇజస్సమావున్ షఖ్‌ఖత్' (దివ్యఖుర్అన్- 84) అనే సూరాను పారాయణం చేశారు. ఇంకా సజ్‌దా కూడా చేశారు. నేను ఆయన్ని ఈ సజ్‌దా ఎందుకు చేశారు? అని అడిగాను. సమాధానంగా ఆయన(ర) ఇలా అన్నారు; నేను ఒకసారి దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్(స) గారి వెనుక నిలబడి నమాజు చేశాను. అప్పుడు ఆయన(స) ఈ సూరాను పారాయణం చేశారు. మరియు సజ్‌దా చేశారు. నేను తప్పనిసరిగా ఈ సూరా చదివినప్పుడు సజ్‌దా చేస్తాను. నేను మరణించి దైవప్రవక్త(స)ను కలిసేవరకు ఇలా చేస్తూనే ఉంటాను.

21వ అధ్యాయం

ఇషా నమాజులో ఖుర్‌ఆన్ పారాయణం గురించి.

736. బరా బిన్ అజిబ్(రజిఅన్) ఇలా ఉల్లేఖించారు; నేను ఒకసారి దైవప్రవక్త మహోశయులు ముహమ్మద్(స) ను ఖుర్‌ఆన్ పారాయణం చేస్తూ ఉండగా విన్నాను. అప్పుడు ఆయన(స) ఇషా నమాజులో 'వత్తీని వజ్‌జయ్‌తూన్' (దివ్యఖుర్‌ఆన్- 95) అనే సూరాను పఠిస్తున్నారు. నేను దైవప్రవక్త ముహమ్మద్(స) గారి కంటే ఎక్కువ మధురంగానూ మరియు ఉత్తమమైన రీతిలోనూ ఖుర్‌ఆన్ పారాయణం చేసే వ్యక్తిని ఎవరినీ చూడలేదు.[1]

22వ అధ్యాయం

ఇషా నమాజులోని మొదటి రెండు రకాతుల్లో ఖుర్‌ఆన్ పారాయణాన్ని సుదీర్ఘమైనదిగా చెయ్యటం. తరువాతి రెండు రకాతుల్లో ఖుర్‌ఆన్ పారాయణాన్ని తగ్గించి చెయ్యటం అనే విషయం గురించి.

737. జాబిర్ బిన్ సముర ఇలా ఉల్లేఖించారు; హజ్రత్ ఉమర్ (రజిఅన్) సాద్ బిన్ అబీ వఖాస్‌ను ఉద్దేశించి ఇలా అన్నారు; "కూఫాకు చెందిన ప్రజలు మిమ్మల్ని గురించి ప్రతి విషయంలోను ఫిర్యాదు చేశారు. చివరకు నమాజు విషయంలో కూడా వారు మిమ్మల్ని గురించి తప్పుపట్టారు." దానికి సమాధానంగా సాద్ ఇలా అన్నారు; 'నేను ఇషా నమాజులో మొదటి రెండు రకాతులను సుదీర్ఘమైన విగా చేసేవాణ్ణి. తరువాతి రెండు రకాతులను సంక్షిప్తంగా చేసేవాణ్ణి. ఇంకా దైవ ప్రవక్త(స) గారి నమాజును అనుసరించే విషయంలో నేను ఎలాంటి లోపమూ చెయ్య లేదు." అప్పుడు హజ్రత్ ఉమర్(ర) ఇలా అన్నారు. "మీరు సత్యమే పలుకుతున్నారు. మిమ్మల్ని గురించి నేను ఇలానే అనుకుంటున్నాను."

23వ అధ్యాయం

ఉదయం నమాజులో ఖుర్‌ఆన్ పారాయణం గురించి. విశ్వాసుల తల్లి అయిన హజ్రత్ ఉమ్మె సల్మా(రజిఅన్‌హా) ఇలా అన్నారు; దైవప్రవక్త(స) 'తూర్ సూరా' (ఖుర్‌ఆన్- 52) పఠించేవారు.

736-1. సుబ్‌హానల్లాహ్! అల్లాహ్ అత్యంత పవిత్రుడు. ఆయన దైవప్రవక్త(స)గారికి మధురమైన కంఠాన్ని ప్రసాదించాడు, ఖుర్‌ఆన్ పఠించే రీతిని ప్రసాదించాడు. ఆయన(స) గారి కంటే మధురంగా, ఉత్తమంగా ఖుర్‌ఆన్‌ను పారాయణం చేసేవారు ఎవ్వరూ లేరు.

738. సయ్యార్ బిన్ సలామ ఇలా ఉల్లేఖించారు; నేను మరియు నా తండ్రి గారు ఉభయులము కలిసి ఒకసారి అబూబర్జ అస్సలామి(ర) వద్దకు వెళ్ళాము. ఆయన్ని మేము నమాజుల వేళలను గురించి అడిగాము. ఆయన ఇలా చెప్పారు. దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్ (స) జొహర్ నమాజును సూర్యుడు వాలినప్పుడు చేసేవారు. ఇంకా అసర్ నమాజు చేసిన తరువాత ఒక మనిషి ఎవరైనా పట్టణం చివరకు చేరిన తరువాత చూస్తే సూర్యుడు తీవ్రంగానే ఉంటాడు. సయ్యార్ ఇంకా ఇలా అన్నారు; 'అబూ బర్‌జగారు మగ్రిబ్ వేళను గురించి చెప్పిన విషయాన్ని నేను మరిచిపోయాను' అబూబర్‌జ ఇలా అన్నారు; దైవప్రవక్త(స) ఇషా నమాజు విషయంలో మూడవ వంతు రాత్రి గడచిపోయే వరకు ఆలస్యమైనా లక్ష్యపెట్టేవారు కాదు. ఇషా నమాజుకు ముందు నిద్రపోవటాన్ని, ఇషా నమాజు తరువాత మాటల్లో నిమగ్నమైపోవటాన్ని ఇష్టపడేవారు కాదు. ఇంకా ఉదయం నమాజు ఎప్పుడు చేసేవారంటే, నమాజు పూర్తి చేసిన తరువాత ఒక మనిషి తన వద్ద కూర్చున్న మరొక మనిషిని గుర్తించగలిగే సమయం వచ్చేవరకు. ఇంకా ఉదయం నమాజు రెండు రకాతులలో లేదా ఒకే ఒక రకాతులో అరవై నుంచి నూరు ఖుర్‌అన్ వాక్యాల వరకు పఠించేవారు.

739. హజ్రత్ అబూ హురైరా (రజిఅన్) ఇలా ఉల్లేఖించారు; ప్రతి నమాజులోను ఖురాను వాక్యాలను తప్పనిసరిగా పారాయణం చెయ్యాలి. ఏ నమాజులలోనయితే దైవప్రవక్త ముహమ్మద్ (స) ఖురాను వాక్యాలను బిగ్గరగా పారాయణం చేశారో, ఆ నమాజులలో మేము కూడా ఖురాను వాక్యాలను మీ కోసం బిగ్గరగా పఠించి వినిపిస్తున్నాము; ఇంకా ఏ నమాజులలోనయితే దైవప్రవక్త (స) మెల్లగా, నెమ్మదిగా ఖురాను వాక్యాలను పఠించారో ఆ నమాజులలో మేము కూడా మీ కోసం ఖురాను వాక్యాలను నెమ్మదిగా, మెల్లగా పఠించి వినిపించాము. ఒకవేళ మీరు కేవలం ఫాతిహా సూరా చదివినప్పటికీ అది కూడా సరిపోతుంది. కాని ఒకవేళ దానికంటే ఎక్కువగా ఖురాన్‌ను పఠిస్తే అది మంచిదే.[1]

739-1. తెలిసిన విషయం ఏమిటంటే, ఫాతిహా సూరాలేని నమాజు ధర్మసమ్మతం కాదు. తెలిసిన మరొక విషయం ఏమిటంటే, ఫాతిహా సూరాతోపాటు మరొక సూరాను కలిపి పఠించటం 'ముస్తహబ్'. కాని 'వాజిబ్' మటుకు కాదు. మెజారిటీ విద్వాంసుల అభిప్రాయం కూడా ఇదే. కాని హనఫి మస్లక్ వారు ఈ రెండు విషయాలను వ్యతిరేకించారు.

24వ అధ్యాయం

ఉదయం నమాజులో బిగ్గరగా ఖురాను పఠించటం గురించి.

విశ్వాసుల తల్లి అయిన ఉమ్మెసల్మా (రజిఅన్) ఇలా అన్నారు: నేను ప్రజలకు దూరంగా వారి వెనుక కాబా ప్రదక్షిణం చేస్తూ ఉన్నాను. అప్పుడు దైవప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసమ్) ప్రజల చేత నమాజు చేయిస్తున్నారు. ఆయన (స) అప్పుడు ఖురాన్‌లోని (అత్‌తూర్-52) సూరాను పారాయణం చేస్తూ ఉన్నారు.

740. హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ అబ్బాస్ (రజిఅన్) ఇలా ఉల్లేఖించారు: ఒకసారి దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్ (సఅసమ్) తన అనుచరులు కొందరితో కలిసి ఉకాజ్ మార్కెట్టుకు వెళ్లే ఉద్దేశ్యంతో బయలుదేరారు. ఆ సమయంలోనే షైతానులు ఆకాశ వార్తలను పొందకుండా నిరోధించబడ్డారు. ఇంకా నిప్పుకణాలు వారి పైకి విసరబడ్డాయి. అప్పుడు ఆ షైతానులు తమ ప్రజల వైపునకు మరలి వచ్చారు. వారు తిరిగి వచ్చిన షైతానులను, 'మీకేమయింది? ఎందుకు తిరిగి వచ్చారు?' అని అడిగారు. అప్పుడు వారు ఇలా సమాధానం చెప్పారు; "ఏమని చెప్పమంటారు, ఆకాశ వార్తలు మాకు అందకుండా ఆపబడ్డాయి. మాపైకి నిప్పు కణాలు రువ్వబడ్డాయి." షైతానులతో ప్రజలు ఇలా అన్నారు; "ఆకాశ వార్తలు మీకు అందకుండా ఆపబడటానికి కారణం ఏదైనా, అది మాత్రం కొత్త విషయమే. కనుక భూమిలోని పశ్చిమ దిశకు, తూర్పు దిశకు వెళ్లి తిరిగి చూడండి. కొత్త విషయం ఏదైనా జరిగిందేమో కనుక్కోండి. దాని కారణంగా ఆకాశ వార్తలు మీకు అంద లేదేమో, ఇది విని వారు భూమికి నలువైపులా వెళ్లి తిరిగి చూడసాగారు. వారితో తుహామా వైపునకు వెళ్లిన జిన్నాతులు దైవప్రవక్త ముహమ్మద్ (స)ను చూశారు. అప్పుడు ఆయన (స) గారు నఖల అనే స్థలం వద్ద ఉన్నారు. ఉకాజ్ మార్కెట్టుకు వెళ్లే సంకల్పంతో ఆయన (స) అక్కడకు వచ్చారు. అప్పుడు ఆయన (స) తన సహ చరుల చేత ఉదయం నమాజు చేయిస్తున్నారు. నమాజులోని ఖురాన్ పారాయణాన్ని విన్నటువంటి జిన్నాతులు అటు వైపు వెళ్ళి వినసాగారు. వారు ఇలా అనసాగారు; "అల్లాహ్ సాక్షిగా! ఈ ఖురాను పారాయణం వల్లనే ఆకాశవార్తలు మాకు అందకుండా నిరోధించబడ్డాయి." అదే సమయంలో ఆ జిన్నాతులు తమ జిన్నాతుల ప్రజల వద్దకు తిరిగి వెళ్ళి వారితో ఇలా అనసాగారు; "సోదరులారా! మేము ఈ రోజు ఒక విచిత్ర మైన, అసాధారణమైన ఖురాను వాక్యాలను విని వస్తున్నాము. ఆ గ్రంథం రుజు మార్గాన్ని చూపుతోంది. మేము దానిని విశ్వసించాము. ఇంకా మేము మా ప్రభువుకు

భాగస్వాములుగా ఎవరినీ చెయ్యము." అప్పుడు అల్లాహ్ తన ప్రవక్త ముహమ్మద్ (స) పై ఈ సూరాను అవతరింపజేశాడు. "ఖల్ ఊహియ ఇలయ్య" (జిన్ సూరా-72) జిన్నాతులు ఏ విషయాన్నయితే తమ జాతి ప్రజలకు చెప్పారో ఆ విషయాన్నే దైవప్రవక్త (స)కు వహీ ద్వారా తెలియజెయ్యటం జరిగింది.

741. హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ అబ్బాస్ (రజి) ఇలా ఉల్లేఖించారు; ఏ నమాజులోనయితే ఖురాను వాక్యాలను బిగ్గరగా చదవమని దైవప్రవక్త (స) గారిని ఆజ్ఞాపించటం జరిగిందో, ఆ నమాజులో ఆయన (స) గారు బిగ్గరగా పారాయణం చేశారు. ఇంకా ఏ నమాజులోనయితే ఆయన (స) గారిని నెమ్మదిగా, మెల్లగా పారాయణం చెయ్యమని ఆజ్ఞాపించటం జరిగిందో ఆ నమాజులో ఆయన (స) గారు మెల్లగా, నెమ్మదిగా పారాయణం చేశారు. "నీ ప్రభువు (అంటే అల్లాహ్) మరచి పోయేవాడు కాదు. మీరు అల్లాహ్ ప్రవక్తను అనుసరించాలి. ఆయన్ని అనుసరించటమే సరియైనది."

25వ అధ్యాయం

ఒకే రకాతులో రెండు సూరాలను పఠించటం మరియు ఒక సూరాలోని చివరి వాక్యాలను పఠించటం; క్రమబద్ధంగా కాకుండా తలకిందులుగా సూరాలను పఠించటం. ఒక సూరాలోని మొదటి వాక్యాలను మాత్రమే పఠించటం. ఇదంతా ధర్మసమ్మతమే.

అబ్దుల్లా ఇబ్నె సాయిబ్(రజిఅన్) ఇలా ఉల్లేఖించారు; దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్(స) ఉదయం నమాజులో మోమినూన్ సూరా పఠనం ప్రారంభించారు. మూసా(అ), హారూన్(అ)ల గాథ వద్దకు వచ్చినప్పుడు లేదా ఈసా(అ) గాథ వద్దకు వచ్చినప్పుడు ఆయన(స)కు దగ్గు వచ్చింది. అప్పుడు ఆయన(స)గారు రుకూ చేశారు. హజ్రత్ ఉమర్(ర) ఉదయం నమాజులో మొదటి రకాత్‌లో బఖరా సూరాలోని నూట ఇరవై వాక్యాలను పఠించారు. ఇంకా రెండవ రకాతులో మసానీకి చెందిన ఒక సూరాను పఠించారు. అహ్నఫ్ ఇబ్నె ఖైస్ ఉదయం నమాజులోని మొదటి రకాతులో అల్ కహఫ్ సూరానూ, రెండవ రకాతులో యూసుఫ్ సూరాను లేదా యూనుస్ సూరాను పఠించారు. ఆయన ఇలా అన్నారు; నేను ఒకసారి హజ్రత్ ఉమర్(ర)గారితో కలిసి ఉదయం నమాజు చేశాను. ఆయన (ర) ఈ సూరాలనే పఠించారు. అబ్దుల్లా బిన్ మసూద్(ర) మొదటి రకాతులో ముఫస్సల్ సూరాలలోని ఒక సూరాను పఠించారు. ఖతాద ఇలా అన్నారు; ఒకవేళ ఒక మనిషి ఎవరైనా ఒకే

సూరాను రెండు రకాతులలోనూ పఠించినట్లయితే (ఒక్కొక్క రకాతులో సగం సూరా చొప్పున) లేదా ఒకే సూరాను రెండు రకాతులలోనూ పఠించినట్లయితే అది దోషం కాదు. అన్నీ అల్లాహ్ గ్రంథంలోనివే. హజ్రత్ అనస్(ర) ఇలా అన్నారు; ఒక అన్సారీ పురుషుడు ఖుబా మస్జిద్‌లో ప్రజల చేత నమాజు చేయించేవాడు. అతని అలవాటు ఏమిటంటే, నమాజులో అల్‌ఫాతిహా సూరా పఠించిన తరువాత 'ఖుల్ హువల్లాహు అహద్' అనే సూరా పఠిస్తాడు. ఆ సూరాను పఠించిన తరువాత మరొక సూరాను కూడా పఠిస్తాడు. ప్రతి రకాతులోను ఈ పద్ధతినే అవలంబించేవాడు. అతనితో పాటు నమాజు చేసే అతని సహచరులు దీనిపట్ల అభ్యంతరం తెలియజేశారు. వారు అతనితో ఇలా అన్నారు; "నీవు 'ఖుల్ హువల్లాహు అహద్' అనే సూరాను పఠిస్తావు. తరువాత ఈ సూరా పఠనం సరిపోదని తలంచి మరొక సూరాను దానితోపాటు కలిపి పఠిస్తున్నావా? ఇకముందు కేవలం 'ఖుల్‌హువల్లాహు అహద్' అనే సూరాను మాత్రమే పఠించు లేదా దానిని విడిచి పెట్టి మరొక సూరాను దేన్నయినా పఠించు.' దానికి సమాధానంగా అతను ఇలా అన్నాడు; "నేనైతే 'ఖుల్‌హువల్లాహు అహద్' అనే సూరాను పఠించటం విడిచిపెట్టే ప్రసక్తేరాదు. దానిని నేను ఎంత మాత్రం విడిచిపెట్టను. మీకు ఇష్టమైతేనే నేను నమాజులో మీకు నాయకత్వం వహిస్తాను. మీకు ఇష్టం లేకపోతే నేను నాయకత్వపు బాధ్యతలను వదులుకుంటాను." అందరిలోనూ అతను ఉత్తముడనే విషయం ప్రజలకు తెలుసు. మరొకడు నాయకత్వం వహించటం వారికి ఇష్టంలేదు. ఆ సమయంలో దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్(స) ఖుబా ప్రజల వద్దకు విచ్చేశారు. వారందరూ ఈ విషయాన్ని ఆయన (స) గారికి విన్నవించుకున్నారు. దైవప్రవక్త(స) అతనిని ఇలా ప్రశ్నించారు; "ఓ దైవభక్తుడా! నీవు నీ సహచరులు చెప్పినట్లు ఎందుకు చెయ్యవు? నీవు ప్రతి రకాతులోను "ఖుల్‌హువల్లాహు అహద్" అనే సూరా పఠనాన్ని విధిగా చేసుకోవటానికి కారణం ఏమిటి?" అతను ఇలా సమాధానం చెప్పాడు: "ఓ దైవప్రవక్తా! నేను ఈ సూరాను అమితంగా ప్రేమిస్తాను." అప్పుడు దైవప్రవక్త(స) ఇలా సెలవిచ్చారు; "ఈ సూరా పట్ల నీకున్న ప్రేమ నిన్ను స్వర్గలోకంలో ప్రవేశింపజేస్తుంది."

742. అబూ వాయిల్ ఇలా ఉల్లేఖించారు; ఒకసారి ఒక వ్యక్తి అబ్దుల్లా బిన్ మసూద్(ర) వద్దకు వచ్చాడు. మరియు ఇలా అన్నాడు; "నేను పోయిన రాత్రి ముఫస్సల్ సూరాలన్నింటినీ ఒకే రకాతులో చదివేశాను." అబ్దుల్లా బిన్ మసూద్(ర) ఇలా అన్నారు. కవిత్వం చదివినట్లుగానే త్వరత్వరగా చదివేశావు.[1] "దైవప్రవక్త(స)

గారు ఒక్కొక్క రకాతులో కలిపి చదివే జంట సూరాలను నేను ఎరుగుదును." తరువాత అబ్దుల్లా బిన్ మసూద్(ర) ఇరవై ముఫస్సల్ సూరాలను గురించి వివరించారు- ఒక్కొక్క రకాతులో రెండేసి సూరాలు.

26వ అధ్యాయం

నాలుగు రకాతుల నమాజులోని చివరి రెండు రకాతులలో కేవలం ఫాతిహా సూరాను మాత్రమే చదవటం.

743. తన తండ్రిగారైన అబూ ఖతాద ఇలా చెప్పారని అబ్దుల్లా ఇబ్నె అబీ ఖతాద ఉల్లేఖించారు, "దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్ (సఅసమ్) జొహర్ నమాజులోని మొదటి రెండు రకాతులలో ఫాతిహా సూరా మరియు దానితో పాటు మరొక రెండు సూరాలు (ప్రతి రకాతులో ఒక సూరా) పఠించేవారు. కాని చివరి రెండు రకాతులలో కేవలం ఫాతిహా సూరాను మాత్రమే పఠించేవారు. అప్పుడప్పుడు ఒకటీ అరా ఖుర్ఆన్ వాక్యం మాకు వినిపించేది. మొదటి రకాతును రెండవ రకాతు కంటే పొడిగించి చదివేవారు. అదే విధంగా అసర్ నమాజులోను మరియు ఫజర్ నమాజులోను చేసేవారు."[1]

127వ అధ్యాయం

జొహర్ మరియు అసర్ నమాజులలో ఖురాను వాక్యాలను నెమ్మదిగా, మెల్లగా పఠించటం.

744. అబూ మఅనుర్ ఇలా ఉల్లేఖించారు; మేము ఖబ్బాబ్ బిన్ అరత్ (ర) గారిని ఇలా అడిగాము; "జొహర్, అసర్ నమాజులలో దైవప్రవక్త (స) ఖుర్ఆన్ పారాయణం చేసేవారా?" సమాధానంగా ఆయన, 'అవును చేసేవారు' అని అన్నారు. అప్పుడు మేము 'ఈ విషయం మీకు ఎలా తెలుసు?' అని అడిగాము. ఆయన ఇలా అన్నారు; "దైవప్రవక్త (స) గారి శుభప్రదమైన గడ్డం కదులుతూ ఉండేది."

742-1. అంటే ఒకే ఒక్క రకాతులో నాలుగు పారాల ఖుర్ఆన్‌ను పఠించటం అంత మంచి విషయమేమీ కాదు. ఖుర్ఆన్ గ్రంథాన్ని ఆలోచిస్తూ ఆగి ఆగి నెమ్మదిగా పఠించాలి. త్వరత్వరగా పఠించటం వల్ల పుణ్యానికి బదులుగా శిక్షపడే భయం ఉంది.

743-1. అంటే అసర్ నమాజులోని మొదటి రెండు రకాతులలో ఫాతిహా సూరాతో పాటు మరొక సూరా ఏదైనా పఠించేవారు. చివరి రెండు రకాతులలో కేవలం ఫాతిహా సూరాను మాత్రమే పఠించేవారు. ఇంకా మొదటి రకాతును రెండవ రకాతుకంటే పొడిగించేవారు. ఇంకా ఉదయం నమాజులో కూడా మొదటి రకాతును రెండో రకాతుకంటే పొడిగించి చదివేవారు.

28వ అధ్యాయం

ఒకవేళ ఇమామ్ సిర్రి నమాజులో (మౌనంగా చేసే నమాజులో) ఏదైనా ఖుర్ఆన్ వాక్యాన్ని బిగ్గరగా మెల్లగా చదివితే మరియు దానిని ముఖ్తదీలు వింటే అప్పుడు అది దోషమేమీ కాదు.

745. తన తండ్రి గారైన అబూ ఖతాద (ఒక సహాబి) (రజిఅన్) ఇలా చెప్పారని అబ్దుల్లా బిన్ అబీ ఖతాద ఉల్లేఖించారు; దైవప్రవక్త ముహమ్మద్ (స) జొహర్ నమాజులోని మొదటి రెండు రకాతులలో ఫాతిహా సూరాతోపాటు మరొక సూరాను ఒక్కొక్కటి చొప్పున పఠించేవారు. ఇదేవిధంగా అసర్ నమాజులో కూడా పఠించేవారు. అప్పుడప్పుడు ఒకటీ అరా ఆయత్ మాకు వినిపించేది. ఇంకా మొదటి రకాతును రెండో రకాతుకంటే పొడిగించి చేసేవారు.

29వ అధ్యాయం

మొదటి రకాతును పొడిగించి నమాజు చెయ్యటం గురించి.

746. తన తండ్రిగారైన అబూ ఖతాద (రజిఅన్) ఇలా చెప్పారని అబ్దుల్లా బిన్ అబీ ఖతాద (ర) ఉల్లేఖించారు; దైవప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసమ్) జొహర్ నమాజులోని మొదటి రకాతును పొడిగించి చేసేవారు. మరియు రెండవ రకాతును చిన్నదిగా చేసి చేసేవారు; ఇంకా ఉదయం నమాజులో కూడా ఆయన (స) ఇలానే చేసేవారు.

30వ అధ్యాయం

ఇమామ్ గనక (బిగ్గరగా చేసే నమాజులో) 'ఆమీన్' అని బిగ్గరగా అంటే, అది ధర్మసమ్మతమేనా?;

అతా బిన్ అబాహ్ ఇలా అన్నారు; 'ఆమీన్' 'ఒక దుఆ.' అబ్దుల్లా బిన్ జుబేర్ మరియు ఆయన వెనుక నమాజు చేసే ముఖ్తదీలు ఎంతో బిగ్గరగా 'ఆమీన్' అని అన్నారు; దానికి మసీదు ప్రతిధ్వనించింది. అబూ హురైర (రజిఅన్) ఇమామ్‌తో ఇలా అన్నారు; "నేను చెప్పే ఆమీన్ మీరు చెప్పే ఆమీన్‌లో మునిగిపోయే అంత బిగ్గరగా మీరు ఆమీన్ చెప్పకూడదు." నాఫె ఇలా అన్నారు; "అబ్దుల్లా బిన్ ఉమర్ (రజి) 'ఆమీన్'ను విడిచిపెట్టేవారు కాదు. ఆమీన్ చెప్పమని ప్రజలను ప్రోత్సహించే వారు. నేను ఈ విషయంలో ఆయన గారు ఒక హదీసును ఉల్లేఖించగా విన్నాను.

747. దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్ (స) ఇలా సెలవిచ్చారని, హజ్రత్ అబూ హురైరా (రజి) ఉల్లేఖించారు; "ఇమామ్ గనక 'ఆమీన్' అని అంటే, మీరు

కూడా 'ఆమీన్' అని అనండి. ఎందుకంటే ఎవరి ఆమీన్ అయితే దైవదూతలు చెప్పే ఆమీన్‌తో ఏకీభూతమవుతుందో వారు పూర్వం చేసిన పాపాలన్నీ క్షమింపబడతాయి." ఇబ్నె షిహాబ్ ఇలా అన్నారు; దైవప్రవక్త ముహమ్మద్ (స) కూడా ఆమీన్ అని పలికేవారు.

31వ అధ్యాయం

'ఆమీన్' అని పలికే దాని యొక్క ఔన్నత్యం.

748. దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్ (సఅసమ్) ఇలా సెలవిచ్చారని హజ్రత్ అబూ హురైరా (రజిఅన్) ఉల్లేఖించారు; మీలో ఎవరైనా 'ఆమీన్' అని పలికితే మరియు ఆకాశంలోని దైవదూతలు కూడా 'ఆమీన్' అని పలికితే, ఈ రెండు 'ఆమీన్'లు ఏకకాలంలో సంభవిస్తే అప్పుడు 'ఆమీన్' అని పలికిన వ్యక్తి పూర్వం చేసిన పాపాలన్నీ క్షమించబడతాయి.[1]

32వ అధ్యాయం

ముఖ్తదీలు బిగ్గరగా 'ఆమీన్' అని పలకటం గురించి.

749. దైవప్రవక్త మహనీయులు ముహమ్మద్ (సఅసమ్) ఇలా సెలవిచ్చారని హజ్రత్ అబూ హురైరా (రజిఅన్) ఉల్లేఖించారు; నమాజు చేయించేటప్పుడు ఇమామ్, 'గైరిల్ మగ్‌జూబి అలయ్‌హిమ్ వలజ్‌జాల్లీన్' అని అన్నప్పుడు మీరు 'ఆమీన్' అని పలకండి. ఎందుకంటే, ఎవరైనా 'ఆమీన్' అని పలికినప్పుడు అది గనక దైవదూతలు పలికే 'ఆమీన్'తో ఏకీభూతమైనప్పుడు అతను పూర్వం చేసిన పాపాలన్నీ క్షమించ బడతాయి.

33వ అధ్యాయం

నమాజు పంక్తిలో కలవక మునుపే రుకూ చెయ్యటం ధర్మసమ్మతమేనా?[1]

750. అబూబకర్ (రజిఅన్) ఇలా ఉల్లేఖించారు; దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్ (సఅసమ్) మసీదులో ఉన్నప్పుడు నేను ఆయన (స) గారి వద్దకు వెళ్లాను. అప్పుడు ఆయన (స) గారు రుకూలో ఉన్నారు. నమాజు పంక్తిలో కలవక మునుపే నేను రుకూ చేశాను.[1] తరువాత ఈ విషయాన్ని నేను మహాప్రవక్త (స) గారికి

748-1. ఎందుకంటే దైవదూతలు చేసిన దుఆను అల్లాహ్ అంగీకరిస్తాడు.

33-1. ఇలా చెయ్యటం ధర్మసమ్మతమైన విషయమే. కాని మక్రూహ్ (అసహ్య కరమైనది). ఎందుకంటే మహాప్రవక్త ముహమ్మద్(స), మళ్లీ అలా చెయ్యవద్దని వారించారు.

750-1. తిబ్రానీ గారి ఉల్లేఖనంలో ఇలా ఉంది; అబూబకర్ (ర) నమాజుకు

చెప్పినప్పుడు ఆయన (స) ఇలా సెలవిచ్చారు; "అల్లాహ్ ఇంతకంటే ఎక్కువగా మంచి పనులు చేసే ప్రేమను, భాగ్యాన్ని నీకు కలుగజేయుగాక! కాని మళ్లీ నీవు ఇలా చెయ్యబాకు."

34వ అధ్యాయం

రుకూ చేసేటప్పుడు కూడా తక్బీర్ చెప్పటం. ఈ విషయాన్ని ఇబ్నె అబ్బాస్ (ర) దైవప్రవక్త (స) గారి నుంచి ఉల్లేఖించారు. మాలిక్ బిన్ హువైరిస్ కూడా ఈ అధ్యాయం విషయంలో ఒక ఉల్లేఖికులే.

751. ఇమ్రాన్ బిన్ హుసేన్ (రజిఅన్) ఇలా ఉల్లేఖించారు; నేను ఒకసారి బస్రాలో హజ్రత్ అలి (రజిఅన్) గారితో కలిసి నమాజు చేశాను. ఆయన (ర), మేము దైవప్రవక్త (సఅసమ్) గారితో కలిసి చేస్తూ ఉండిన నమాజును మాకు జ్ఞాపకం చేశారు. హజ్రత్ అలి (ర) తన శిరస్సును ఎత్తేటప్పుడూ మరియు తన శిరస్సును వంచేటప్పుడు తక్బీర్ (అల్లాహు అక్బర్) పలికేవారు.

752. అబూ సలమా ఇలా ఉల్లేఖించారు; హజ్రత్ అబూ హురైరా (ర) ప్రజల చేత నమాజు చేయించినప్పుడు వంగే సమయంలోనూ మరియు శిరస్సు ఎత్తే సమయంలోనూ తక్బీర్ పలికేవారు. నమాజు పూర్తి చేసిన తరువాత ఆయన ఇలా అనేవారు; నేను చేసే నమాజు మీరు చేసే నమాజు కంటే దైవప్రవక్త (స) గారు చేసే నమాజును ఎక్కువగా పోలి ఉంటుంది.

35వ అధ్యాయం

సజ్దా చేసేటప్పుడు కూడా తక్బీర్ చెప్పటం.

753. ముతర్రిఫ్ బిన్ అబ్దుల్లా ఇలా ఉల్లేఖించారు; నేను మరియు ఇమ్రాన్ బిన్ హుసేన్ ఉభయులమూ కలిసి హజ్రత్ అలి బిన్ అబీ తాలిబ్ గారి వెనుక నమాజు చేశాము. ఆయన సజ్దాలోకి వెళ్లేటప్పుడు అల్లాహు అక్బర్ అని పలికేవారు. సజ్దాలో నుంచి తన శిరస్సును ఎత్తినప్పుడు అల్లాహు అక్బర్ అని అనేవారు. రెండు

సంబంధించిన తక్బీర్ అయిపోయిన తరువాత మసీదులోకి ప్రవేశించారు. మరియు పరుగెత్తుకుంటూ ప్రవేశించారు. తిహావీ గారి ఉల్లేఖనంలో ఇలా ఉంది; ఆయన ఎంత వేగంగా పరుగెత్తారంటే రొప్పటం ప్రారంభించారు. తొందరలో పంక్తిలో కలవక మునుపే రుకూ చేసేశారు. నమాజు పూర్తి అయిన తరువాత దైవప్రవక్తే (స) ఇలా అడిగారు; 'రుకూ చేసుకుంటూ నమాజు పంక్తిలో కలిసిన ఆ వ్యక్తి ఎవరు?' అప్పుడు అబూబకర్ (ర), "ఓ దైవప్రవక్తా! ఆ వ్యక్తిని నేనే" అని అన్నారు.

రకాతులు చేసి (ఖాయెదా చేసి) లేచినప్పుడు తక్బీర్ చెప్పేవారు. నమాజు పూర్తి చేసిన తరువాత ఇమ్రాన్ బిన్ హుసేన్ నా చేతిని పట్టుకుని ఇలా అన్నారు; ఈనాడు ఈ వ్యక్తి (అంటే హజ్రత్ అలి) హజ్రత్ ముహమ్మద్ (స) గారు చేసిన నమాజును నాకు జ్ఞాపకం చేశాడు. లేదా ఇలా అన్నారు; ఈ వ్యక్తి దైవప్రవక్త (స) గారు నమాజు చేసినట్లుగా నమాజు చేయించారు.

754. ఇక్రిమా ఇలా ఉల్లేఖించారు; "నేను ఒక వ్యక్తిని ముఖామె ఇబ్రాహీమ్ (ఇబ్రాహీమ్ స్థలం) వద్ద నమాజు చేస్తూ ఉండగా చూశాను; అతను వంగినప్పుడు, లేచినప్పుడు నిలబడినప్పుడు, సజ్దాలోకి పోయినప్పుడు తక్బీర్ చెబుతాడు (అల్లాహు అక్బర్ అని అంటాడు). నేను ఆశ్చర్యంతోనూ, తిరస్కారవైఖరితోనూ ఈ విషయం గురించి ఇబ్నె అబ్బాస్(రజిఅన్)గారికి వివరించాను. ఆయన(ర) గారు నన్ను మందలిస్తూ ఇలా అన్నారు; "నీ తల్లి బంగారంగాను! అతను చేసిన ఈ నమాజు దైవప్రవక్త (స)గారు చేసిన నమాజులాంటిది కాదా!"

36వ అధ్యాయం

సజ్దా చేసి నిలబడినప్పుడు తక్బీర్ (అల్లాహు అక్బర్) అని పలకటం.

755. ఇక్రిమా ఇలా ఉల్లేఖించారు; ఒకసారి నేను మక్కాలో ఒక పెద్ద షేక్ వెనుక నిలబడి నమాజు చేశాను.అతను మొత్తం నమాజులో ఇరవై రెండుసార్లు తక్బీర్ (అల్లాహు అక్బర్) పలికాడు. నేను ఈ విషయాన్ని అబ్బాస్ (ర)గారికి తెలియజేశాను. ఇంకా ఆ షేక్ మూర్ఖుడు అని కూడా ఆయనతో అన్నాను. అప్పుడు ఇబ్నె అబ్బాస్(ర) నన్ను మందలిస్తూ ఇలా అన్నారు; "ఇది అబుల్ ఖాసిం(స) గారి సంప్రదాయం."

అబూహురైరా(రజిఅన్) ఇలా ఉల్లేఖించారు; "దైవప్రవక్త (స)గారు నమాజు కోసం నిలబడినప్పుడు, అల్లాహు అక్బర్ (తక్బీరె తహ్రీమ) అని పలుకుతారు. తరువాత రుకూ చేసినప్పుడు తక్బీర్ పలుకుతారు. రుకూలో నుంచి తమ వీపును లేపినప్పుడు 'సమిఅల్లాహులిమన్ హమిదహ్' అని అంటారు. నిటారుగా నిలబడి 'రబ్బనా లకల్‌హమ్ద్' అని పలుకుతారు. ఆ తరువాత 'అల్లాహు అక్బర్' అని అంటూ సజ్దా కోసం వంగుతారు. ఆపైన సజ్దాలో నుంచి తమ శిరస్సును ఎత్తుతూ అల్లాహు అక్బర్ అని అంటారు. తరువాత రెండోసారి సజ్దా చేసేటప్పుడు 'అల్లాహ్ అక్బర్' అంటారు. ఇదేవిధంగా మొత్తం నమాజులో చేస్తారు (ప్రతి రకాతులో అయిదేసిసార్లు తక్బీర్ అంటారు) నమాజు పూర్తి అయ్యేవరకు. ఇంకా రెండు రకాతులు చేసిన తరువాత కూర్చొని లేచినప్పుడు కూడా అల్లాహు అక్బర్ అని అంటారు."

37వ అధ్యాయం

రుకూ చేసినప్పుడు చేతుల్ని మోకాళ్ళపై పెట్టటం. అబూ హుమైద్ తన సహచరుల ముందు ఇలా అన్నారు; దైవప్రవక్త(స) రుకూలో తమ రెండు చేతుల్ని మోకాళ్ళ మీద ఆనించేవారు.

756. ముసైబ్ బిన్ సాద్ ఇలా ఉల్లేఖించారు; "నేను ఒకసారి నా తండ్రిగారైన సాద్ బిన్ వఖ్ఖాస్(ర)గారి ప్రక్కన నిలబడి నమాజు చేశాను. నేను రుకూలోకి వెళ్ళి నప్పుడు అరచేతుల్ని కలిపి రెండు తొడల మధ్య పెట్టాను. నా తండ్రిగారు అలా చెయ్య వద్దని నన్ను వారించారు. ఆ తరువాత దైవప్రవక్త(స) అలా చెయ్యవద్దని నిషేధిం చారు. ఇంకా చేతుల్ని మోకాళ్ళమీద పెట్టమని ఆయన ఆజ్ఞాపించారు.

38వ అధ్యాయం

ఒకవేళ రుకూను సరియైన రీతిలో, తృప్తికరంగా చెయ్యక పోయినట్లయితే- (అప్పుడు నమాజు చెడిపోతుంది)

757. జైద్ బిన్ వహాబ్ ఇలా ఉల్లేఖించారు; హుజైఫా బిన్ యమాన్ (రజిఅన్) ఒకసారి ఒక వ్యక్తిని నమాజు చేస్తూ ఉండగా చూశారు. అతను రుకూగానీ, సజ్దాగానీ పూర్తిగా చెయ్యటం లేదు. హుజైఫాగారు అతనితో ఇలా అన్నారు; 'నీవు అసలు నమాజే చెయ్యలేదు. నీవు మరణించినప్పుడు ముహమ్మద్(స)ను అల్లాహ్ ఏ మతం మీదనైతే పుట్టించాడో ఆ మతం మీద మరణించవు.'

39వ అధ్యాయం

రుకూ చేసినప్పుడు వీపును తిన్నగా, వంపు లేకుండా ఉంచాలి (శిరస్సును ఎత్తుగా పెట్టకూడదు).

అబూ హుమైద్ తన సహచరుల సమక్షంలో ఉన్నప్పుడు వారితో ఇలా అన్నారు: దైవప్రవక్త (స) రుకూ చేసినప్పుడు తమ వీపును వంచేశారు (శిరస్సుతో సమానంగా ఉంచారు). రుకూ పూర్తి కావటానికి హద్దు ఏమిటి? రుకూ తరువాత నిలబడటం మరియు దానికి సంబంధించిన తృప్తిని గురించి.

758. బరా బిన్ ఆజిబ్ (రజిఅన్) ఇలా ఉల్లేఖించారు: దైవప్రవక్త మహా శయులు ముహమ్మద్ (సఅసమ్) గారి రుకూ, సజ్దా మరియు రెండు సజ్దాల మధ్య కూర్చోవటం ఇంకా రుకూ తరువాత నిలబడటం ఇవన్నీ వ్యవధి విషయంలో దాదాపు సమానమైనవే. ఖియామ్ మరియు తషహ్హుద్‌లు తప్ప.[1]

758-1. ఖియామ్ అంటే ఖిరాత్‌కు సంబంధించిన ఖియామ్ అని భావం. అంటే ఖిరాత్‌కు సంబంధించిన ఖియామ్ (నిలబడటం) మరియు తషహ్హుద్ సమయంలో

40వ అధ్యాయం

రుకూను పూర్తిగా చేయనటువంటి వ్యక్తిని మళ్లీ నమాజు చెయ్యమని దైవప్రవక్త (స) ఆజ్ఞాపించటం.

759. హజ్రత్ అబూ హురైరా (రజిఅన్) ఇలా ఉల్లేఖించారు: ఒకసారి దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్ (స) మసీదులోకి ప్రవేశించారు. ఇంతలోనే ఒక వ్యక్తి (ఖలాద్ బిన్ రాఫె) మసీదులోకి వచ్చాడు. అతను నమాజు చేసిన తరువాత దైవప్రవక్త (స) గారి వద్దకు వచ్చి సలామ్ చేశాడు. ఆయన (స) అతని సలాముకు జవాబు పలికారు. మరియు అతన్ని ఉద్దేశించి ఇలా సెలవిచ్చారు: 'వెళ్ళు, మళ్లీ నమాజు చెయ్యి. నీవు అసలు నమాజే చెయ్యలేదు. అతను వెళ్లి మళ్లీ నమాజు చేశాడు. ఆ తరువాత దైవప్రవక్త (స) గారి వద్దకు వచ్చి ఆయన (స) గారికి సలామ్ చేశాడు. అప్పుడు ఆయన (స) ఇలా సెలవిచ్చారు: 'పో, మళ్లీ నమాజు చెయ్యి. నీవు అసలు నమాజే చెయ్యలేదు.' మూడుసార్లు ఇలాగే జరిగింది. చివరకు అతను ఇలా అన్నాడు: 'మిమ్మల్ని నిజంగానే పంపిన ఆ దేవునిపై ప్రమాణం చేసి చెబుతున్నాను! నేను ఇంతకంటే మంచి నమాజును చెయ్యలేను. దయచేసి నాకు నేర్పండి.' అప్పుడు ఆయన(స) గారు ఇలా సెలవిచ్చారు: నీవు నమాజు కోసం నిలబడినప్పుడు తక్బీర్ (అల్లాహు అక్బర్ అని) పలుకు తరువాత నీకు జ్ఞాపకం ఉన్నదాన్ని, నీవు సులభంగా పఠించగలిగినదాన్ని పఠించు. ఆ తరువాత నింపాదిగా ప్రశాంతంగా ఆగి రుకూ చెయ్యి. తరువాత తిన్నగా నిటారుగా నిలబడే వరకు నీ శిరస్సును పైకి ఎత్తు. ఆ తరువాత నెమ్మదిగా ఆగి ఆ తరువాత నెమ్మదిగా కూర్చో. ఆ పిదప రెండోసారి ప్రశాంతంగా సజ్దా చెయ్యి. తరువాత ఇదే విధంగా మొత్తం నమాజును చెయ్యి.

41వ అధ్యాయం

రుకూలో ఏ దుఆ చెయ్యాలి?

760. హజ్రత్ ఆయెషా (రజిఅన్) ఇలా ఉల్లేఖించారు: దైవప్రవక్త మహనీయులు ముహమ్మద్ (సఅసమ్) రుకూలోనూ, సజ్దాలోనూ ఇలా దుఆ చేసేవారు: "సుబ్ హానక అల్లాహుమ్మ రబ్బనా వబిహమ్‌దిక అల్లాహుమ్మగ్ ఫిర్‌లీ.'[1]

కూర్చున్నప్పుడు- ఈ రెండూ అయితే చాలా సేపటి వరకు జరుగుతాయి. కాని మిగతా నాలుగు విషయాలు అంటే రుకూ, సజ్దా మరియు రెండు సజ్దాల మధ్య కూర్చోవటం, రుకూ తరువాత నిలబడటం - ఇవన్నీ దాదాపు సమానమైన గడువు కలిగి ఉన్నటువంటివే.

42వ అధ్యాయం

ఇమామ్ మరియు ముఖ్తదీలు రుకూలో నుంచి శిరస్సు ఎత్తి ఏమి అనాలి?

761. హజ్రత్ అబూ హురైరా (రజిఅన్) ఇలా ఉల్లేఖించారు; దైవప్రవక్త మహనీయులు ముహమ్మద్ (స), 'సమిఅల్లా హులిమన్ హమిదహ్' (అల్లాహ్ తనను స్తుతించిన వారి దుఆను విన్నాడు) అని పలికిన తరువాత ఇలా అనేవారు; "అల్లా హుమ్మ రబ్బనా లకల్ హమ్ద్" (ఓ అల్లాహ్! మా ప్రభూ! స్తోత్రాలన్నీ నీకే చెల్లు తాయి). ఇంకా దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్ (స) రుకూ చేసినప్పుడూ మరియు సజ్దాలో నుంచి శిరస్సు ఎత్తినప్పుడు, 'అల్లాహు అక్బర్' అని అనేవారు. ఇంకా రెండు సజ్దాలు చేసి నిలబడినప్పుడు కూడా అల్లాహు అక్బర్ అని అనేవారు.

43వ అధ్యాయం

'రబ్బనా లకల్ హమ్ద్' అని పఠించే దాని యొక్క ఔన్నత్యం.

762 దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్ (స) ఇలా సెలవిచ్చారని హజ్రత్ అబూ హురైరా (రజిఅన్) ఉల్లేఖించారు; ఇమామ్ 'సమిఅల్లాహులిమన్ హమిదహ్' (అల్లాహ్ తనను స్తుతించిన వారి దుఆను విన్నాడు) అని అన్నప్పుడు మీరు "అల్లాహుమ్మ రబ్బనా లకల్ హమ్ద్" (ఓ అల్లాహ్! మా ప్రభూ! స్తోత్రాలన్నీ నీకే చెల్లుతాయి) అని పలకండి. ఎందుకంటే, ఎవరైనా ఇలా అన్నప్పుడు అది దైవదూతలు ఇలా అనేదానితో ఏకీభూతమైనప్పుడు అతను పూర్వం చేసిన పాపాలన్నీ క్షమాభిక్షకు నోచుకుంటాయి.

44వ అధ్యాయం

హజ్రత్ అబూ హురైరా (రజిఅన్) ఇలా అన్నారని అబూసల్మ ఉల్లేఖించారు; నేను

760–1. అంటే; నీవు పరిశుద్ధుడవు; ఎలాంటి లోపమూ, ఎలాంటి దోషమూ లేని వాడవు. ఓ నా అల్లాహ్! మా ప్రభూ! స్తోత్రాలన్నీ నీకే చెల్లుతాయి. ఓ నా అల్లాహ్! నన్ను క్షమించు. హుజైఫా గారి ఉల్లేఖనంలో ఇలా ఉంది; దైవప్రవక్త (స) రుకూలో "సుబ్హాన రబ్బియల్ అజీమ్" అని అనేవారు, మరియు సజ్దాలో "సుబ్హాన రబ్బియల్ ఆలా" అని అనేవారు. మరొక ఉల్లేఖనంలో ఇలా ఉంది; దైవప్రవక్త (స) రుకూలోనూ, సజ్దాలోనూ ఇలా అనేవారు; "సుబ్బూ హున్ ఖుద్దూసున్ రబ్బుల్ మలాయికతి వర్రూహ్." ఇంకొక ఉల్లేఖనంలో ఇలా ఉంది; దైవప్రవక్త (స) రుకూలోనూ, సజ్దాలోనూ ఇలా అనేవారు; "సుబ్హానక అల్లాహుమ్మ రబ్బనా వబిహమ్దిక అల్లాహుమ్మగ్ ఫిర్లీ."

మీ నమాజును దైవప్రవక్త ముహమ్మద్ (స) గారి నమాజుకు సన్నిహితమైనదిగా చేస్తాను;[1] అబూ హురైరా (రజిఅన్) జొహర్ నమాజులోని చివరి రకాతులలోనూ, ఇషా నమాజులోని చివరి రకాతులోనూ మరియు ఉదయం నమాజులోని చివరి రకాతులోను 'సమిఅల్లాహులిమన్ హమిదహ్' అని పలికిన తరువాత ముస్లిముల కోసం దుఆ చేసేవారు. మరియు అవిశ్వాసులను శపించేవారు.[2]

763. హజ్రత్ అనస్ (రజిఅన్) ఇలా ఉల్లేఖించారు; 'దుఆ యె ఖునూత్' ఫజర్, మగ్రిబ్ నమాజులలో పఠించబడుతూ ఉండేది.[1]

764. రిఫా బిన్ రాఫి అజ్‌జరాఖి ఇలా ఉల్లేఖించారు; ఒకసారి మేము దైవ ప్రవక్త ముహమ్మద్ (స) గారి వెనుక నిలబడి నమాజు చేస్తూ ఉన్నాము. ఆయన (స) గారు రుకూలో నుంచి తన శిరస్సును ఎత్తినప్పుడు 'సమిఅల్లాహు లిమన్ హమిదహ్' అని పఠించారు. అప్పుడు ఒక వ్యక్తి (స్వయంగా రాఫిగారే) ఆయన (స) గారి వెనుక నిలబడి ఉన్న వ్యక్తి ఇలా అన్నాడు; 'రబ్బనా లకల్ హమ్ద్. హమ్దన్ కసీరన్ తయ్యిబన్ ముబారకన్ ఫీహ్.' దైవప్రవక్త (స) గారు నమాజు పూర్తి చేసిన తరువాత, "ఈ మాటలు పలికిన వ్యక్తి ఎవరు?"[1] అని అడిగారు. ఆ వ్యక్తి, "నేనే దైవప్రవక్తా!" అని అన్నాడు. అప్పుడు దైవప్రవక్త (స) ఇలా సెలవిచ్చారు; 'నేను పైన ముప్పై మంది దైవదూతలను చూశాను. ఈ వ్యక్తి పలికిన మాటల్ని వ్రాసుకోవటానికి వారు ఒకరితో ఒకరు పోటీపడుతున్నారు.[2]

44-1. అంటే నేను మీకు చక్కగా వివరిస్తాను. మీరు అర్థం చేసుకునేలా చెబుతాను. దాదాపు దైవప్రవక్త (స) గారు నమాజు చేసిన విధంగానే మీరు నమాజు చెయ్యగలుగుతారు.

44-2. అంటే, దుఆయె ఖునూత్ పఠించేవారు.

763-1. ఖస్తలానీగారు ఇలా అన్నారు; దైవప్రవక్త ముహమ్మద్ (స) గారి కాలంలో ప్రారంభ దశలో ఇది పఠించబడేది. తరువాత ఫజర్ నమాజులో తప్ప ఇతర అన్ని నమాజులలో రద్దు చెయ్యబడింది.

764-1. మరొక ఉల్లేఖనంలో ఇలా ఉంది; దైవప్రవక్త (స) మూడుసార్లు ఇలా ప్రశ్నించారు. భయం వల్ల ఎవరూ ముందుకు వచ్చి జవాబు చెప్పలేదు. చివరకు రిఫా బిన్ రాఫియే మూడోసారి; నేనే దైవప్రవక్తా! 'నేను చిత్తశుద్ధితోనే అలా అన్నాను. నా సంకల్పం మంచిదే' అని అన్నారు.

764-2. ఒక హదీసులో ఇలా ఉంది; దైవదూతలు కొందరు సృష్టిలో సంచారం చేస్తూ

45వ అధ్యాయం

రుకూలో నుంచి శిరస్సును పైకి ఎత్తిన తరువాత నెమ్మదిగా, ప్రశాంతంగా, నిటారుగా నిలబడటం;

అబూ హుమైద్ (రజిఅన్) ఇలా అన్నారు; దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్(స) రుకూలోనుంచి శిరస్సును పైకి ఎత్తారు. మరియు నిటారుగా నిలబడిపోయారు. చివరకు ఆయన(స)గారి వీపుకు చెందిన ప్రతి కీలూ తన స్థానానికి తిరిగి వచ్చేసింది.

765. సాబిత్ బనాని ఇలా ఉల్లేఖించారు: అనస్(రజిఅన్) దైవప్రవక్త ముహమ్మద్(స) గారి నమాజును మా ముందు చేసి మాకు చూపించేవారు. ఆయన(ర) నమాజులో నిలబడేవారు. రుకూలో నుంచి తన శిరస్సును పైకి ఎత్తినప్పుడు, ఎంతసేపు నిలబడే వారంటే, మేము ఆయన(ర) నమాజు చెయ్యటాన్నే మరచిపోయారు అని అనేవారము.[1]

766. బరా బిన్ ఆజిబ్(రజిఅన్) ఇలా ఉల్లేఖించారు; దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్(స)గారి రుకూ మరియు సజ్దా ఇంకా రుకూలో నుంచి శిరస్సును పైకెత్తి నిలబడి ఉండటం మరియు రెండు సజ్దాల మధ్య కూర్చోవటం- వీటన్నింటి వ్యవధి దాదాపు సమానంగా ఉంటుంది.[1]

ఉంటారు. వారు అల్లాహ్‌ను స్మరించే వారిని అన్వేషిస్తూ ఉంటారు. ఆ వ్యక్తి పలికిన మాటల్లో 34 అక్షరాలు ఉన్నాయి. ప్రతి అక్షరం కోసం అల్లాహ్ ఒక దూతను అవతరింపజేశాడు. తెలిసిన విషయం ఏమిటంటే, ఈ మాటలు ఎంతో ఔన్నత్యం గలవి. పుణ్యంతో కూడుకున్నవి. ప్రతి ముస్లిం సమిఅల్లాహులిమన్ హమిద తరువాత ఈ మాటల్ని పుణ్యం కోసం పలకాలి.

765-1. ఖస్తలానీగారు ఇలా అన్నారు; దీనిద్వారా స్పష్టంగా తెలిసే విషయం ఏమిటంటే, నమాజులో సమతుల్యత చాలా అవసరం. అంటే రుకూ తరువాత నిటారుగా నిలబడటం నమాజులోని ఒక పొడుగైన భాగమే. ఎవరైతే దీన్ని తిరస్కరిస్తారో వారి ఈ అభిప్రాయం తప్పుడు అభిప్రాయం. ఎందుకంటే, నస్ (స్పష్టమైన ఆదేశం)కు వ్యతిరేకంగా ఊహ సరియైన విషయం కాదు.

766-1. కొందరు ఇలా అన్నారు, దైవప్రవక్త(స)గారి 'రుకూ' 'ఖియామ్'తో సమానంగా ఉంటుందనీ మరియు అదే విధంగా సజ్దాలు మరియు సమతుల్యత కూడా అని దీని అర్థం కాదు. దాని అర్థం ఏమిటంటే, ఆయన(స)గారు చేసే నమాజు సమతుల్య

767. అబూ ఖిలాబ ఇలా చెప్పారని అయ్యూబ్ ఉల్లేఖించారు; 'మాలిక్ బిన్ హువైరిస్(రజి) మాకు దైవప్రవక్త ముహమ్మద్ (స)గారు చేసిన నమాజును మా ముందు చేసి చూపించే వారు. ఇది నమాజు సమయంలో కాదు. కనుక మాలిక్ బిన్ హువైరిస్(ర) (చాలాసేపు) నిలబడ్డారు; తరువాత చక్కగా రుకూ చేశారు. ఆ తరువాత రుకూలో నుంచి తన శిరస్సును పైకి ఎత్తారు, కొంచెంసేపు నిటారుగా నిలబడ్డారు. అబూ ఖల్బా ఇలా అన్నారు; మాలిక్ బిన్ హువైరిస్(ర) మాషేఖ్ అయినటువంటి అబూ యజీద్ మాదిరిగా నమాజు చేశారు. అబూ యజీద్ రెండో సజ్దాలో నుంచి తన శిరస్సును ఎత్తినప్పుడు (వెంటనే నిలబడరు) నేరుగా కూర్చుండి పోతారు. ఆ తరువాత నిలబడతారు.

46వ అధ్యాయం

సజ్దా కోసం 'అల్లాహు అక్బర్' అంటూ నేలమీద వంగాలి:

నాఫె ఇలా అన్నారు: అబ్దుల్లా బిన్ ఉమర్(రజిఅన్) సజ్దాలోకి పోయేటప్పుడు మొదట తన చేతుల్ని నేల మీద పెట్టేవారు. ఆ తరువాత తన మోకాళ్ళను నేలపై పెట్టేవారు.[1]

తతో నిండి ఉంటుంది. ఒకవేళ ఖిరాత్‌ను సుదీర్ఘమైనదిగా చేస్తే అప్పుడు దానికి తగినట్లుగానే నమాజులోని ఇతర భాగాలను కూడా సుదీర్ఘమైనవిగా చేస్తారు. ఒకవేళ ఖిరాత్‌ను తక్కువగా చేస్తే అప్పుడు నమాజులోని ఇతర భాగాలను కూడా అదే విధంగా తగ్గించేవారు. ఎందుకంటే మరొక హదీసు ద్వారా ఈ విషయం తెలుస్తోంది; దైవప్రవక్త(స)గారు ఉదయం నమాజులో సాఫ్ఫాత్ సూరాను పఠించారు. మరియు ఆయన(స)గారు చేసిన సజ్దా పది తస్బీలకు సమానంగా ఉంటుందని అంచనా వేయబడింది. కనుక తెలిసిన విషయం ఏమిటంటే, ఒకవేళ ఆయన(స) సాఫ్ఫాత్ సూరాను కాక మరొక సూరాను పఠిస్తే అప్పుడు పదికంటే తక్కువ తస్బీహ్‌లు చదివి ఉండేవారు.

46-1. ఇమామ్ మాలిక్ (రహ్మాలై)గారి అభిప్రాయం కూడా ఇదే. కాని మిగతా ముగ్గురు ఇమాములు ఏమన్నారంటే, మొదట మోకాళ్ళను నేలమీద పెట్టాలి. ఆ తరువాతనే చేతుల్ని భూమిపై పెట్టాలి. నూవీగారు ఇలా సెలవిచ్చారు; ఆధారాల రీత్యా రెండు అభిప్రాయాలూ నిజమైనవే. ఇమామ్ అహ్మద్(రహ్మాలై) ఇలా అన్నారు; నమాజు చేసే వ్యక్తి ఇష్టం; తాను కోరితే మొదట తన మోకాళ్ళను నేలపై ఆనించవచ్చు. లేదా మొదట తన చేతుల్నయినా భూమి మీద పెట్టవచ్చు. వాయల్ బిన్ హజర్ హదీసులో ఇలా ఉంది; దైవప్రవక్త(స) సజ్దా చేసే ముందు మొదట తన మోకాళ్ళను నేలమీద పెట్టేవారు. ఆ తరువాత తన చేతుల్ని పెట్టేవారు.

768. అబూబకర్ బిన్ అబ్దుర్రహ్మాన్ బిన్ హారిస్ బిన్ హిషామ్‌గారు మరియు అబూ సలమ బిన్ అబ్దుర్రహ్మాన్ గారు ఇలా ఉల్లేఖించారు; హజ్రత్ అబూహురైరా (రజిఅన్) ప్రతి ఫరజ్ నమాజులోనూ, ప్రతి నఫిల్ నమాజ్‌లోనూ, రమజాన్ మాసంలోగానీ మరొక మాసంలోగానీ, నమాజ్ కోసం నిలబడినప్పుడు 'అల్లాహు అక్బర్' (అల్లాహ్ మాత్రమే గొప్పవాడు) అని పలుకుతారు. తరువాత రుకూ చేసే టప్పుడు కూడా 'అల్లాహు అక్బర్' అని అంటారు; రుకూలో నుంచి తన శిరస్సును ఎత్తి 'సమిఅల్లాహులిమన్ హమిదహ్' అని పలికి తరువాత సజ్దా చేసేముందు 'రబ్బనా వలకల్ హమ్‌ద్' అని పలుకుతారు; తరువాత సజ్‌దా కోసం వంగినప్పుడు 'అల్లాహు అక్బర్' అని పలుకుతారు. ఆ తరువాత సజ్‌దాలో నుంచి తన శిరస్సును ఎత్తినప్పుడు 'అల్లాహు అక్బర్' అని పలిస్తారు. ఆపైన రెండో సజ్‌దా చేసినప్పుడు 'అల్లాహు అక్బర్' అని అంటారు. తరువాత సజ్‌దాలో నుంచి తన శిరస్సును ఎత్తేటప్పుడు మళ్ళీ 'అల్లాహు అక్బర్' అని అంటారు. ఆ తరువాత రెండు రకాతులు చేసి 'ఖాయెద' చేసి నిలబడేటప్పుడు 'అల్లాహు అక్బర్' అని పలుకుతారు. ప్రతి రకాతులోనూ అలాగే చేస్తారు. నమాజు పూర్తి అయ్యేవరకు. ఆ తరువాత నమాజు ముగించుకున్న పిదప ఇలా అంటారు: ఆ దేవుని సాక్షిగా చెబుతున్నాను! ఏ దేవుని చేతుల్లోనైతే నా ప్రాణాలు ఉన్నాయో! మీ అందరి నమాజులకంటే నేను చేసే నమాజు దైవప్రవక్త ముహ మ్మద్(స) గారు చేసే నమాజును ఎక్కువగా పోలి ఉన్నది." అబూహురైరా(ర)గారు ఈ లోకాన్ని విడిచి వెళ్ళే వరకు ఈ విధంగానే నమాజు చేస్తూ ఉండేవారు. అబూ బకర్(ర) మరియు అబూసలమ(ర) ఉభయులూ ఇలా అన్నారు; అబూహురైరా (ర) ఇలా కూడా అన్నారు; దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్(స) రుకూలో నుంచి తన శిరస్సును పైకి ఎత్తినప్పుడు, "సమిఅల్లాహులిమన్ హమిదహ్" 'రబ్బనాలకల్ హమ్‌ద్' అని పలికి కొందరు వ్యక్తుల కోసం వారి పేర్లను ఉచ్చరిస్తూ దుఆ చేసే వారు. ఆయన(స) ఇలా ప్రార్థించేవారు; ఓ అల్లాహ్! వలీద్ బిన్ వలీద్‌నూ, సలమ బిన్ హిషామ్‌నూ మరియు అయాష్ బిన్ అబీ రబిఅనూ మరియు నిరుపేదలూ బలహీనులూ అయిన ముస్లింలనూ (వారు అవిశ్వాసుల చేతుల్లో ఖైదీలుగా చిక్కుకుని ఉన్నారు) విడిపించు. ఓ అల్లాహ్! ముజర్‌కు చెందిన అవిశ్వాసుల పట్ల కఠినంగా వ్యవహరించు. ప్రవక్త హజ్రత్ యూసుఫ్(అ) కాలంలో వచ్చినటువంటి కరవుకాట

కాలను వారిపైకి పంపు. (అబూహురైరా(ర) ఇలా అన్నారు; ఆ కాలంలో తూర్పు ప్రాంతానికి చెందిన ముజర్ తెగకు చెందిన ప్రజలు దైవప్రవక్త ముహమ్మద్(స) గారికి శత్రువులుగా ఉండే వారు).[1]

769. అనస్ బిన్ మాలిక్(రజిఅన్) ఇలా ఉల్లేఖించారు; ఒకసారి దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్(స) గుర్రం మీద నుంచి కిందపడిపోయారు. అప్పుడు ఆయన(స)గారి శరీరంలోని కుడి భాగానికి గాయాలయ్యాయి. ఈ విషయం మాకు తెలిసి మేము పరామర్శించడానికి ఆయన(స) గారి వద్దకు వెళ్ళాము. ఇంతలోనే నమాజుకు వేళ అయింది. దైవప్రవక్త(స) కూర్చొనే నమాజుకు నాయకత్వం వహించారు. మేము కూడా కూర్చొని నమాజు చేశాము. నమాజు ముగిసిన తరువాత ఆయన(స) ఇలా ఉపదేశించారు; 'ఇమామ్ నియామకం జరిగేది, ప్రజలు ఆయన్ని అనుసరించటానికే. ఇమామ్, 'అల్లాహు అక్బర్' అని పలికినప్పుడు మీరు కూడా 'అల్లాహు అక్బర్' అని పలకండి, అతను రుకూ చేసినప్పుడు మీరు కూడా రుకూ చెయ్యండి. అతను తన శిరస్సును ఎత్తినప్పుడు మీరు కూడా మీ శిరస్సును ఎత్తండి; అతను 'సమిఅల్లాహులిమన్ హమిదహ్' అని పలికినప్పుడు, మీరు 'రబ్బనా వలకల్ హమ్ద్' అని పలకండి; అతను సజ్దా చేసినప్పుడు మీరు కూడా సజ్దా చెయ్యండి. మామర్‌ను ఉటంకిస్తూ సుఫియాన్ కూడా ఇదే విషయాన్ని ఉల్లేఖించారు; ఇబ్నె జురైజ్ ఏమన్నారంటే, దైవప్రవక్త(స)గారి కుడి పాదానికి గాయాలయ్యాయి.

47వ అధ్యాయం
సజ్దా యొక్క ఘనత

770. హజ్రత్ అబూహురైరా (రజిఅన్) ఇలా ఉల్లేఖించారు; ప్రజలు ఇలా విన్నవించుకున్నారు; "ఓ దైవప్రవక్తా (స)! ప్రళయ దినంనాడు మేము మా ప్రభువును చూడగలమా?" సమాధానంగా ఆయన (స) ఇలా సెలవిచ్చారు; "పున్నమి చంద్రుణ్ణి చూసే విషయంలో మీకేమైనా అనుమానం ఉంటుందా; అతని మీద ఎలాంటి మబ్బులూ లేనప్పుడు? (ఆకాశం నిర్మలంగా ఉన్నప్పుడు)" వారు, 'అనుమానం ఎంతమాత్రం ఉండదు ఓ దైవప్రవక్తా (స)!' అని జవాబు పలికారు. ఆయన (స)గారు ఇంకా ఇలా సెలవిచ్చారు; 'మేఘాలు లేని ఆకాశం మీద ఉన్నటువంటి సూర్యుణ్ణి చూసే విషయంలో మీకేమైనా సందేహం ఉంటుందా?' ప్రజలు ఇలా అన్నారు; 'లేదు,

---

768–1. నమాజులో వ్యక్తుల పేర్లను తీసుకుని దుఆ కాని బద్‌దుఆ కాని చేస్తే నమాజు చెడిపోదు అనే విషయం ఈ హదీసు ద్వారా తెలిసింది.

పూర్తిగాలేదు (సందేహానికి ఎలాంటి అవకాశమూ లేదు. స్పష్టంగా చూడగలుగు తాము).' దైవప్రవక్త (స) ఇలా సెలవిచ్చారు; కనుక ఇదే విధంగా (నిస్సందేహంగా) మీరు మీ ప్రభువును కూడా చూడగలుగుతారు. ప్రళయదినం నాడు ప్రజలు సమీక రించబడతారు. తరువాత విశ్వ ప్రభువు ఇలా సెలవిస్తాడు; ప్రజలు తాము పూజిస్తూ వచ్చిన వారితో కలిసిపోవాలి. అప్పుడు కొందరు సూర్యుణ్ణి అనుసరిస్తారు. మరికొందరు చంద్రుణ్ణి అనుసరిస్తారు. ఇంకా కొందరు షైతానులను అనుసరిస్తారు. ఇంకా కొందరు విగ్రహాలను అనుసరిస్తే మరికొందరు తాకూర్లను అనుసరిస్తారు. తరువాత ఈ ఉమ్మత్‌కు (సంఘానికి) చెందిన ప్రజలు (ముస్లిములు) మిగిలిపోతారు. వారితో కపటులూ మొదలైనవారు కూడా కలిసి ఉంటారు. ఆ తరువాత మహా మహిమాన్వితుడైన అల్లాహ్ (ఒక వినూత్న రూపంలో) వారి ముందు ప్రత్యక్షమై "నేనే మీ దేవుడను" అని సెలవిస్తాడు. అప్పుడు ప్రజలు ఇలా అంటారు; "మా ప్రభువు వచ్చే అంతవరకు మేము ఇక్కణ్ణే ఉండిపోతాము. మా ప్రభువు మా ముందుకు వచ్చినప్పుడు మేము ఆయన్ని తప్పకుండా గుర్తిస్తాము." తరువాత అల్లాహ్ తన అసలు రూపంలో వారి ముందు ప్రత్యక్షమై ఇలా అంటాడు; 'నేనే మీ దేవుడను'. అప్పుడు ప్రజలు ఇలా అంటారు; నిస్సందేహంగా నీవే మా దైవానివి. తరువాత వారి దైవం వారిని తన వద్దకు పిలుచుకుంటాడు. అప్పుడు, పుల్‌సిరాత్ అనే వంతెన నరకం వీపుపై పెట్టబడుతుంది. దైవప్రవక్త ముహమ్మద్ (స) ఇలా సెలవిచ్చారు; ప్రవక్తలందరి కంటే ముందు నేనే నా ఉమ్మత్‌ను తీసుకుని పుల్ సిరాత్‌ను దాటిపోతాను. ఆ రోజున దైవప్రవక్తలు తప్ప మరెవ్వరూ మాట్లాడలేరు. దైవప్రవక్తలు ఈ విషయాన్నే పలుకుతారు. ఈ దుఆనే చేస్తారు. "ఓ అల్లాహ్! మమ్మల్ని రక్షించు, మమ్మల్ని కాపాడు." చూడండి, నరకంలో సాదాన్ ముళ్ళలాంటి కొక్కెములు ఉంటాయి. సాదాన్ ముళ్లు ఎలా ఉంటాయో మీరు చూశారా? ప్రజలు, 'అవును, మేము చూశాము' అని అన్నారు. అప్పుడు ఆయన(స), కనుక ఆ కొక్కాలు ఈ సాదాన్ ముళ్ళ ఆకారాన్ని పోలి ఉంటాయి. కాని అవి చాలా పెద్దవి; అవి ఎంత పెద్దవో ఒక్క అల్లాహ్‌కు మాత్రమే తెలుసు. ఆ కొక్కాలు ప్రజల్ని పట్టుకుని వారు చేసిన దుర్మార్గపు పనుల ప్రకారం ఈడ్చుకుపోతాయి. మెలికలు పెట్టి ఈడ్చుకుంటూ పోతాయి. కొంద రయితే తమ దుష్కర్మల కారణంగా పూర్తిగా నాశనమైపోతారు. మరికొందరు ముక్కలు ముక్కలై మళ్లీ బ్రతుకుతారు. అప్పుడు కరుణామయుడైన అల్లాహ్ కొందరు నరకవాసులపై దయ చూపదలుస్తాడు. మరియు దైవదూతలను ఇలా ఆజ్ఞా

పిస్తాడు, "చూడండి! నరకం వైపునకు వెళ్ళండి. ఎవరయితే అల్లాహ్‌ను పూజిస్తూ ఉండేవారో వారిని బయటికి తీసుకురండి." దైవదూతలు అల్లాహ్‌ను ఏకైక దైవంగా భావించి పూజించేవారిని బయటికి తీసుకువస్తారు. మరియు వారి నుదుటిపై ఉన్నటువంటి సజ్‌దా గుర్తుల ద్వారా నరకవాసులలో కలిసి ఉన్నటువంటి వారిని గుర్తిస్తారు. అల్లాహ్ నరకంపై నిషేధాన్ని విధించాడు. కనుక అది సజ్‌దా గుర్తులు ఉన్న నుదుటి భాగాన్ని కాల్చలేదు. కనుక వారిని నరకంలో నుంచి బయటికి తీసుకురావటం జరుగుతుంది. మనిషి యొక్క మొత్తం శరీరాన్ని నరకాగ్ని తినేస్తుంది, కాల్చేస్తుంది. కాని మనిషి శరీరంలోని సజ్‌దా గుర్తులు మాత్రం యథాతథంగా ఉండిపోతాయి. ఈ ప్రజలు బొగ్గు మాదిరిగా నల్లగా కాలిపోయిన స్థితిలో నరకం నుంచి బయటికి వస్తారు. తరువాత వారిపై 'ఆబె హయాత్' (అమృతం) చల్లబడు తుంది. అప్పుడు వారు కాలువ ప్రక్కన ఉన్న చెత్తాచెదారంలో నుంచి పైకి ఉబికివచ్చే విత్తనం మాదిరిగా ఉద్భవిస్తారు. తరువాత అల్లాహ్ (లెక్కలు చూడటం ప్రారంభి స్తాడు). తన దాసులను గురించి తీర్పు చేస్తాడు, (నిర్ణయాలు తీసుకుంటాడు). కాని ఒక వ్యక్తి మటుకు స్వర్గ నరక లోకాల మధ్యన ఉండిపోతాడు. అతను నరకశిక్ష పడిన ప్రజలందరూ నరకంలోకి పోయిన తరువాత స్వర్గం లోనికి పోతాడు. అతని ముఖం నరకం వైపునకు తిరిగి ఉంటుంది. అతను ఇలా విన్నవించుకుంటాడు; ఓ నా ప్రభూ! నా ముఖాన్ని నరకం వైపు నుంచి వచ్చే దుర్వాసన నన్ను చంపేస్తుంది. దాని మెరు పులు నన్ను కాల్చేస్తున్నాయి.

అప్పుడు అల్లాహ్ ఇలా సెలవిస్తాడు; సరే మంచిది, ఒకవేళ నేను నీవు అడిగినట్లుగా చేస్తే తరువాత నీవు మరొకసారి మరొక విషయం గురించి విన్నపం చెయ్యవు కదా! అతను ఇలా విన్నవించుకున్నాడు; లేదు ప్రభూ! ఎంతమాత్రం అడగను. నీ పెద్దరికం సాక్షిగా చెబుతున్నాను. అల్లాహ్ ఎలా కోరుతాడో, ఏమని కోరుతాడో అలానే అతను వాగ్దానం చేస్తూ పోతాడు! మాట ఇస్తూ పోతాడు. చివరకు అల్లాహ్ అతని ముఖాన్ని నరకం వైపు నుంచి త్రిప్పివేస్తాడు. అతను స్వర్గం వైపునకు తన ముఖాన్ని త్రిప్పినప్పుడు అక్కడి పచ్చదనాన్ని, తాజాదనాన్ని, సుందర దృశ్యాలను చూసి అల్లాహ్ కోరినంత సేపు మౌనంగా ఆనందిస్తూ ఉండిపోతాడు. ఆ తరువాత అతను మరొక విన్నపం చేసుకుంటాడు; ఓ నా ప్రభూ! నన్ను స్వర్గలోకం యొక్క ముఖద్వారం వద్దకు చేర్చు. నేను అక్కడే పడి ఉంటాను. అల్లాహ్ ఇలా సెలవిస్తాడు; "నేను ఇకపై ఎలాంటి విన్నపాలూ చెయ్యనని నీవు ఎన్ని మాటలు ఇచ్చావు? ఎన్ని

వాగ్దానాలు చేశావు?" దాసుడు ఇలా విన్నవించుకుంటాడు; ఓ నా ప్రభూ! నిస్సందేహంగా నేను అలానే అన్నాను. కాని నీ సృష్టి మొత్తంలో నన్ను ఒక్కణ్ణే దురదృష్ట వంతుడిగా ఉండిపొమ్మంటావా? అల్లాహ్ ఇలా సెలవిస్తాడు; సరే మంచిది. నీ యొక్క ఈ దరఖాస్తును కూడా నేను మంజూరు చేస్తే తరువాత ఇక నీవు ఏమీ అడగవు కదా! అతను ఇలా విన్నవించుకుంటాడు; ఇక ఎంతమాత్రం అడగను. నీ ఘనత సాక్షిగా చెబుతున్నాను! ఇక నిన్ను ఏమీ అడగను. అల్లాహ్ కోరిన విధంగానే అతను మాట ఇస్తాడు. వాగ్దానం చేస్తాడు. చివరకు కరుణామయుడైన అల్లాహ్ అతన్ని స్వర్గలోకం ద్వారం వద్దకు చేరుస్తాడు. స్వర్గ ద్వారం వద్దకు చేరినప్పుడు, అక్కడి వెలుగునూ, వైభవాన్నీ, తాజా దనాన్నీ, సంతోషాన్నీ చూసి అల్లాహ్‌కు ఇష్టమైనంతసేపు అతను మౌనంగా ఉండిపోతాడు. తరువాత మూడోసారి ఇలా విన్నపం చేసుకుంటాడు; ఓ ప్రభూ! నన్ను స్వర్గంలోకి ప్రవేశింపజెయ్యి. అప్పుడు అల్లాహ్ ఇలా సెలవిస్తాడు; ఓ ఆదమ్ కుమారుడా! అయ్యో, నీ దౌర్భాగ్యం! నీవు ఎందుకు ఇంత మోసగాడవై పోయావు? నేను ఇకపై ఎలాంటి దరఖాస్తులూ పెట్టుకోను అని నీవు ఎన్నిసార్లు వాగ్దానం చెయ్యలేదు! అప్పుడు అతను ఇలా విన్నవించుకుంటాడు; అవును ప్రభూ! నిస్సందేహంగా నేను ఎన్నో వాగ్దానాలు చేశాను. కాని నా ప్రభూ! నీ మొత్తం సృష్టిలో నన్ను ఒక్కణ్ణే దురదృష్టవంతుడిగా చెయ్యకు. ఇది విని అల్లాహ్ నవ్వుతాడు మరియు అతన్ని స్వర్గంలోకి ప్రవేశించే అనుమతిని ప్రసాదిస్తాడు మరియు ఇలా సెలవిస్తాడు; నీకేమి కావాలో కోరుకో. అతని కోరికలన్నీ తీరిన తరువాత ఇలా సెలవీయబడు తుంది. "నీవు ఈ వస్తువును కూడా కోరుకో; ఇది కూడా ఇమ్మని అర్థించు. స్వయంగా ప్రభువే ఇలా అని అతనికి జ్ఞాపకం చేస్తాడు. అతను తన కోరికలన్నీ తీర్చమని ప్రభు వును అడిగిన తరువాత ఆయన ఇలా సెలవిస్తాడు; నీవు కోరినవన్నీ నీకు ఇచ్చాను. ఇంకా ఇలాంటివే నీకు ఇస్తాను. అబూ సయీద్ ఖుద్రీ (రజిఅన్), అబూ హురైరా (రజిఅన్)తో ఇలా అన్నారు; దైవప్రవక్త(స) (ఈ హదీసులో) ఇలా సెలవిచ్చారు, అల్లాహ్ ఇలా సెలవిస్తాడు; "ఇవన్నీ నీకు ఇచ్చాను. ఇంకా ఇలాంటివే పదిరెట్లు నీకు ఇస్తాను. అప్పుడు అబూ హురైరా (రజిఅన్) ఇలా అన్నారు; దైవప్రవక్త (స) అలా అన్నట్లు నాకయితే జ్ఞాపకంలేదు. ఆయన ఈ విషయం మాత్రమే సెలవిచ్చారు; ఇవన్నీ నీకు ఇచ్చాను. ఇంకా ఇలాంటివే నీకు ఇస్తాను. అబూ సయీద్ ఖుద్రీ (రజిఅన్) ఇలా అన్నారు; నేను దైవప్రవక్త చెబుతూ ఉండగా విన్నాను. ఆయన (స) ఇలా సెల విచ్చారు; "ఇవన్నీ నేను నీకు ఇచ్చాను. ఇలాంటివే ఇంకా పది రెట్లు నీకు ఇస్తాను."

48వ అధ్యాయం

సజ్దాలో ఉన్నప్పుడు రెండు బాహువులను విడిగా, దూరంగా ఉంచాలి. ఇంకా కడుపును తొడలకు తగలకుండా వేరుగా ఉంచాలి.

771. అబ్దుల్లా బిన్ మాలిక్ ఇబ్నె బుహైనా ఇలా ఉల్లేఖించారు; దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్(సఅసమ్) నమాజు చేస్తూ ఉన్నప్పుడు (సజ్దాలో ఉన్నప్పుడు) తన రెండు బాహువులను తన శరీరం నుంచి విడిగానూ, దూరంగాను ఉంచేవారు. చివ రకు ఆయన (స) గారి చంకల్లోని తెల్లదనం స్పష్టంగా కనిపించేది.

49వ అధ్యాయం

సజ్దా చేసేటప్పుడు కాలి వ్రేళ్లను ఖిబ్లా వైపునకు పెట్టి ఉంచాలి. ఈ విషయాన్ని అబూ హుమైద్ అస్సైది దైవప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసం) నుంచి ఉల్లేఖించారు.

50వ అధ్యాయం

సజ్దాను పూర్తిగా, చక్కగా చెయ్యకపోవటం ఎంత పెద్ద పాపం.

772. హుజైఫా (రజిఅన్) ఇలా అన్నారని అబూవాయిల్ ఉల్లేఖించారు: "నేను ఒక వ్యక్తిని చూశాను. అతను రుకూగానీ, సజ్దాగానీ సక్రమంగా, పూర్తిగా చేసేవాడు కాదు. అతను తన నమాజును పూర్తి చేసుకున్న తరువాత నేను అతనితో, 'నీవు అసలు నమాజే చెయ్యలేదు' అని అన్నాను. అబూ వాయిల్ ఇలా అన్నారు: "హుజైఫా (ర) ఇలా అన్నారని నేను అనుకుంటున్నాను: నీవు గనక మరణిస్తే దైవప్రవక్త ముహమ్మద్ (స) గారి సంప్రదాయం ప్రకారం మరణించవు."

51వ అధ్యాయం

ఏడు ఎముకలపై సజ్దా చెయ్యటం.

773. ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజిఅన్) ఇలా ఉల్లేఖించారు; శరీరంలోని ఏడు భాగాలను నేలపై ఆనించి వాటిపై సజ్దా చెయ్యమనీ ఇంకా తల వెంట్రుకలను సర్దుకోవటంగానీ, శరీరం మీద ఉన్న బట్టలను దోపుకోవటంగానీ (నమాజులో) చెయ్యకూడదనీ దైవప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసమ్)ను అల్లాహ్ ఆజ్ఞాపించాడు. శరీరంలోని ఆ ఏడు భాగాలు ఇవి; నుదురు, రెండు చేతులు, రెండు మోకాళ్లు, రెండు కాళ్లు.

774. దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్ (స) ఇలా సెలవిచ్చారని అబ్దుల్లా బిన్ అబ్బాస్ (రజిఅన్) ఉల్లేఖించారు: శరీరంలోని ఏడు ఎముకలపై సజ్దా చెయ్యమనీ, తల వెంట్రుకలను సర్దుకోవటంగానీ, బట్టల్ని దోపుకోవటంగానీ నమాజులో చెయ్యకూడదనీ, మమ్మల్ని ఆజ్ఞాపించటం జరిగింది.

775. అల్ బరా బిన్ ఆజిబ్ (రజిఅన్) ఇలా ఉల్లేఖించారు: ఆయన అబద్ధాలు చెప్పే మనిషి కాదు. మేము దైవప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసమ్) గారి వెనుక నిలబడి నమాజు చేసేవారము. ఆయన (స)గారు 'సమిఅల్లాహులిమన్ హమిదహ్' అన్నప్పుడు మాలోని ఎవ్వడూ (సజ్దా చెయ్యటానికి) తన వీపును వంచేవాడు కాదు; ఆయన (స) గారు తన నుదుటిని నేలపై ఆనించే వరకు.

52వ అధ్యాయం

సజ్దాలో ముక్కును కూడా నేలపై ఆనించటం.[1]

776. దైవప్రవక్త మహనీయులు ముహమ్మద్ (సఅసమ్) ఇలా సెలవిచ్చారని, అబ్దుల్లా బిన్ అబ్బాస్ (రజిఅన్) ఉల్లేఖించారు; శరీరంలోని ఏడు ఎముకలపై సజ్దా చెయ్యాలని నన్ను దేవుడు ఆజ్ఞాపించాడు. నుదుటిపైనా; ఆయన (స), నుదుటిపై నుంచి ముక్కు వరకు తన చేతిని త్రిప్పారు. మరియు రెండు చేతులపైనా మరియు రెండు మోకాళ్ల పైనా మరియు రెండు కాలి వ్రేళ్ళపైనా. మరియు మేము బట్టలను గానీ, తల వెంట్రుకలను గానీ సర్దుకోవటం చెయ్యకూడదని కూడా ఆజ్ఞాపించటం జరిగింది.

53వ అధ్యాయం

బురదలో కూడా ముక్కును నేలపై ఆనించటం.

777. అబూ సలమా బిన్ అబ్దుర్రహ్మాన్ ఇలా ఉల్లేఖించారు: ఒకసారి నేను అబూ సయీద్ ఖుద్రీ వద్దకు వెళ్లాను. నేను అతనితో ఇలా అన్నాను; పదండి, ఖర్జూరపు తోటలకు వాహ్యాళి కోసం వెళదాము; మాతో రండి, అక్కడకు వెళ్లి మాట్లాడు కుందాము. నా మాట మన్నించి అతను మాతో బయలుదేరారు. మార్గమధ్యంలో నేను అతన్ని ఇలా అడిగాను: షబేఖదర్ (విలువైన రాత్రి)ను గురించి దైవప్రవక్త (స) ఏమి చెప్పారో, నీవు ఏమి విన్నావో దానిని మాకు వివరంగా చెప్పు. సమాధానంగా అబూ సయీద్ ఇలా అన్నారు: రమజాను మాసం మొదటి పది రోజుల్లో దైవప్రవక్త (స) 'ఇతికాఫ్' కూర్చున్నారు. మేము కూడా ఆయన (స) గారితోపాటు ఇతికాఫ్

52-1. అంటే ముక్కు కూడా నుదుటిలోని భాగమే, కాని నుదుటిని భూమిపై ఆనించటం తప్పనిసరి. కేవలం ముక్కును నేలపై ఆనించి సజ్దా చెయ్యటం సరిపోదు. ఇమామ్ అహ్మద్ (రెహ్మాలై) గారి దృష్టిలో ముక్కు మరియు నుదురు ఈ రెండు భాగాలనూ నేలపై ఆనించటం వాజిబ్. ఇమామ్ అబూ హనీఫా (రెహ్మాలై) గారి దృష్టిలో కేవలం ముక్కు నేలపై పెట్టి సజ్దా చేసినా సరిపోతుంది.

కూర్చున్నాము. తరువాత హజ్రత్ జిబ్రీల్ (అ) ఆయన (స) గారి వద్దకు వచ్చి ఇలా అన్నారు: మీరు ఏ రాత్రినైతే కోరుకుంటున్నారో, ఆ రాత్రి ముందు రాబోతోంది.

కనుక ఆయన(స), మాసం మధ్యలోని పది దినాలలో 'ఇతికాఫ్' పాటించారు. మేము కూడా ఆయన(స)గారితో పాటు ఇతికాఫ్ కూర్చున్నాము. ఆ తరువాత హజ్రత్ జిబ్రీల్ (అ), ఆయన(స)గారి వద్దకు వచ్చి ఇలా అనసాగారు; "మీరు కోరుకునే రాత్రి ఇంకా ముందు ఉన్నది". ఈ విషయాన్ని విని ఆయన(స) నిలబడి పోయారు. రమజాన్ మాసం 20వ తేదీ నాడు ఆయన(స) ఇలా బోధించారు; "ఎవరైతే నాతో పాటు ఇతికాఫ్‌ను పాటించారో వారు మళ్ళీ నా వద్దకు రావాలి. (ఇతికాఫ్ కూర్చోవాలి). ఎందుకంటే, షబే ఖదర్ నాకు చూపించబడింది. కాని నేను దానిని మరిచిపోయాను. ఈ రాత్రి రమజాను మాసంలోని చివరి పది రోజులలో వస్తుంది. బేసిసంఖ్యల రాత్రులలో వస్తుంది. నేను ఆ రాత్రి నీళ్ళల్లోనూ, బురదలోనూ సజ్దా చేస్తూ ఉన్నట్లుగా కూడా చూశాను. అబూ సయీద్(ర) ఇలా అన్నారు; మస్జిద్ కప్పు ఖర్జూరపు కొమ్మలతో వేయబడింది. ఆకాశం మీద మబ్బులు ఉన్నట్లు అనిపించలేదు. ఇంతలోనే ఒక పల్చని మేఘం ఆకాశం మీద ప్రత్యక్షమయింది; వర్షం కూడా కురిసింది. దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్(స) నమాజ్ చేయించారు. అప్పుడు నేను బురద నీటి గుర్తులు ఆయన(స)గారి నుదుటిపైనా మరియు ముక్కుకొన మీదా చూశాను. ఆయన(స) గారి కల నిజమైపోయింది.

54వ అధ్యాయం

నమాజులో ఉన్నప్పుడు బట్టల్ని ముడివేసుకోవడం; సర్దుకోవటం, కప్పుకోవటం అనే విషయాలను గురించి. ఇంకా ఒకవేళ ఎవరైనా సతర్ తొలగిపోతుందనే భయంతో అలా చేస్తే అంటే బట్టను చుట్టుకుంటే అప్పుడు దానికి సంబంధించిన ఆజ్ఞ ఏమిటి?

778. సహల్ బిన్ సాద్(రజిఅన్) ఇలా ఉల్లేఖించారు; ప్రజలు తమ తమ ఇజార్‌లను (లుంగీలను) తమ తమ మెడల చుట్టూ కట్టుకుని దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్(స)తో కలిసి నమాజ్ చేసేవారు; ఎందుకంటే వారు ధరించే లుంగీల సైజు చిన్నదిగా ఉండేది. ఇంకా పురుషులు తమ తమ స్థానాలలో నిటారుగా కూర్చుండే వరకు మహిళలు తమ తమ శిరస్సులను సజ్దాలో నుంచి పైకి ఎత్తకూడదని కూడా ఆజ్ఞాపించడం జరిగింది.

55వ అధ్యాయం

సజ్దాలో ఉన్నప్పుడు వెంట్రుకలను సరిచేసుకోకూడదు.

779. హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ అబ్బాస్(రజిఅన్) ఇలా ఉల్లేఖించారు; దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్(స)కు శరీరంలోని ఏడు ఎముకలపై సజ్దా చెయ్యమనీ, ఇంకా సజ్దాలో ఉన్నప్పుడు వెంట్రుకలను, బట్టలను సరిచేసుకోకూడదని ఆజ్ఞాపించడం జరిగింది.[1]

56వ అధ్యాయం

నమాజ్‌లో ఉన్నప్పుడు బట్టలు సరిచేసుకోకూడదు.

780. దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్(స) ఇలా సెలవిచ్చారని హజ్రత్ ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజిఅన్) ఉల్లేఖించారు; "ఏడు ఎముకలపై సజ్దా చెయ్యాలని, వెంట్రుకలను, బట్టలను సరిచేసుకోకూడదని నన్ను అల్లాహ్ ఆజ్ఞాపించాడు.'

57వ అధ్యాయం

సజ్దాలో ఉన్నప్పుడు అల్లాహ్‌ను స్తుతించటం మరియు దుఆ చెయ్యటం- అనే విషయాలను గురించి.

781. హజ్రత్ ఆయెషా(రజిఅన్) ఇలా ఉల్లేఖించారు; దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్(స) తరచూ రుకూలోనూ, సజ్దాలోనూ ఇలా పఠిస్తూ ఉండేవారు; "సుబ్‌హానకల్లా హుమ్మ రబ్బనా వబి హమ్‌దిక అల్లాహుమ్మగ్ ఫిర్‌లీ." (ఓ అల్లాహ్! మా ప్రభూ! నీవు అత్యంత పవిత్రుడవు. మేము నిన్ను స్తుతిస్తున్నాము. ఓ అల్లాహ్! నన్ను క్షమించు) దివ్య ఖుర్‌ఆన్‌లో అవతరించిన ఆజ్ఞ ప్రకారం దైవప్రవక్త(స) ఆచరించేవారు.[1]

58వ అధ్యాయం

రెండు సజ్దాల మధ్య కొంచెం సేపు కూర్చోవటం.

782. అబూ ఖిలాబ అబ్దుల్లా బిన్ జైద్ ఇలా ఉల్లేఖించారు; ఒకసారి మాలిక్

779–1. ఎందుకంటే వెంట్రుకలు కూడా సజ్దా చేస్తాయి. ఈ విషయం ఒక హదీసులో ఉన్నది. మరొక హదీసులో కొప్పు (వెంట్రుకల ముడి) మీద షైతాన్ కూర్చుంటాడు.

781–1. అన్ నస్ర్ సూరాలో ఇది అవతరించింది; "ఫసబ్బిహ్ బిహమ్‌ది రబ్బిక వస్‌తగ్‌ఫిర్‌హు" కనుక ఆయన(స)గారు 'తస్బీహ్' మరియు 'అస్‌తగ్‌ఫార్'లను రుకూ, సజ్దాలలో పఠించేవారు. ఈ హదీసు ద్వారా తెలిసిన విషయం ఏమిటంటే రుకూ, సజ్దాలలో దుఆ చెయ్యటం ధర్మసమ్మతమైన విషయమే.

బిన్ హువైరిస్ (రజిఅన్) తన మిత్రులతో ఇలా అన్నారు; దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్ (సఅసమ్) తన నమాజుల్ని ఎలా చేసే వారో నేను మీకు తెలియజేసేదా? అబూ ఖిలాబ ఇలా అన్నారు; అప్పుడు ఏ ఫరజ్ నమాజు సమయమూ ఇంకా కాలేదు. కనుక మాలిక్ బిన్ హువైరిస్ (ఒక సహాబి) లేచి నిలబడ్డారు. తరువాత రుకూ చేశారు. మరియు తక్బీర్ చెప్పారు. ఆ తరువాత రుకూలో నుంచి తన శిరస్సును పైకి ఎత్తారు మరియు కొంచెం సేపు నిలబడ్డారు; తరువాత సజ్దా చేశారు. ఆ తరువాత తన శిరస్సును పైకి ఎత్తారు, కొంచెం సేపు ఆగారు. ఆ తరువాత సజ్దా చేశారు; తరువాత తన శిరస్సును ఎత్తారు. కొంచెంసేపు ఆగారు. ఆ తరువాత రెండోసారి సజ్దా చేశారు. మళ్ళీ కొంచెం సేపు తన శిరస్సు ఎత్తి కూర్చున్నారు. చివరకు ఆయన మా షేఖ్ అమ్రూ బిన్ సలమా మాదిరిగా నమాజు చేశారు. అయ్యూబ్ సిఖ్తియాని ఇలా అన్నారు; అమ్రూ బిన్ సలమ నమాజులో ఒక పని చేసే వారు, దానిని ఇతరులు చేస్తూ ఉండగా నేను చూడలేదు. మూడో రకాతు తరువాతనో లేదా నాలుగో రకాతు ప్రారంభం లోనో అతను కూర్చుండేవాడు.మాలిక్ బిన్ హువైరిస్ ఇలా అన్నారు; మేము మా తెగవారి తరఫున దైవప్రవక్త (స) గారి వద్దకు వెళ్లాము. మరియు అక్కడ ఆగాము. దైవప్రవక్త (స) గారు ఇలా సెలవిచ్చారు; "ప్రజలారా! మీ ప్రజల వద్దకు తిరిగి వెళ్లండి. అది మీకు చాలా మేలైన విషయం. చూడండి! ఈ నమాజును ఫలానా సమయంలో చెయ్యండి. మరొక నమాజును ఫలానా సమయంలో చెయ్యండి. నమాజుకు వేళ అయినప్పుడు మీలో ఎవరో ఒకరు అజాన్ ఇవ్వండి. మీలో ఎవరైతే పెద్దవారో ఆయన నమాజులో ఇమామత్ చెయ్యాలి."

783. బరా బిన్ అజిబ్ (రజిఅన్) (ఒక సహాబి) ఇలా ఉల్లేఖించారు; దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్ (సఅసమ్) సజ్దా చెయ్యటం కోసం, రుకూ చెయ్యటం కోసం మరియు రెండు సజ్దాల మధ్య కూర్చోవటం కోసం తీసుకున్న టైము (కాలం) ఒక్కటే (సమానమే).

784. హజ్రత్ అనస్ (రజిఅన్) ఇలా అన్నారని సాబిత్ ఉల్లేఖించారు; నేను నమాజు చేయించే విషయంలో ఎలాంటి కొరతా చెయ్యను. దైవప్రవక్త (స) ఏ విధంగా నమాజు చేయిస్తూ ఉండగా నేను చూశానో అదేవిధంగా నేను కూడా మీ చేత నమాజు చేయిస్తాను. సాబిత్ ఇలా అన్నారు; హజ్రత్ అనస్ (ర), నమాజులో ఒక విషయాన్ని చేస్తూ ఉండేవారు. ఆ విషయాన్నే నమాజులో మీరు కూడా చేస్తూ ఉన్నట్లు నేను చూడటం లేదు. ఆ విషయం ఏమిటంటే, హజ్రత్ అనస్(ర) రుకూ

చేసి తన శిరస్సును ఎత్తినప్పుడు, ఎంతసేపు నిలబడతారంటే, ఎవరైనా చూస్తే ఆయన(ర) సజ్దా చెయ్యటాన్ని మరిచిపోయారని అంటాడు. ఇదే విధంగా రెండు సజ్దాల మధ్య కాలంలో ఎంతసేపు కూర్చుంటారంటే, ఎవరైనా చూస్తే ఆయన (ర) రెండోసారి సజ్దా చెయ్యటాన్ని మరచిపోయారని అంటాడు.

59వ అధ్యాయం

సజ్దాలో ఉన్నప్పుడు మీ రెండు మోచేతులను (పశువుల మాదిరిగా) నేలపై పరచుకూడదు.

అబూ హుమైద్ ఇలా అన్నారు; దైవప్రవక్త (స) సజ్దా చేశారు మరియు తన చేతు లను నేలపై పెట్టారు. ఇంకా తన మోచేతులను భూమికి దూరంగాను, తన శరీరానికి దూరంగానూ పెట్టారు.

785. దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్ (సఅసమ్) ఇలా సెలవిచ్చారని హజ్రత్ అనస్ బిన్ మాలిక్ (రజిఅన్) ఉల్లేఖించారు; సజ్దాను సక్రమంగా, చక్కగా చెయ్యండి. మీలోని వారెవరూ ఒక కుక్క మాదిరిగా తన మోచేతులను భూమిపై పరచరాదు.[1]

60వ అధ్యాయం

బేసి రకాతుల తరువాత తిన్నగా కూర్చోవటం మరియు లేవటం గురించి.

786. మాలిక్ బిన్ హువైరిస్ అలయ్‌సి(ర) ఇలా ఉల్లేఖించారు; దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్(స)ను నమాజు చేస్తూ ఉండగా ఆయన(ర) చూశారు. ఆయన(స)గారు బేసి రకాతు లేక బేసి రకాతులు పూర్తి చేసిన తరువాత కొంచెంసేపు తిన్నగా కూర్చోనంతవరకు లేచి నిలబడేవారు కాదు.

61వ అధ్యాయం

ఒక రకాతు పూర్తిచేసిన తరువాత లేచి నిలబడదలచినపుడు నేలపై ఎలా ఆనుకోవాలి? (నేలను ఎలా ఆధారంగా తీసుకోవాలి)

787. అబూ ఖిలాబ ఇలా అన్నారని అయ్యూబ్ సఖ్తియాని ఉల్లేఖించారు; మాలిక్ బిన్ హువైరిస్ (రజిఅన్) ఒకసారి మా వద్దకు వచ్చి మాకు చెందిన ఈ

785-1. ఎందుకంటే ఈ విధంగా చేతులను నేలపై పరచటం బద్ధకాన్నీ, సోమరితనాన్ని సూచిస్తుంది. ఖస్తలాని ఏమన్నారంటే, ఒకవేళ ఎవరైనా అలా చేస్తే అంటే తన మోచేతుల్ని భూమిపై పరిస్తే అతని నమాజు అయితే ధర్మసమ్మతమై పోతుంది. కాని అది 'మక్రూహె తన్‌జియ' అవుతుంది.

మస్జిద్‌లో నమాజు చేయించారు. ఆయన ఇలా అన్నారు; 'నేను మీచేత నమాజు చేయి స్తున్నాను. కాని నా ఉద్దేశ్యం (కేవలం) నేను నమాజు చెయ్యటం మాత్రమే కాదు; దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్(స) ఎలా నమాజు చేసేవారో నేను ప్రత్యక్షంగా చూశాను. దానిని మీకు నేను తెలియజెయ్యదలచుకున్నాను.' అయ్యూబ్ సఖ్తియాని ఇలా అన్నారు; మాలిక్ ఎలా నమాజు చేశారు? అని నేను అబూ ఖిలాబాను అడిగాను. దానికి సమాధానంగా ఆయన ఇలా అన్నారు; మన షేక్ అయినటువంటి అమ్రూ బిన్ సలమ ఎలా నమాజు చేశారో ఆయన అలా చేశారు. అయ్యూబ్ ఇలా అన్నారు; అమ్రూ బిన్ సలమ అన్ని తక్బీర్‌లు పలుకుతారు (22 తక్బీర్‌లు). రెండో సారి సజ్‌దా చేసి (మొదటి మరియు రెండవ రకాత్‌లో) తన శిరస్సును ఎత్తినప్పుడు కూర్చుంటారు. మరియు నేలపై ఆనుకుని తరువాత లేచి నిలబడతారు. (నేలను ఆధారంగా చేసుకుని లేచి నిలబడతారు)

62వ అధ్యాయం

రెండు రకాతులు చేసిన తరువాత లేచి నిలబడినప్పుడు తక్బీర్ (అల్లాహు అక్బర్) అనాలి. అబ్దుల్లా బిన్ జుబేర్ (రజిఅన్) మూడో రకాతు కోసం నిలబడేటప్పుడు తక్బీర్ పలికేవారు.

788. సయీద్ బిన్ హారిస్ ఇలా ఉల్లేఖించారు; ఒకసారి అబూ సయీద్ ఖుద్రి(రజిఅన్) మా చేత నమాజు చేయించారు. ఆయన(ర) సజ్‌దాలో నుంచి తన శిరస్సును ఎత్తినప్పుడు బిగ్గరగా తక్బీర్ (అల్లాహు అక్బర్) పలికారు. తరువాత మళ్ళీ సజ్‌దా చేసినప్పుడు ఇలానే చేశారు. ఇదేవిధంగా రెండు రకాతులు చేసిన తరువాత లేచి నిలబడ్డారు. మరియు ఇలా అన్నారు; దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్(స)ను ఇలాగే నమాజు చేస్తూ ఉండగా నేను చూశాను.

789. ముతర్రిఫ్ బిన్ అబ్దుల్లా ఇబ్నె షఖీర్ ఇలా ఉల్లేఖించారు; ఒకసారి నేను మరియు ఇమ్రాన్ బిన్ హుసైన్ (రజిఅన్) (ఒక సహాబి) హజ్రత్ అలి ముర్తుజా (రజిఅన్) గారి వెనుక నిలబడి నమాజు చేశాము (బస్రాలో). ఆయన(ర)గారు సజ్‌దా చేసినప్పుడు తక్బీర్ పలికేవారు. మరియు తన శిరస్సును ఎత్తినప్పుడు తక్బీర్ పలికే వారు. ఇంకా రెండు రకాతులు చేసిన తరువాత లేచి నిలబడినప్పుడు తక్బీర్ పలికే వారు. ఆయన(ర)గారు సలామ్ చేసిన తరువాత ఇమ్రాన్ నా చేతిని పట్టుకుని ఇలా అన్నారు; ఆయన(ర) (అంటే హజ్రత్ అలి(ర)) దైవప్రవక్త(స)గారు మా చేత ఎలాంటి నమాజ్ చేయించే వారో అలాంటి నమాజునే చేయించారు. లేదా ఇలా

అన్నారు; ఆయన(ర)నాకు దైవప్రవక్త(స)గారు చేయించిన నమాజును జ్ఞాపకం చేశారు.

63వ అధ్యాయం

అత్తహియ్యాత్ కోసం ఎలా కూర్చోవటం సున్నత్ (దైవప్రవక్త(స)గారి సంప్రదాయం). ఉమ్మె దర్దా నమాజులో పురుషుల మాదిరిగా కూర్చునే వారు. (అంటే రెండు తొడలపై కూర్చునేవారు) ఉమ్మెదర్దా తాబయీల లోనివారు మరియు ఆమెకు 'ఫిఖా'శాస్త్రం బాగా తెలుసు.

790. అబ్దుల్లా బిన్ అబ్దుల్లా ఇలా ఉల్లేఖించారు; ఆయన తన తండ్రిగారైన అబ్దుల్లా బిన్ ఉమర్(రజిఅన్) గారిని నమాజులో తన రెండు తొడల ఆధారంగా కూర్చొని ఉండటాన్ని (బాసిపట్టు వేసుకుని) చూశారు. ఆయన కూడా అదేవిధంగా కూర్చొని నమాజు చేశారు. అప్పుడు ఆయన చిన్నవారు. అబ్దుల్లా బిన్ ఉమర్(ర) నమాజులో అలా కూర్చోవద్దని తన కుమారుణ్ణి వారించారు. ఇంకా ఇలా అన్నారు; నమాజులో ఇలా కూర్చోవాలి. అది సున్నత్; కుడి పాదాన్ని నిలబెట్టి, ఎడమ పాదాన్ని మడిచి దానిపై కూర్చోవాలి. అప్పుడు అబ్దుల్లా తన తండ్రిని ఇలా అడిగారు; నాన్న గారు! మీరైతే నాలుగు భాగాల మీద కూర్చున్నారు కదా! దానికి సమాధానంగా, హజ్రత్ ఉమర్(ర) ఇలా అన్నారు; నా కాళ్ళు నా శరీర భారాన్ని మోయలేవు.

791. ముహమ్మద్ బిన్ అమ్ర్ బిన్ అతా ఇలా ఉల్లేఖించారు: ఒకసారి నేను దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్(స)గారి అనుచరులు కొందరితో కలిసి కూర్చొని ఉన్నాను. మా మధ్య దైవప్రవక్త(స)గారు చేసే నమాజు విధానానికి సంబంధించిన ప్రస్తావన వచ్చింది. అప్పుడు అబూ హుమైద్ సాది(రజిఅన్) ఇలా అన్నారు; దైవప్రవక్త(స)గారి నమాజును గురించి మీ అందరికంటే బాగానూ, ఎక్కువగా జ్ఞాపకం ఉన్నవాణ్ణి నేనే. నేను చూశాను; ఆయన(స)గారు తక్బీరె తహ్రీమ అన్నప్పుడు తన రెండు చేతుల్ని, తన రెండు భుజాలకు సమానంగా ఎత్తేవారు. మరియు రుకూ చేసినప్పుడు ఆయన(స)గారు తన రెండు చేతుల్ని తన రెండు మోకాళ్ళపై పెట్టేవారు. తరువాత తన వీపును వంచి దానిని తన శిరస్సుకూ మెడకూ సరిసమానంగా చేస్తారు. ఆ తరువాత తన శిరస్సును ఎత్తి నిటారుగా నిలబడతారు. అప్పుడు ఆయన(స)గారి వీపు మీద ఉన్న ప్రతి ప్రక్కటెముక తన స్థానంలోకి వచ్చేస్తుంది. ఇంకా సజ్దా చేసినప్పుడు తన రెండు చేతుల్ని నేలమీద పెడతారు; తన బాహువుల్ని పరచరు. వాటిని ముడిచి ప్రక్కలకూ అనించరు. మరియు కాలివ్రేళ్ళ

మొనలను ఖిబ్లా వైపునకు ఉంచుతారు. రెండు రకాతులు పూర్తి చేసిన తరువాత ఎడమ కాలును భూమిపై పరచి దానిపై కూర్చుంటారు. ఇంకా కుడికాలును నిలబెడతారు. చివరి రకాతు పూర్తి చేసిన తరువాత ఎడమ కాలును ముందుకు చాస్తారు. మరియు కుడికాలును నిలబెడతారు. రెండు పిరుదుల ఆధారంగా కూర్చుంటారు.

64వ అధ్యాయం

మొదటి తషహ్హుద్ తప్పనిసరి అని కొందరు భావించరు. ఎందు కంటే దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్(స) రెండో రకాతు చేసిన తరువాత తషహ్హుద్ కోసం కూర్చోకుండా నిలబడ్డారు.

792. అబ్దుల్లా బిన్ బుహైన(రజిఅన్) ఇలా ఉల్లేఖించారు; అయన (వుజ్‌ద్ షనూఆ తెగకు చెందినవారు మరియు అబ్దె మునాఫ్ తెగకు మిత్రుడు మరియు దైవప్రవక్త(స) గారి అనుచరులలోనివారు). ఒకసారి దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్(స)గారు మాచేత జుహర్ నమాజు చేయించారు. మొదటి రెండు రకాతులు చేసిన తరువాత నిలబడ్డారు; కూర్చోలేదు. ప్రజలు కూడా (ముఖ్తదీలు) అయన(స) గారితో పాటు నిలబడ్డారు. నమాజు పూర్తి అయిన తరువాత అయన(స)గారు ఇక సలామ్ చేస్తారని నిరీక్షిస్తున్నారు. కాని అయన(స) గారు కూర్చొని ఉండే అల్లాహు అక్బర్ అని పలికారు. తరువాత సలామ్‌కు ముందు రెండు సజ్‌దాలు చేశారు. ఆ తరువాత సలామ్ చేశారు.

65వ అధ్యాయం

మొదటి ఖాయిదాలో తషహ్హుద్ పఠించడం.

793. అబ్దుల్లా బిన్ మాలిక్ ఇబ్నె బుహైనా(రజిఅన్) ఇలా ఉల్లేఖించారు; ఒకసారి దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్(స) జొహర్ నమాజ్‌కు నాయకత్వం వహించి మాచేత నమాజు చేయించారు. రెండు రకాతుల తరువాత అయన(స) గారు తషహ్హుద్ పఠించటానికి కూర్చోవలసింది, కాని నిలబడ్డారు. నమాజ్ పూర్తి అయిన తరువాత అయన(స) కూర్చోనే సహూకు సంబంధించిన రెండు సజ్దాలు చేశారు.

66వ అధ్యాయం

రెండో ఖాయిదాలో తషహ్హుద్ పఠించటం.

794. అబ్దుల్లా బిన్ మసూద్ ఇలా అన్నారని షఖీఖ్ బిన్ సలమ ఉల్లేఖించారు; మొట్టమొదట మేము దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్(స) గారి వెనుక నిలబడి నమాజు చేసేటప్పుడు (సలామ్ చేసే సమయంలో) ఇలా అనేవారము; జిబ్రయీల్‌పై

సలామ్, మేకాయిల్‌పై సలామ్, ఫలానావారిపై సలామ్, ఫలానా వారిపై సలామ్ (అల్లాహ్‌పై సలామ్). తరువాత ఒకరోజున ఏమయిందంటే, దైవప్రవక్త(స) మా వైపునకు తన ముఖాన్ని త్రిప్పి ఇలా సెలవిచ్చారు; మీరు అల్లాహ్‌పైకి సలామ్‌ను ఏమి పంపగలరు? స్వయంగా అల్లాహ్ పేరే సలామ్. మీలో ఎవరైనా నమాజు చేసినప్పుడు ఇలా అనాలి; "అత్తహియ్యాతు లిల్లాహి వస్సలవాతు వత్తయ్యిబాతు అస్సలాము అలైక అయ్యు హన్నబియ్యు వ రహ్మతుల్లాహి వ బరకాతుహు, అస్సలాము అలయ్‌నా వ అలా ఇబాదిల్లాహిస్ సాలిహీన్" మీరు ఇలా అన్నప్పుడు, మీరు పంపే సలామ్ ఆకాశాలలోగానీ, భూమిలో గానీ, ఎక్కడైనా సరే సజ్జనుడైన అల్లాహ్ దాసుడు ఎవరైనా ఉన్నట్లయితే అతనికి చేరుతుంది. అష్‌హదు అన్‌ల్లా ఇలాహ ఇల్లల్లాహు వ అష్‌హదు అన్న ముహమ్మదన్ అబ్‌దుహూ వ రసూలుహు".

67వ అధ్యాయం

(తషహ్హుద్ తరువాత) సలామ్‌కు ముందు ఏ దుఆను పఠించాలి?

795. దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్(స)గారి సతీమణి అయినటు వంటి హజ్రత్ ఆయెషా(రజిఅన్) ఇలా ఉల్లేఖించారు; దైవప్రవక్త ముహమ్మద్(స) నమాజ్‌లో తషహ్హుద్ తరువాత ఈ దుఆను పఠించేవారు; "అల్లాహుమ్మ ఇన్నీ అఊజుబిక మిన్ అజాబిల్ ఖబ్‌రి, వ అఊజుబిక మిన్ ఫిత్‌నతిల్ మసీహిద్దజ్జాలి, వ అఊజుబిక మిన్ ఫిత్‌నతిల్ మహ్‌యా వ ఫిత్‌నతిల్ మమాతి, అల్లాహుమ్మ ఇన్నీ అఊజు బిక మినల్ మాసమి వల్ మగ్‌రమి." (ఓ అల్లాహ్! సమాధిలో పడే శిక్ష నుంచి నేను నీ శరణు వేడుకుంటున్నాను. ఇంకా కానె దజ్జాల్ ఉపద్రవం నుంచి కూడా నేను నీ ఆశ్రయాన్ని కోరుకుంటున్నాను. మరియు జీవన్మరణాల ఆపదల నుంచి[1] కూడా నేను నీ రక్షణ కోరుకుంటున్నాను. ఓ అల్లాహ్! పాప కార్యాల నుంచి మరియు అప్పుల బాధ నుంచి నేను నీ శరణు వేడుకుంటున్నాను). ఒక వ్యక్తి (హజ్రత్ ఆయెషా(ర)) దైవప్రవక్త(స) గారికి ఇలా విన్నవించుకున్నారు; ఓ ప్రవక్తా(స)! కారణం ఏమిటి? మీరు చాలా ఎక్కువగా అప్పుల బాధ నుంచి శరణు వేడుకుంటారు? ఆయన(స)గారు ఇలా సెలవిచ్చారు: మనిషి రుణగ్రస్తుడైనప్పుడు అబద్ధం చెబుతాడు.

795–1. జీవితానికి సంబంధించిన ఆపదలు ఏమిటంటే, దేవుణ్ణి మరచిపోయేలా చేసే అన్ని విషయాలు, అన్ని వస్తువులు, సంపద, సంతానం మొదలైనవి. మరణానికి సంబంధించిన ఆపద, ఉపద్రవం ఏమిటంటే, మరణ సమయంలో ముగింపు చెడ్డది కావటం. షైతాన్ ఉపద్రవానికి లోను కావటం.

ఆడిన మాట తప్పుతాడు. జహెరీ ఇలా అన్నారు; ఉర్వా బిన్ జుబేర్ నాతో ఇలా అన్నారు అని: దైవప్రవక్త(స) నమాజ్‌లో దజ్జాల్ ఉపద్రవం నుంచి కాపాడమని అల్లాహ్‌ను శరణు వేడుకునేవారు. ఈ విషయాన్ని ఆయనే(స) స్వయంగా నాకు చెప్పారు అని హజ్రత్ ఆయెషా(ర)అన్నారు.[2]

796. హజ్రత్ అబూబకర్ సిద్దీఖ్(రజిఅన్) ఇలా ఉల్లేఖించారు; నేను మహాప్రవక్త ముహమ్మద్(స)ను ఇలా అడిగాను; ఓ దైవప్రవక్తా(స)! నమాజ్‌లో చేసుకోవటానికి నాకు మీరు ఏదైనా ఒక మంచి దుఆను నేర్పండి. ఆయన (స)గారు ఇలా సెలవిచ్చారు; ఇలా అను, "అల్లాహుమ్మ ఇన్నీ జలమ్‌తు నఫ్‌సీ జుల్‌మన్ కసీరవ్‌వలా యగ్‌ఫిరుజ్‌జునూబ ఇల్లా అన్‌త ఫగ్‌ఫిర్‌లి మగ్‌ఫిరతమ్ మిన్ ఇన్‌దిక వర్‌హమ్‌ని ఇన్నక అన్‌తల్ గఫూరుర్ రహీమ్." (ఓ అల్లాహ్! నేను పాపకార్యాలు చేసి నా ప్రాణాన్ని పెద్ద ఆపదకే గురి చేశాను; నీవు తప్ప పాపాలను క్షమించేవాడు మరెవ్వడూ లేడు. కనుక నీవు నన్ను క్షమించు, నన్ను కరుణించు. నిస్సందేహంగా నీవు అధికంగా క్షమించేవాడవు. అమితంగా కరుణించే వాడవూను)

68వ అధ్యాయం

తషహ్హుద్ తరువాత చేసే దుఆను గురించి మరియు ఈ దుఆను పఠించటం వాజిబ్ కాదు.

797. అబ్దుల్లా బిన్ మసూద్(రజిఅన్) ఇలా ఉల్లేఖించారు: మొట్టమొదట మేము దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్(స)గారితో కలిసి నమాజ్ చేసేటప్పుడు ఇలా అనే వారము; అల్లాహ్ దాసుల తరపు నుంచి అల్లాహ్‌పై సలామ్, ఫలానావారిపై సలామ్, ఫలానా వారిపై సలామ్. తరువాత దైవప్రవక్త(స) ఇలా సెలవిచ్చారు; మీరు అల్లాహ్ పైకి సలామ్ అని అనకండి. స్వయంగా అల్లాహ్‌యే సలామ్. ఇలా అనండి: "అత్తహియ్యాతు లిల్లాహి వస్సల వాతు వత్తయ్యిబాతు అస్సలాము అలైక అయ్యుహన్న బియ్యు వ రహ్మతుల్లాహి వ బరకాతుహు, అస్సలాము అలయ్‌నా వ అలా ఇబాది ల్లాహిస్ సాలిహీన్" మీరు ఇలా అన్నప్పుడు, మీరు పంపే సలామ్ ఆకాశాలలోగానీ, భూమి లోగాని, ఎక్కడైనా సరే సజ్జనుడైన అల్లాహ్ దాసుడు ఎవరైనా ఉన్నట్లయితే

795–2. వాస్తవానికి ఆయన(స)గారి పాపాలన్నింటినీ అల్లాహ్ క్షమించివేశాడు. దజ్జాల్ కూడా ఆయన(స)గారికి ఎలాంటి హానినీ చెయ్యలేదు. కాని ముస్లిమ్ సమాజానికి ఈ విషయం గురించి నేర్పటానికి లేదా దేవుని దర్బారులో నిస్సహాయతను ప్రకటించుకోవటానికి ఆయన(స) ఈ దుఆ చేశారు.

అతనికి చేరుతుంది. “అష్హదు అన్‌ల్లా ఇలాహ ఇల్లల్లాహు వ అష్హదు అన్న ముహమ్మదన్ అబ్‌దుహూ వ రసూలుహు” తరువాత దుఆలలో మీకు ఇష్టమైన దుఆను చెయ్యండి.

69వ అధ్యాయం

ఒకవేళ నమాజులో ఉన్నప్పుడు నుదుటికిగానీ లేదా ముక్కుకుగానీ మట్టి తగిలితే, నమాజు పూర్తి చేయనంతవరకు దానిని తుడుచుకోరాదు. ఇమామ్ బుఖారి (రహ్మాలై) ఇలా అన్నారు; “నేను అబ్దుల్లా బిన్ జుబైర్ హుమైదీ గారిని చూశాను; నమాజులో ఉన్నప్పుడు తన నుదుటిని తుడుచుకోరాదు అనే విషయానికి ప్రమాణంగా ఈ హదీసునే తీసుకునేవారు.

798. అబూ సయీద్ ఖుద్రీ(రజిఅన్)గారు ఇలా ఉల్లేఖించారు; నేను షబేఖదర్ నాటి ఒక రాత్రి సమయంలో చూశాను; దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్(స) అప్పుడు నీటిలోనూ, బురదలోనూ సజ్దా చేస్తూ ఉన్నారు. చివరకు ఆయన (స)గారి నుదుటిపై బురద గుర్తుల్ని కూడా నేను చూశాను.

70వ అధ్యాయం

‘తస్లీమ్’ అంటే ముఖాన్ని కుడివైపునకూ ఆ తరువాత ఎడమ వైపునకూ త్రిప్పుతూ ‘అస్సలాము అలైకుమ్ వ రహ్మతుల్లాహ్’ అని అనటం, నమాజు చివరి భాగంలో ఇలా అనాలి.

799. విశ్వాసుల తల్లి అయిన హజ్రత్ ఉమ్మె సల్మా(రజిఅన్) ఇలా సెలవిచ్చారు; దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్(స) ‘తస్లీమ్’ చెప్పి తన నమాజును ముగించినప్పుడు స్త్రీలు కూడా ‘తస్లీమ్’ చెప్పి నిలబడి వెళ్ళిపోతారు. దైవప్రవక్త(స) కొంచెంసేపు అక్కడే కూర్చొని ఉంటారు. ఇబ్నె షిహాబ్ ఇలా అన్నారు; దైవప్రవక్త(స) గారు, స్త్రీలు వెళ్ళిపోవాలని అలా ఆగిపోతారు, ఇంకా పురుషులు తమ నమాజులను పూర్తి చేసిన తరువాత స్త్రీలు వారికి కనిపించకుండా వెళ్ళిపోవాలని అలా ఆగిపోతారు అని నేను అనుకుంటాను. దీనికి సంబంధించిన సంపూర్ణ జ్ఞానం మాత్రం అల్లాహ్‌కు మాత్రమే ఉంది.

71వ అధ్యాయం

ఇమామ్ ‘తస్లీమ్’ సలామ్ చెప్పగానే ముఖ్తదీలు కూడా ‘తస్లీమ్’ చెప్పాలి. అబ్దుల్లా బిన్ ఉమర్ (రజిఅన్) ఇలా సెలవిచ్చారు; ఇమామ్ ‘తస్లీమ్’ (సలామ్) చెప్పగానే

అతని వెనుక నిలబడి నమాజు చేసే ప్రజలు కూడా సలామ్ చెప్పాలి; ఇది అభిలష ణీయమైనది. అంటే ముస్తహబ్ అన్నమాట.

800. ఇత్‌బాన్ బిన్ మాలిక్ అన్సారి(రజిఅన్) ఇలా ఉల్లేఖిం చారు; ఒకసారి మేము దైవప్రవక్త(స) మహాశయులు ముహమ్మద్(స)గారితో కలిసి నమాజు చేశాము. ఆయన(స) గారు సలామ్ చెప్పగానే (తస్లీమ్ చెప్పగానే) మేము కూడా సలామ్ చెప్పేవారము.

72 వ అధ్యాయం

ఇమామ్‌కు సలామ్ చేసే అవసరం లేదు. కేవలం నమాజుకు సంబంధించిన రెండు సలాములే సరిపోతాయి.

801. మహెమూద్ బిన్ రబీ(రజిఅన్) ఇలా ఉల్లేఖించారు; ఆయన ఇలా అనేవారు; దైవప్రవక్త ముహమ్మద్(స) నాకు చాలా స్పష్టంగా, పూర్తిగా జ్ఞాపకం ఉన్నారు. ఇంకా ఆయన(స)గారు మా ఇంట్లో ఉన్న ఒక బకెట్టులో నుంచి నీళ్ళు తీసుకుని తన నోట్లో పోసుకుని పుక్కిలించి నా ముఖం మీద ఊసిన ఆ పుక్కిలింత కూడా నాకు జ్ఞాపకం ఉన్నది. నేను ఇత్‌బాన్ బిన్ మాలిక్ అన్సారి చెబుతూ ఉండగా విన్నాను. ఆయన బనీ సాలిమ్ తెగకు చెందిన ఒక వ్యక్తి. ఆయన ఏమన్నారంటే, నేను మా జాతివారైన బనీ సాలిమ్ ప్రజలకు నమాజులో ఇమామత్ చేస్తూ ఉండేవాణ్ణి. ఒకసారి నేను దైవప్రవక్త ముహమ్మద్(స)గారి వద్దకు వెళ్ళాను. ఆయన గారితో నేను ఇలా విన్నవించుకున్నాను; ఓ దైవప్రవక్తా(స)! నా దృష్టి బలహీనపడిపోయింది. (నాకు కళ్ళు కనిపించడం లేదు) ఒక్కొక్కసారి నీటి కాలువలు నాకూ, నా జాతివారికి మధ్య ప్రవహిస్తూ ఉంటాయి. కనుక మీరు దయచేసి నా ఇంటికి ఒకసారి విచ్చే యండి. మరియు నా ఇంట్లోని ఏ స్థలంలోనైనా నమాజు చెయ్యండి. అప్పుడు నేను ఆ స్థలాన్ని మస్జిద్‌గా నిర్ణయించుకుంటాను. దైవప్రవక్త(స) 'ఇన్షాఅల్లాహ్' అని సమాధానం చెప్పారు. తరువాత రెండో రోజు ఉదయం దైవప్రవక్త(స) అబూ బకర్(ర) ను తన వెంట తీసుకుని అతని ఇంటికి వెళ్ళారు. అప్పుడు బాగా పొద్దెక్కింది. దైవప్రవక్త(స) ఆ వ్యక్తి ఇంట్లోకి ప్రవేశించే అనుమతిని అడిగారు. నేను ఆయన(స) గారికి అనుమతి ఇచ్చాను; ఆయన(స) మా ఇంట్లో కూర్చోనైనాలేదు. ఇలా సెలవిచ్చారు; మీ ఇంట్లోని ఏ స్థలంలో మీరు నన్ను నమాజు చెయ్యమంటారు? ఇత్‌బాన్ తన ఇంట్లోని ఒక స్థలాన్ని ఎన్నుకుని దైవప్రవక్త(స) గారికి దానిని చూపించారు. దైవ ప్రవక్త(స) ఆ స్థలంలో నమాజు కోసం నిలబడ్డారు. మేము

అయన(స)గారి వెనుక నిలబడి బారులు తీరాము. అప్పుడు అయన(స)గారు కుడి ఎడమలకు తిరిగి సలాము చేశారు (అంటే తస్లీమ్ చెప్పారు). మేము కూడా కుడిఎడమలకు తిరిగి సలామ్ చేశాము.

73వ అధ్యాయం

నమాజు పూర్తి అయిన తరువాత అల్లాహ్ పవిత్ర నామాన్ని జపించడం.

802. ఇబ్నె అబ్బాస్(రజిఅన్) గారి బానిస అయినటువంటి అబూ మఅబద్ ఇలా ఉల్లేఖించారు; "అబ్దుల్లా బిన్ అబ్బాస్ నాతో ఇలా అన్నారు; ఫరజ్ నమాజును పూర్తిగా చేసిన తరువాత అల్లాహ్ పవిత్ర నామాన్ని జపించటం అనేది దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్(స)గారి కాలంనుంచే ఆచరణలో ఉన్న సంప్రదాయం." ఇంకా ఇబ్నె అబ్బాస్ (ర) ఇలా అన్నారు; "నాకైతే ప్రజలు చేసే నమాజు ముగిసిం దనే విషయం దైవనామ సంస్మరణకు సంబంధించిన ఈ శబ్దం విన్న తరువాతనే తెలిసేది"

803. ఇబ్నె అబ్బాస్(రజిఅన్) ఇలా ఉల్లేఖించారు: దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్(స)గారి నమాజు సమాప్తమైందనే విషయాన్ని తక్బీర్ (అల్లాహు అక్బర్) శబ్దాన్ని విన్న తరువాతనే గ్రహించేవాణ్ణి.

804. అబూ హురైరా(రజిఅన్) ఇలా ఉల్లేఖించారు; ఒకసారి అగత్యపరులు, నిరుపేదలూ అయిన ప్రజలు కొందరు దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్(స) గారి వద్దకు వచ్చి ఇలా అనసాగారు; "ధనవంతులూ, సంపన్నులూ అయిన వారు ఉన్నతమైన అన్ని స్థానాలను సంపాదించుకున్నారు. ఇంకా వారు శాశ్వతమైన అనం దాలను దోచుకున్నారు. మా మాదిరిగానే వారు కూడా నమాజులు చేస్తున్నారు; మా మాదిరిగానే వారు కూడా ఉపవాసాలను పాటిస్తున్నారు; ఇంకా వారి వద్ద మాకంటే ఎక్కువ ధనం ఉన్నది. ఆ ధనంతో వారు హజ్ యాత్ర చేస్తున్నారు. మరియు ఉమ్రా చేస్తున్నారు. మరియు జిహాద్ చేస్తున్నారు. ఇంకా దానధర్మాలు కూడా చేస్తున్నారు. పేదరికం వల్ల మేము ఈ ధర్మకార్యాలను చెయ్యలేకపోతున్నాము; దైవప్రవక్త(స) దానికి సమాధానంగా ఇలా సెలవిచ్చారు; నన్ను ఒక విషయాన్ని మీకు తెలుప మంటారా? ఒకవేళ మీరుగనక ఆ విషయాన్ని ఆచరిస్తే మీకు ముందు వెళ్ళేవారిని మీరు పట్టుకుంటారు. వారితో సమానులైపోతారు. అప్పుడు మీ వెనుక ఉన్నవారెవరూ మిమ్మల్ని అందుకోలేరు (అధిగమించలేరు). మీరు మీ కాలంలో ఉన్నటువంటి ప్రజలందరికంటే మంచివారుగా, మెరుగైనవారుగా ఉంటారు. కాని ఎవరైతే అదే

విషయాన్ని ఆచరిస్తారో వారు మీకు సమానులవుతారు. కనుక మీరు నమాజు తరువాత ముప్పై మూడుసార్లు 'సుబ్‌హానల్లాహ్, అల్‌హమ్దులిల్లాహ్, అల్లాహుఅక్బర్' అని జపిస్తూ ఉండండి. సమి ఇలా అన్నారు; తరువాత ప్రజలు ఈ హదీసు గురించి అభిప్రాయభేదాలు వ్యక్తం చేశారు. కొందరేమన్నారంటే, సుబ్‌హానల్లాహ్ అని ముప్పైమూడు సార్లు, ఇంకా అల్లాహు అక్బర్ ముప్పైనాల్గు సార్లు జపించాలి. చివరకు నేను అబూ సాలెహ్ వద్దకు వెళ్ళాను; ఆయనగారు ఇలా అన్నారు; "అలా కాదు, సుబ్‌హానల్లాహ్, అల్‌హమ్దులిల్లాహ్, అల్లాహు అక్బర్ అని ముప్పైమూడు సార్లు జపించండి.

805. అల్ ముగైరా బిన్ షూబ(ర)గారి గుమస్తా అయినటు వంటి వర్రాద్ ఇలా ఉల్లేఖించారు; ఒకసారి అల్ ముగైరా (రజిఅన్) నాచేత ఒక ఉత్తరాన్ని వ్రాయించారు. ఆ ఉత్తరం హజ్రత్ ముఆవియ (రజిఅన్)కు వ్రాయబడింది. అందులో ఆయన నాచేత ఇలా వ్రాయించారు; "దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్(స) ప్రతి ఫరజ్ నమాజు తరువాత ఇలా పఠించేవారు: 'లా ఇలాహ ఇల్లల్లాహు వహ్‌దహు లాషరీక లహు, లహుల్ ముల్కు, వలహుల్ హమ్దు, వహువ అలాకుల్లి షయ్ఇన్ ఖదీర్. అల్లాహుమ్మ లా మానిఅ లిమా ఆతయ్‌త, వలా ముఅతియ లిమా మనఅత, వలా యన్‌ఫఉ జల్‌జద్ది మిన్‌కల్ జద్దు." (అల్లాహ్‌కు తప్ప ఆరాధింపబడే హక్కు మరెవరికీ లేదు. ప్రభువు పదవిలోగాని, ఆరాధనలోగాని, పేర్లల్లోగాని, గుణవిశేషాలలోగాని ఆయనకు భాగస్వాములెవ్వరూలేరు. సామ్రాజ్యాధికారమంతా ఆయనదే. సకల స్తోత్రాలు కూడా ఆయనకే చెందుతాయి. ఆయన సర్వశక్తి మంతుడు. ఓ అల్లాహ్! నీవు ఎవరికైనా ఏదైనా ఇస్తే దాన్ని నిలువరించే వాడెవ్వడూ లేడు. నీవు ఇవ్వనిదాన్ని, నీవు నిలువరించేదాన్ని ఇచ్చేవాడు కూడా మరెవ్వడూ లేడు. దేనికోసమైనా ఎవరు ఎన్ని గట్టి ప్రయత్నాలు చేసినా అవి నీ ఇష్టానికి వ్యతిరేకంగా ఫలించవు. ఇమామ్ హసన్ బస్రీ(రహ్మాలై) ఇలా సెలవిచ్చారు; అల్‌జద్ద్ అంటే సంపద మరియు ఐశ్వర్యం అని భావం.

74వ అధ్యాయం

తస్లీమ్ చేసి నమాజ్‌ను ముగించిన తరువాత, ఇమామ్ తన ముఖాన్ని ముఖ్తదీల వైపునకు తిప్పాలి.

806. సముర బిన్ జున్‌దుబ్ (రజిఅన్) ఇలా ఉల్లేఖించారు; దైవప్రవక్త మహా

శయులు ముహమ్మద్(స) ఫరజ్ నమాజును చేయించటం పూర్తి చేసిన తరువాత తన ముఖాన్ని మా వైపునకే తిప్పుకునేవారు.

807. జైద్ బిన్ ఖాలిద్ అల్ జహేని(రజిఅన్) ఇలా ఉల్లేఖించారు; దైవప్రవక్త మహోశయులు ముహమ్మద్(స) ఒకసారి హుదైబియాలో మాచేత ఫజర్ నమాజును చేయించారు. ఆ రాత్రి బాగా వర్షం కురిసింది. నమాజు చేయించటం పూర్తి చేసిన తరువాత ఆయన తన ముఖాన్ని ప్రజల వైపునకు త్రిప్పారు. మరియు ఇలా సెల విచ్చారు; "మీ ప్రభువు ఏమని సెలవిచ్చాడో మీకు తెలుసా?" ప్రజలు ఇలా విన్నవిం చుకున్నారు; ఈ విషయం గురించి అల్లాహ్‌కూ, ఆయన ప్రవక్తకు మాత్రమే బాగా తెలుసు. ఇంకా ఆయన(స) ఇలా సెలవిచ్చారు; "అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు: ఈనాడు ఉదయం పూట నా దాసులు కొందరు నా విశ్వాసులైపోయారు. మరికొందరు కాఫిర్లు అయి పోయారు. ఎవడైతే అల్లాహ్ అనుగ్రహం వల్ల, ఆయన కారుణ్యం వల్ల వర్షం కురిసింది అని అన్నాడో అతనైతే నా విశ్వాసి మరియు నక్షత్రాలను తిరస్క రించేవాడు. ఇంకా ఎవడైతే ఇలా అన్నాడో, ఫలానా నక్షత్రం ఫలానా చోటుకు వచ్చినందువల్ల వర్షం కురిసింది. అతను నన్ను తిరస్కరించాడు మరియు నక్షత్రాలను విశ్వసించాడు.

808. హజ్రత్ అనస్ బిన్ మాలిక్(రజిఅన్) ఇలా ఉల్లేఖించారు; ఒకసారి దైవప్రవక్త మహోశయులు ముహమ్మద్(స) ఇషా నమాజును రాత్రి నడిఝాము వరకు ఆలస్యం చేశారు. తరువాత తన హుజ్‌రా(గది)లోనుంచి బయటికి వచ్చేశారు. ఇషా నమాజును పూర్తి చేసిన తరువాత ఆయన(స) మావైపునకు తన ముఖాన్ని త్రిప్పు కున్నారు. మరియు ఇలా సెలవిచ్చారు; ఇతరులైతే తమ తమ నమాజులను పూర్తి చేసుకున్నారు. ఇంకా నిదురపోతున్నారు కూడా. మీరైతే నమాజు కోసం ఎంతసేపైతే నిరీక్షిస్తారో అంతసేపు నమాజులో ఉన్నట్లే

75వ అధ్యాయం

సలామ్ చేసిన తరువాత ఇమామ్ అదే స్థలంలో ఆగి నఫిల్ మొదలైన నమాజులను చెయ్యవచ్చు.

నాఫేలా ఉల్లేఖించారు; హజ్రత్ ఇబ్నె ఉమర్(రజిఅన్) ఏ స్థలంలోనైతే నిలబడి ఫరజ్ నమాజు చేసేవారో ఆ స్థలంలోనే ఆయన(ర) నఫిల్ నమాజులు కూడా చేసే వారు. అల్ ఖాసిమ్ బిన్ ముహమ్మద్ బిన్ అబీబకర్ కూడా ఇలానే చేసేవారు. ఏ స్థలంలోనైతే నిలబడి ఇమామ్ ఫరజ్ నమాజు చేశాడో ఆ స్థలంలోనే అతను నఫిల్

నమాజులు చెయ్యకూడదని దైవప్రవక్త(స) నిషేధించారు అనే అబూ హురైరా(ర)గారి ఉల్లేఖనం సరిఅయినది కాదు.

809. ఉమ్మె సల్మా(రజిఅన్) ఇలా ఉల్లేఖించారు; దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్(స) సలామ్‌చేసి నమాజును పూర్తి చేసిన తరువాత అదే స్థలంలో కొంచెంసేపు కూర్చొని ఉండేవారు.

ఇబ్నె షిహాబ్ ఇలా అన్నారు; దైవప్రవక్త(స) అలా నమాజు చేసిన స్థలంలోనే నమాజు కోసం వచ్చిన మహిళలు మసీదులో నుంచి బయటికి వెళ్ళిపోయే వరకు కూర్చోని ఉండేవారు అని నేను అనుకుంటున్నాను. కాని ఈ విషయం గురించి అల్లాహ్‌కు మాత్రమే బాగా తెలుసు.

ఇబ్నె షిహాబ్ ఇలా వ్రాశారు; నేను ఈ విషయాన్ని హింద్ బిన్తె అల్‌హారిస్ అల్ ఫిరాసియ నుంచి విన్నాను. ఆమె ఈ విషయాన్ని దైవప్రవక్త(స)గారి భార్య అయినటువంటి ఉమ్మె సల్మా(ర) నుంచి విన్నారు. హింద్ బిన్తె అల్ హారిస్ ఉమ్మె సల్మా(ర) గారి సహచరులలోనివారు. ఆమె ఇలా అన్నారు; "దైవప్రవక్త(స) తస్లీమ్ చేసి నమాజును ముగించినప్పుడు మహిళలు మసీదులో నుంచి వెళ్ళిపోయేవారు. దైవ ప్రవక్త(స) బయటికి రాకముందే వారు తమ తమ ఇళ్ళల్లోకి ప్రవేశించేవారు.

76వ అధ్యాయం

ఇమామ్ ప్రజలచేత నమాజు చేయించిన తరువాత, అప్పుడు ఒకవేళ అతనికి ఏదైనా ముఖ్యమైన పని జ్ఞాపకం వచ్చినట్లయితే, ఆ పనిని చేసుకునేందుకు నమాజు చేసిన స్థలంలో ఆగకుండా ముఖ్తదీలను తోసుకుంటూ పోవటం అనే విషయం గురించి.

810. ఉఖ్‌బా బిన్ హారిస్(రజిఅన్) ఇలా ఉల్లేఖించారు; ఒకసారి నేను మదీనా పురంలో అసర్ నమాజును దైవప్రవక్త ముహమ్మద్(స)గారి వెనుక నిలబడి చేశాను. ఆయన(స)గారు తస్లీమ్ చెప్పి నమాజును పూర్తి చేసిన వెంటనే లేచి నిలబడ్డాను. ముఖ్తదీల మెడల మీదుగా దాటిపోయి తన ఒక భార్య గదిలోకి వెళ్ళారు. ప్రజలు ఆయన(స)గారు పోయిన వేగాన్ని చూసి భయపడిపోయారు. తరువాత ఆయన(స) ఆ గదిలో నుంచి బయటికి వచ్చి చూస్తే ప్రజలు ఆయన (స) గారు వెళ్ళిన వేగాన్ని, తొందరపాటును చూసి ఆశ్చర్యపోయినట్లు కనిపించారు. దైవ ప్రవక్త(స) ఇలా సెలవిచ్చారు; మా ఇంట్లో ఒక బంగారు నాణెం ఉండిపోయింది.

నా మనస్సు దానిలో నిమగ్నమైపోవటం నాకు చెడ్డగా అనిపించింది. నేను దానిని పంచిపెట్టమని మా ఇంటివారిని ఆజ్ఞాపించి వచ్చాను.

77వ అధ్యాయం

నమాజు చేసిన తరువాత కుడి వైపునకుగానీ లేదా ఎడమ వైపునకుగానీ తిరిగి కూర్చోవటం. లేదా రెండు వైపుల నుంచి వెళ్ళిపోవటం ధర్మసమ్మతమైన విషయమే. హజ్రత్ అనస్(ర) రెండు వైపులకూ తిరిగి కూర్చుండేవారు. కేవలం కుడి వైపునకే తిరిగి బుద్ధిపూర్వకంగా కూర్చుండిపోయే వ్యక్తి పట్ల అభ్యంతరం తెలిపేవారు.

811. అబ్దుల్లా బిన్ మసూద్(రజిఅన్) ఇలా ఉల్లేఖించారు; మీలో ఎవరైనాసరే నమాజు చేసిన తరువాత అనవసరంగా కుడి వైపు నుంచే వెళ్ళిపోవాలని భావించి మీ నమాజులోని కొంతభాగాన్ని షైతాన్‌కు కేటాయించకండి, దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్(స) చాలాసార్లు ఎడమ వైపు నుంచి వెళ్ళిపోవటాన్ని నేను చూశాను.

78వ అధ్యాయం

వెల్లుల్లి, ఉల్లిపాయల గురించి చెప్పబడిన విషయం ఏమిటంటే, దైవప్రవక్త(స)గారి సూక్తి; ఆకలివల్లగానీ లేదా మరొక కారణంవల్ల గానీ వెల్లుల్లి లేదా ఉల్లిపాయలు తిన్న వ్యక్తి ఎవరైనా మా మస్జిదు వద్దకు రాకూడదు.

812. దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్(స) ఖైబర్ యుద్ధం జరిగే సమయంలో ఇలా సెలవిచ్చారు అని అబ్దుల్లాహ్ బిన్ ఉమర్ (రజిఅన్) ఉల్లేఖించారు; ఎవరైతే ఈ చెట్టుకు కాసే వెల్లుల్లిపాయలను తింటారో వారు మా మస్జిదులోకి ప్రవేశించకూడదు.

813. నేను జాబిర్ బిన్ అబ్దుల్లా (రజిఅన్) చెబుతూ ఉండగా విన్నానని అతా ఇబ్నె అబీ రిబా ఉల్లేఖించారు; దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్(స) ఇలా సెలవిచ్చారు; ఎవరైతే ఈ చెట్టుకు పండిన వెల్లుల్లిపాయలను తింటారో వారు మా మసీదులోకి రాకూడదు. అతా ఇలా అన్నారు; నేను జాబిర్(ర)ను అడిగాను; "అది పచ్చి వెల్లుల్లిపాయా లేక ఉడికిన వెల్లుల్లి పాయా?" దానికి సమాధానంగా ఆయన(ర) ఇలా అన్నారు; 'అది పచ్చి వెల్లుల్లిపాయ అని నేను అనుకుంటాను.'

814. దైవప్రవక్త ముహమ్మద్(స) ఇలా సెలవిచ్చారని జాబిర్ బిన్ అబ్దుల్లా అన్సారీ (రజిఅన్) ఉల్లేఖించారు; ఎవరైతే వెల్లుల్లిపాయగానీ లేదా ఉల్లిపాయలుగానీ తింటారో వారు మాకూ మరియు మా మస్జిదుకూ దూరంగా ఉండాలి. తమ ఇంట్లోనే

కూర్చోవాలి (అక్కణ్ణే నమాజు చేసుకోవాలి) తరువాత దైవప్రవక్త(స)గారి వద్దకు ఒక పెద్ద కుండ తీసుకురాబడింది. అందులో రకరకాల పచ్చని కూరగాయలు ఉన్నాయి. (ఉల్లిపాయలు కూడా ఉన్నాయి) దైవప్రవక్త(స) గారికి దాని వాసన తెలిసిపోయింది. ఆయన(స) అడిగినప్పుడు అక్కడ ఉన్నవారు ఆ కుండలోని కూర గాయల పేర్లను తెలియజేశారు. దైవ ప్రవక్త(స), ఆ కుండను తనతో ఉన్న ఫలానా సహాబీకు ఇవ్వండి అని ఆజ్ఞాపించారు. ఆ కుండలోని పదార్థాలను చూసిన ఆయన కూడా అయిష్టతను వ్యక్తంచేశారు (ఎందుకంటే దైవప్రవక్త (స)గారు కూడా వాటిని తినలేదు) దైవప్రవక్త(స) ఇలా సెలవిచ్చారు; నీవు తినెయ్యి. నీవు ఎవరితోనైతే మాట్లా డవో నేను వారితో మాట్లాడతాను. సంభాషిస్తూ ఉంటాను. (అంటే దైవదూతలతో మాట్లాడతాను)

815. అబ్దుల్ అజీజ్ ఇలా ఉల్లేఖించారు; ఒక మనిషి హజ్రత్ అనస్(ర)ను ఇలా అడిగాడు; దైవప్రవక్త(స) వెల్లుల్లిని గురించి మీకు ఏమని చెప్పారు? ఆయన(ర) ఇలా అన్నారు; దైవ ప్రవక్త(స) ఇలా సెలవిచ్చారు; ఎవరైతే ఈ చెట్టుకు కాసిన వెల్లుల్లి పాయలను తింటారో వారు మా దగ్గరకూ రాకూడదు. మాతో కలిసి నమాజ్ చెయ్య కూడదు.

79వ అధ్యాయం

బాలురు వుజూ చేసుకోవటం; గుసుల్ చేసుకోవటం మరియు పరిశుభ్రతను పాటించటం వారి విషయంలో ఎప్పుడు వాజిబ్ అవుతాయి? ఇంకా జమాఅత్‌తో కలిసి చేసే నమాజులలోనూ, పండుగల నమాజులలోనూ, జనాజా నమాజు లలోనూ వారు పాల్గొని పంక్తులలో నిలబడే విషయం గురించి.

816. సులైమాన్ షైబాని ఇలా ఉల్లేఖించారు; ఒకసారి దైవప్రవక్త మహా శయులు ముహమ్మద్(స) ఒక సమాధి మీదుగా పోవటం జరిగింది. ఆ సమాధి స్మశానంలోని ఇతర సమాధులకు దూరంగానూ, వాటి నుంచి వేరుగానూ ఉన్నది. ఆయన(స)గారు అక్కడ నమాజు చేయించారు. ప్రజలు ఆయన(స)గారి వెనుక పంక్తులు కట్టి నిలబడ్డారు. నేను ఇలా అడిగాను; ఓ షాబీ! ఈ విషయం గురించి నీకు ఎవరు చెప్పారు? అప్పుడు ఆయన, ఇబ్నె అబ్బాస్(ర)నాకు ఈ విషయం గురించి చెప్పారు అని అన్నారు.

817. అబూ సయీద్ ఖుద్రీ(ర) ఇలా ఉల్లేఖించారు; దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్(స) ఇలా సెలవిచ్చారు; యుక్త వయస్సుకు చేరినవారందరూ శుక్రవారం నాడు తప్పనిసరిగా, విధిగా గుసుల్ చేసుకోవాలి.

818. హజ్రత్ ఇబ్నె అబ్బాస్(రజిఅన్) ఇలా ఉల్లేఖించారు; ఒకసారి ఒక రాత్రి నేను నాకు పిన్నీ, విశ్వాసులకు తల్లీ అయినటువంటి మైమూనా (రజిఅన్)గారి ఇంట్లో ఉండిపోయాను. దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్(స) కూడా అక్కడే ఉన్నారు. రాత్రి ప్రారంభదశలో ఆయన(స) నిద్రపోయారు. రాత్రిలోని ఒక భాగం గడిచిపోయిన తరువాత చివరి ఘడియల్లో దైవప్రవక్త(స) నిద్రలో నుంచి మేల్కొన్నారు. ఇంట్లో వేలాడగట్టిన ఒక పాత తోలు సంచిలో నుంచి నీళ్ళు తీసుకుని తేలికపాటి వుజూ చేసుకున్నారు. అమ్రూ బిన్ దీనార్; అది చాలా తేలికపాటి వుజూ అని అన్నారు. తరువాత ఆయన (స) లేచి నిలబడి నమాజు చెయ్యసాగారు. నేను కూడా అయన (స)గారు చేసుకున్న వుజూలాంటి వుజూనే చేసుకున్నాను. ఆ తరువాత అయన(స) గారి ఎడమ ప్రక్కన నమాజు కోసం నిలబడ్డాను. కాని ఆయన(స) నన్ను త్రిప్పి తన కుడి వైపునకు లాక్కున్నారు. తరువాత అల్లాహ్ కోరినంత నమాజును చేశారు. ఆ తరువాత పండుకొని నిద్రపోయారు. నిద్రలో అయన(స) గురకలు పెట్ట సాగారు. దీని తరువాత మౌజన్ నమాజుకు సమయం అయిందని చెప్పటానికి వచ్చారు. అయన(స) అతనితోపాటు వెళ్ళి నమాజు కోసం నిలబడ్డారు; ప్రజల చేత నమాజు చేయించారు. కాని వుజూ చేసుకోలేదు. సుఫ్యాన్ ఇలా అన్నారు; మేము అమ్రూ బిన్ దీనార్‌ను ఇలా అడిగాము; దైవప్రవక్త(స)గారి కళ్ళు మాత్రమే నిదుర పోతాయి. అయన(స) హృదయం నిదురపోదు అని ప్రజలు అంటారు. అమ్రూ ఇలా అన్నారు; నేను ఉబేద్ బిన్ ఉమైర్ ఇలా చెప్పగా విన్నాను; దైవప్రవక్తలకు వచ్చే కలలు వహీ (దైవవాణి)అవుతాయి. తరువాత అయన ఖుర్‌ఆన్‌లోని ఈ వాక్యాన్ని చదివారు; ఇబ్రాహీమ్ అతనితో ఇలా అన్నాడు; "కుమారా! నేను నిన్ను జిబహ్ చేస్తున్నట్లుగా కలలో చూశాను."

819. హజ్రత్ అనస్ బిన్ మాలిక్ (రజిఅన్) ఇలా ఉల్లేఖించారు; (అయనగారి తల్లి) ఇస్‌హాఖ్‌గారి నాయనమ్మ అయినటువంటి ములైకా దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్(స)ను ఒకసారి విందు భోజనానికి ఆహ్వానించారు. ఆమె అయనగారి కోసం ప్రత్యేకమైన భోజన పదార్థాలు తయారు చేశారు. అయన(స) వాటిలోని కొన్నింటిని తిన్నారు. తరువాత లేవండి; 'నేను మీచేత నమాజు చేయిస్తాను' అని

అన్నారు. నేను ఒక చాపను తీసుకువచ్చాను. ఎక్కువగా ఉపయోగించటం వల్ల ఆ చాప రంగు నల్లగా మారిపోయింది. నేను దానిమీద నీళ్ళు చల్లి శుభ్రపరి చాను. దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్(స) దానిపై నిలబడి రెండు రకాతులు నమాజు చేశారు. మాతోపాటు ఒక అనాథ బాలుడు కూడా మొదటి పంక్తిలో నిలబడి నమాజు చేశాడు. ముసలి స్త్రీ అయిన ములైకా మా వెనుక నిలబడి నమాజు చేశారు.[1]

820. హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ అబ్బాస్ (రజిఅన్) ఇలా ఉల్లేఖించారు; ఒకసారి నేను ఒక ఆడ గాడిద మీద ఎక్కి స్వారీ చేస్తూ వచ్చాను. అప్పటికి నేను ఇంకా యుక్త వయస్సుకు దగ్గర్లో ఉన్నాను. (ఇంకా యువకుణ్ణి కాలేదు). ఆ సమయంలో దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్ (సఅసమ్) మినాలో ప్రజలచేత నమాజు చేయిస్తూ ఉన్నారు. దైవప్రవక్త (స) గారి ముందు గోడ వగైరా లాంటిది అడ్డంగా లేదు. నేను నమాజు చేసే ప్రజల పంక్తి ముందునుంచి వెళ్ళిపోయాను. తరువాత గాడిదపై నుండి క్రిందికి దిగాను, మేత మెయ్యటానికి దానిని వదిలిపెట్టాను. మరియు నమాజీల పంక్తిలో కలిసిపోయాను. నా పట్ల ఎవరూ అభ్యంతరాన్ని లేవనెత్తలేదు.

821. హజ్రత్ ఆయెషా (రజిఅన్) ఇలా ఉల్లేఖించారు; దైవప్రవక్త మహా శయులు ముహమ్మద్ (సఅసమ్) ఒకసారి ఒకనాటి రాత్రి ఇషా నమాజు విషయంలో ఆలస్యం చేశారు. చివరకు హజ్రత్ ఉమర్ (రజిఅన్) స్త్రీలూ, పిల్లలూ నిదురపోయారని దైవప్రవక్త (స) గారికి తెలియజేశారు. అప్పుడు దైవప్రవక్త (స) బయటికి వచ్చి ఇలా సెలవిచ్చారు; చూడండి! మొత్తం భూలోకంలో మీరు తప్ప ఈ నమాజును చేసేవారు ఈ సమయంలో మరెవ్వరూ లేరు. ఆ కాలంలో అప్పుడు పరిస్థితి ఇలాగే ఉండేది; ఒక్క మదీనా పట్టణంలో తప్ప మరెక్కడా ప్రజలు నమాజు చేసేవారు కారు.

822. అబ్దుర్రహ్మాన్ బిన్ ఆబిస్ ఇలా ఉల్లేఖించారు; నేను ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజిఅన్) గారు ఇలా చెప్పగా విన్నాను; ఆయన గారిని ఒక వ్యక్తి ఇలా అడిగాడు; పండుగ రోజున (స్త్రీలు) వెళ్ళటాన్ని దైవప్రవక్త (స) గారితో మీరు చూశారా?

819–1. అధ్యాయంలోని ముఖ్యాంశం ఇక్కడే ఉంది. అదేమిటంటే, నాతోపాటు ఒక అనాథ బాలుడు కూడా ఉన్నాడు. అతను పంక్తిలో నిలబడి అందరితో కలిసి నమాజు చేశాడు. ఈ హదీసు ద్వారా మరొక విషయం కూడా స్పష్టమవుతుంది. అదేమిటంటే, పగటి సమయంలో నఫిల్ నమాజులకు జమాఅత్‌తో కలిసి చెయ్యటం ధర్మసమ్మతమైన విషయమే.

ఆయన(ర) ఇలా అన్నారు; అవును, నేను చూశాను. నేను గనక దైవప్రవక్త (స) గారికి దగ్గర బంధువును కాకపోయినట్లయితే, ఎన్నటికీ చూసేవాణ్ణి కాను. (అంటే నేను చిన్న వాణ్ణి కావటం వల్ల మరియు దగ్గరి బంధుత్వం వల్ల దైవప్రవక్త (స)గారు నన్ను తనతోపాటు ఉంచుకునేవారు దైవప్రవక్త (స)గారు మొదట కసీర్ బిన్ సలత్ ఇంటి దగ్గర ఉన్నటువంటి చిహ్నాం వద్దకు వచ్చారు. ఆయన (స) అక్కడ హితబోధ చేశారు. తరువాత స్త్రీల వద్దకు విచ్చేశారు. వారిని ఉద్దేశించి ప్రసంగం చేశారు, హితవులు గరిపారు. దానధర్మాలు చెయ్యమని ఆజ్ఞాపించారు. ఒక మహిళ అయితే తన చేతిని చాచి కాలి మెట్టెలనూ, ఉంగరాలను హజ్రత్ బిలాల్ పట్టుకున్న వస్త్రంలో వెయ్య సాగింది. తరువాత దైవప్రవక్త (స) గారు హజ్రత్ బిలాల్ (ర)తో కలిసి ఇంటికి వెళ్ళిపోయారు.

80వ అధ్యాయం

రాత్రి సమయంలోనూ, చీకటిలోనూ స్త్రీలు మసీదులకు పోవటం.

823. హజ్రత్ ఆయెషా (రజిఅన్) ఇలా ఉల్లేఖించారు; దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్ (సఅసమ్) ఒకనాటి రాత్రి ఇషా నమాజు విషయంలో ఆలస్యం చేశారు. చివరకు హజ్రత్ ఉమర్ (రజిఅన్) ఆయన (స) గారి వద్దకు వెళ్లి మహిళలూ, పిల్లలూ అందరూ నిదురపోయారని తెలియజేశారు. అప్పుడు దైవప్రవక్త (స) తన గదిలో నుంచి బయటకు వచ్చి ఇలా సెలవిచ్చారు; చూడండి! మొత్తం భూమిలో (ఈ సమయంలో) మీరు తప్ప మరెవ్వడూ ఈ నమాజు కోసం నిరీక్షించటం లేదు. ఆ రోజుల్లో ఒక్క మదీనాపురంలో తప్ప మరెక్కడా నమాజు చేయబడేదే కాదు. ఇంకా ప్రజలు ఇషా నమాజును సంధ్య వేళ ముగిసినప్పటి నుంచి రాత్రిలోని మొదటి మూడో భాగం గడిచిపోయే వరకు చేస్తూ ఉండేవారు.

824. దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్ (సఅసమ్) ఇలా సెలవిచ్చారని హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ ఉమర్ (రజిఅన్) ఉల్లేఖించారు; ఒకవేళ మీ స్త్రీలు రాత్రి సమయంలో మసీదులోకి పోదలచి అనుమతి అడిగితే, అప్పుడు మీరు వారికి అనుమతి ఇవ్వండి. ఉబేదుల్లాతో పాటు ఈ హదీసును షూబా గారు కూడా ఆమీష్ నుంచి ఉల్లేఖించారు. ఆయన గారు ముజాహిద్ నుంచి, ఆయన ఇబ్నె ఉమర్ గారి నుంచి, ఆయన దైవప్రవక్త (స) నుంచి ఉల్లేఖించారు.

81వ అధ్యాయం

ప్రజలు విద్వాంసుడైన ఇమామ్ నిలబడే వరకు నిరీక్షించటం.

825. దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్(స)గారి భార్య అయినటువంటి ఉమ్మె సల్మా(రజి) ఇలా ఉల్లేఖించారు; దైవప్రవక్త(స)గారి జీవితకాలంలో మహిళలు (జమాఅత్‌తో కలిసి నమాజు చేసేవారు) ఫరజ్ నమాజు చేసి సలాము చేసిన తరువాత, వెంటనే నిలబడి వెళ్ళిపోయేవారు. దైవప్రవక్త(స)గారు మరియు ఆయన(స) గారి వెనుక నమాజులో ఉన్న పురుషులు ఆగి ఉండేవారు, అల్లాహ్ కోరినంత వరకు. తరువాత దైవప్రవక్త(స) లేచి నిలబడినప్పుడు వారు కూడా లేచి నిలబడేవారు.

826. హజ్రత్ ఆయెషా(రజిఅన్) ఇలా ఉల్లేఖించారు; దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్(స) ఉదయం నమాజు చెయ్యటం పూర్తిచేసినప్పుడు, మహిళలు దుప్పట్లు కప్పుకుని తమ తమ గృహాలకు తిరిగి వెళ్ళేవారు. చీకటి వల్ల స్త్రీలను గుర్తించటం సాధ్యపడేదికాదు.

827. దైవప్రవక్త ముహమ్మద్(స) ఇలా సెలవిచ్చారని, నా తండ్రిగారు చెప్పారని అబ్దుల్లా బిన్ అబీ ఖతాద అల్ అన్సారి(ర) ఉల్లేఖించారు; నేను నమాజు చెయ్యటానికి నిలబడతాను. సుదీర్ఘమైన నమాజు చెయ్యాలనే సంకల్పించుకుంటాను. కాని నేను పిల్లవాడి ఏడ్పును విన్నప్పుడు నమాజును తగ్గిస్తాను. ఆ పిల్లవాడు తల్లిని కష్టపెట్టటం నాకు ఇష్టంలేదు.

828. హజ్రత్ ఆయెషా(రజిఅన్) ఇలా ఉల్లేఖించారు; దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్(స) మహిళలు తరువాత చేస్తూ ఉన్న చేష్టలను గనుక చూసి ఉన్నట్లయితే, అప్పుడు ఆయన(స) వారిని మస్జిద్‌కు వెళ్ళకుండా వారించేవారు; ఇస్రాయీల్ సంతతికి చెందిన మహిళలు వారించబడిన విధంగా యహ్యా బిన్ సాద్ ఇలా అన్నారు; నేను అమ్రాను ఇస్రాయీల్ సంతతికి చెందిన మహిళలు మస్జిద్‌లకు పోకుండా నిజంగానే వారించబడ్డారా అని అడిగాను. 'అవును' అని ఆమె సమాధానం చెప్పారు.

82వ అధ్యాయం

మహిళలు పురుషుల వెనుక నిలబడి నమాజు చెయ్యటం.

829. విశ్వాసుల తల్లి అయినటువంటి ఉమ్మె సల్మా(రజి) ఇలా ఉల్లేఖించారు; దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్(స) నమాజు పూర్తి చేసి సలాము చెప్పిన తరువాత వెంటనే, స్త్రీలు బయటకు వెళ్ళిపోవటానికి లేచి నిలబడతారు. దైవప్రవక్త(స) కొంచెంసేపు ఆగిపోతారు, లేచి నిలబడరు. ఇబ్నె షహాబ్ ఇలా అన్నారు; మేము ఇలా

అనుకుంటున్నాము - కాని అల్లాహ్‌కు బాగా తెలుసు - ఆయన (స) ఇలా ఎందుకు చేసేవారంటే, స్త్రీలు పురుషులు వారిని చూడకముందే బయటికి వెళ్ళిపోవాలని.

830. హజ్రత్ అనస్(రజిఅన్) ఇలా ఉల్లేఖించారు; దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్(స) ఒకసారి ఉమ్మె సులైమ్ (నా తల్లిగారు) ఇంట్లో నమాజు చేశారు. నేను ఒక అనాథ బాలునితో కలిసి ఆయన(స)గారి వెనుక నిలబడి నమాజు చేశాను. ఉమ్మె సులైమ్ మా వెనుక నిలబడి నమాజు చేశారు.

83వ అధ్యాయం

ఉదయం నమాజు చేసిన తరువాత మహిళలు వెంటనే వెళ్ళిపోవాలి మరియు మస్జిద్‌లో కొంచెంసేపు మాత్రమే ఆగాలి.

831. హజ్రత్ ఆయెషా(రజిఅన్‌హా) ఇలా ఉల్లేఖించారు; దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్(స) ఫజర్ నమాజును చీకట్లోనే చేసేవారు. తరువాత ముస్లిమ్ మహిళలు తమ తమ ఇళ్ళకు వెళ్ళిపోయేవారు. చీకట్లో వారిని గుర్తించటం సాధ్యపడేది కాదు లేదా వారు ఒకరినొకరు గుర్తించేవారు కూడా కాదు.

84వ అధ్యాయం

మస్జిద్‌కు వెళ్ళే విషయంలో ఒక స్త్రీ తన భర్త అనుమతిని తప్పనిసరిగా తీసుకోవాలి.

832. దైవప్రవక్త మహాశయులు ముహమ్మద్(స) ఇలా సెలవిచ్చారని తన తండ్రిగారు చెప్పారని సాలిమ్ బిన్ అబ్దుల్లా ఉల్లేఖించారు; మీలోని ఎవరి భార్య అయినా మస్జిద్‌కు పోవటానికి లేదా ఏదైనా మరొక కార్యం కోసం బయటికి వెళ్ళటానికి అనుమతి అడిగితే ఆమెను ఆపకండి (అనుమతి ఇవ్వండి).